

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η προτεινόμενη βάση συμφωνίας για τη συνολική διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος είναι κατ' ανάγκη μακροσκελής, πολύπλοκη και συνολική, με πέντε λεπτομερή Παραρτήματα. Δομείται λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για μια σαφή νομική βάση η οποία θα διέπει την Κύπρο από την πρώτη στιγμή της έναρξης ισχύος, καθώς και την ανάγκη για την καθοριστική επίλυση όλων των επίμαχων θεμάτων πριν την λήψη αποφάσεων, που είναι προβλεπτό ότι θα ληφθούν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης, αφήνοντας συντακτική κατ' ουσία εργασία να συμπληρωθεί αργότερα.

Το πρώτο σκέλος της λύσης θα ολοκληρωθεί με την υπογραφή από τους δύο ηγέτες, όχι αργότερα από τις αρχές Δεκεμβρίου 2002 και πριν τη συνάντηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Κοπεγχάγη, της «Συνολικής Διευθέτησης του Κυπριακού Προβλήματος».

Με την υπογραφή τους, οι ηγέτες θα συμφωνήσουν επί των κύριων άρθρων της «Θεμελιώδους Συμφωνίας» (Παράρτημα Α) και επί της ουσίας των ειδικά σημειόμενων μερών των εκεί Προσαρτημάτων (Annexes) (περιλαμβανομένων των κύριων άρθρων του Συντάγματος) και χάρτη που οριοθετεί το όριο μεταξύ των <component states>. Θα αποδεχτούν επίσης στο σύνολό τους τα Σχέδια Προσαρτημάτων στο Παράρτημα Α ως βάση για συμφωνία, η οποία θα οριστικοποιηθεί μαζί με το Σύνταγμα, όχι αργότερα από την 28^η Φεβρουαρίου 2003. Θα δεσμευτούν να θέσουν σε ταυτόχρονα δημοψηφίσματα την 30^η Μαρτίου 2003 την οριστικοποιημένη Θεμελιώδη Συμφωνία, η οποία θα περιλαμβάνει τις τυχόν εισηγήσεις του Γενικού Γραμματέα, οι οποίες θα γίνουν, αν αυτό καταστεί αναπόφευκτο, προκειμένου να οριστικοποιηθεί η Συμφωνία. Θα δεσμευτούν επίσης για σημαντικά μέτρα, τα οποία θα συνοδεύουν και διευκολύνουν την οριστικοποίηση της Συμφωνίας (Παράρτημα Β).

Η «Συνολική Διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος» επίσης θα απαιτεί από τους ηγέτες, ως Συμπροέδρους της Κύπρου για μια μεταβατική περίοδο μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, να υπογράψουν Συνθήκη με την Ελλάδα, την Τουρκία και το Ηνωμένο Βασίλειο περί θεμάτων, τα οποία σχετίζονται με τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο (Παράρτημα Γ). Με τη Συνθήκη αυτή, η Θεμελιώδης Συμφωνία, όπως εγκρίθηκε από κάθε πλευρά στην Κύπρο, θα εγκριθεί και συμφωνηθεί από τις Εγγυήτριες Δυνάμεις, θα εγκαθιδρυθεί μια Εποπτική Επιτροπή (Monitoring Committee), Επιπρόσθετα Πρωτόκολλα στις Συνθήκες Εγγυήσεως και Συμμαχίας θα τεθούν σε ισχύ, και θα υιοθετηθούν μεταβατικές διευθετήσεις ασφάλειας για την επικείμενη περίοδο.

Μέσω της «Συνολικής Διευθέτησης του Κυπριακού Προβλήματος», οι ηγέτες θα προσκαλέσουν το Γενικό Γραμματέα να ζητήσει από το Συμβούλιο Ασφαλείας να λάβει αποφάσεις, οι οποίες θα τεθούν σε ισχύ με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, με τις οποίες το Συμβούλιο θα επικυρώσει (endorse) τη Θεμελιώδη Συμφωνία, θα απαγορεύσει την προμήθεια όπλων στην Κύπρο και θα αποφασίσει να διατηρεί ειρηνευτική επιχείρηση των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (Παράρτημα Δ).

Τέλος, οι ηγέτες μέσω της «Συνολικής Διευθέτησης του Κυπριακού Προβλήματος» θα συμφωνήσουν να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση να συμπεριλάβει ένα Πρωτόκολλο στην Πράξη

η οποία αφορά στους όρους προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και να συμπεριλάβει σχετική παράγραφο στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης (Παράρτημα Ε) – ταυτόχρονα δε με την έγκριση των δύο πλευρών μέσω των δημοψηφισμάτων της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οι δύο πλευρές θα εγκρίνουν τους όρους της προσχώρησης και θα ζητήσουν την υπογραφή και επικύρωση από τους Συμπροέδρους της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι εγγυήτριες δυνάμεις θα συμφωνήσουν διά της υπογραφής τους με τη «Συνολική Διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος», και θα δεσμευτούν να υπογράψουν μαζί με την Κύπρο τη Συνθήκη περί των θεμάτων τα οποία σχετίζονται με τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο (Παράρτημα Γ) μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

Αυτή η πολύπλοκη δομή μπορεί να φαίνεται επίφοβη αρχικά, αλλά εάν οι δύο πλευρές συμφωνήσουν με αυτή, τούτο θα σημαίνει ότι όλα τα επίμαχα κύρια θέματα μεταξύ τους θα επιλυθούν αποφασιστικά πριν την Κοπεγχάγη (μέσω των κύριων άρθρων της Θεμελιώδους Συμφωνίας και της ουσίας των ειδικά σημειόμενων μερών των Προσαρτημάτων) όπως επίσης και όλα τα θέματα που αφορούν μη κυπριακά μέρη (δηλαδή, την Συνθήκη περί των θεμάτων τα οποία σχετίζονται με τη νέα τάξη πραγμάτων στην Κύπρο, τα θέματα που θα υποβληθούν στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για λήψη αποφάσεων, και το Πρωτόκολλο στην Πράξη η οποία αφορά στους όρους προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση).

Η οριστικοποίηση των εναπομεινάντων θεμάτων, τα οποία είναι περισσότερο τεχνικής φύσης (συγκεκριμένα, εκείνα τα μέρη του εγγράφου τα οποία δεν σημαίνονται ειδικά), θα μπορούσε να λάβει χώρα μετά τη συνάντηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Κοπεγχάγη αλλά πρέπει να ολοκληρωθεί πριν την 28^η Φεβρουαρίου 2003. Όπως προαναφέρθηκε, κάθε πλευρά θα δεσμευτεί να θέσει σε ταυτόχρονα δημοψηφίσματα την 30^η Μαρτίου 2003 την οριστικοποιημένη Θεμελιώδη Συμφωνία, η οποία θα συμπεριλαμβάνει τις τυχόν αναγκαίες εισηγήσεις μου για οριστικοποίηση της Συμφωνίας. Φυσικά, οποιοσδήποτε τέτοιες τυχόν εισηγήσεις δεν θα αφορούν τα κύρια επίμαχα θέματα, αφού αυτά θα έχουν επιλυθεί με τη «Συνολική Διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος».

Εφόσον εγκριθεί στα δύο δημοψηφίσματα, η Θεμελιώδης Συμφωνία, της οποίας τα Προσαρτήματα (συμπεριλαμβανομένου του Συντάγματος) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος, θα τεθεί σε άμεση ισχύ, μια νέα κατάσταση πραγμάτων θα δημιουργηθεί, και μια επανενωμένη Κύπρος θα είναι σε θέση να υπογράψει τη Συνθήκη Προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το έγγραφο χρησιμοποιεί τους όρους <common state> και <component state>, που είναι οι προσωρινοί όροι, τους οποίους τα Ηνωμένα Έθνη χρησιμοποίησαν κατά τις διαπραγματεύσεις. Όπως με όλες τις πτυχές του εγγράφου, αυτοί οι όροι χρησιμοποιούνται χωρίς επηρεασμό της ευχέρειας των μερών να συμφωνήσουν σε εναλλακτικούς.

Παρατηρήσεις επί της εδαφικής προσαρμογής, και συσχετισμός
με το περιουσιακό ζήτημα

Οι δύο χάρτες που εισηγείται το έγγραφο δείχνουν αρκετά ακανόνιστες γραμμές. Τα ακόλουθα σχόλια μπορούν να βοηθήσουν τα μέρη να κατανοήσουν το σχετικό σκεπτικό, που ωδήγησε σ' αυτούς τους χάρτες.

Ένας χάρτης με μια σχετικά ευθεία γραμμή, ως η εισήγηση στο παρελθόν, εξυπακούει ότι ένας αριθμός χωριών με ιστορικώς σημαντικό Τουρκοκυπριακό πληθυσμό θα εμπίπτει σε περιοχές που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, και δεν μπορεί να επιτύχει τόσο μεγάλη επιστροφή Ελληνοκυπρίων σε ιστορικώς Ελληνοκυπριακά χωριά, όσο εναλλακτικές λύσεις στα πλαίσια της ιδίου εύρους εδαφικής προσαρμογής. Εάν κάποιος αποκλίνει από την προσέγγιση της «ευθείας γραμμής», είναι δυνατό να διαμορφώσει χάρτες στα πλαίσια της ιδίου εύρους εδαφικής προσαρμογής, η οποία ήταν αντικείμενο εισήγησης στο παρελθόν, αλλά με καλύτερα αποτελέσματα – και για τις δύο πλευρές. Οι δύο χάρτες που εισηγείται το έγγραφο είναι συνεπείς με αυτή την τελευταία προσέγγιση.

Αυτοί οι χάρτες ελαχιστοποιούν την εκτόπιση Τουρκοκυπρίων (στην τάξη του 15-20% λιγότερο από ένα χάρτη ευθείας γραμμής, όπως εκείνον ο οποίος επισυνάπτεται στη Δέσμη Ιδεών), ειδικά αυτών που ζουν στα ιστορικά χωριά τους, και μεγιστοποιούν την επιστροφή Ελληνοκυπρίων στις εστίες τους υπό Ελληνοκυπριακή Διοίκηση (στην τάξη του 10% περισσότερο από χάρτη ευθείας γραμμής). Αυτό με τη σειρά του επιτρέπει όπως τα μέγιστα όρια περιουσιακής αποκατάστασης (property reinstatement) σε σχέση με την επίλυση του περιουσιακού ζητήματος καθοριστούν σημαντικά χαμηλότερα από ότι είναι δυνατό με ένα χάρτη ευθείας γραμμής με παρόμοιες εδαφικές αναλογίες.

Μια μαθηματική φόρμουλα επιτρέπει υπολογισμούς, βασιζόμενους στους αριθμούς της Βρετανικής Απογραφής του 1960, που διασφαλίζουν ότι αμφότεροι οι χάρτες (και πληθώρα άλλων σεναρίων με χάρτες τα οποία τα Ηνωμένα Έθνη έχουν εκπονήσει) παράγουν ένα ισορροπημένο αποτέλεσμα μεταξύ των μερών αναφορικά με τα συσχετιζόμενα θέματα του εδαφικού και της περιουσίας. Η βάση της φόρμουλας είναι ο αριθμός των ιδιοκτητών που στερήθηκαν κατοχής (dispossessed) και οι οποίοι μπορούν να επιστρέψουν στα προηγούμενα σπίτια τους, λόγω της εδαφικής προσαρμογής, η οποία θέτει αντίστοιχα μέγιστα όρια στην περιουσιακή αποκατάσταση (property reinstatement) αναφορικά με περιουσίες που βρίσκονται στην περιοχή υπό τη διοίκηση της άλλης πλευράς. Αυτό το μέγιστο όριο μειώνεται ελαφρώς στην περίπτωση του χάρτη όπου σημαντική ακτογραμμή (coastline) μεταφέρεται. Τα Ηνωμένα Έθνη είναι έτοιμα να εξηγήσουν στα μέρη τη βάση αυτών των υπολογισμών σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια.

Αμφότεροι οι χάρτες συνοδεύονται έτσι από δύο αριθμούς οι οποίοι σχετίζονται με το περιουσιακό καθεστώς και είναι τυπωμένοι επί των χαρτών και πρέπει να θεωρηθούν ως αναπόσπαστο μέρος αυτών. Ένας αριθμός συνιστά το αντίστοιχο μέγιστο όριο περιουσιακής αποκατάστασης ανά <component state>, ο άλλος αριθμός συνιστά το μέγιστο όριο περιουσιακής αποκατάστασης ανά χωριό ή δήμο. Αμφότεροι οι χάρτες, όταν συνδυάζονται με αυτά τα μέγιστα όρια, επιτυγχάνουν ουσιαδώς παρόμοια αποτελέσματα όσον αφορά γενικά την αποκατάσταση των περιουσιών (reinstatement of properties).

Πρέπει να σημειωθεί ότι θα ήταν αρμόζον όπως η τοποθεσία, που θα συμφωνηθεί σε σχέση με στρατιωτικές εγκαταστάσεις και πεδία άσκησης του Ελληνικού αποσπασματος και του Τουρκικού αποσπασματος που θα σταθμεύουν στο νησί να μην είναι σε περιοχές υποκειμένες σε εδαφική προσαρμογή.

**ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ**

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Εμείς, οι δημοκρατικά εκλεγμένοι ηγέτες των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων, μέσω διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στις οποίες κάθε πλευρά εκπροσωπούσε τον εαυτό της, και κανένα άλλο, ως πολιτικά ισότιμη με την άλλη, έχουμε ελεύθερα αποφασίσει να διευθετήσουμε το Κυπριακό Πρόβλημα σε όλες του τις πτυχές κατά τον ακόλουθο συνολικό τρόπο:

Άρθρο 1 Θεμελιώδης Συμφωνία

1. Τα κύρια άρθρα της επισυνημμένης (appended) Θεμελιώδους Συμφωνίας¹ διά του παρόντος συμφωνούνται, όπως και η ουσία των ειδικά σημειόμενων μερών των εκεί Προσαρτημάτων και ο χάρτης που οριοθετεί τα όρια μεταξύ των «component states». Τα Σχέδια Προσαρτημάτων ως σύνολο γίνονται διά του παρόντος αποδεχτά ως βάση συμφωνίας η οποία θα οριστικοποιηθεί όχι αργότερα από την 28^η Φεβρουαρίου 2003.

2. Η οριστικοποίηση όλων των Σχεδίων Προσαρτημάτων θα συνοδευτεί και διευκολυνθεί από τα επισυνημμένα (appended) μέτρα².

3. Ο Γενικός Γραμματέας προσκαλείται να πιστοποιήσει τα αποτελέσματα της διαδικασίας οριστικοποίησης, και να συμπεριλάβει τις τυχόν εισηγήσεις του, όσες αναπόφευκτα θα γίνουν για οριστικοποίηση της Συμφωνίας.

4. Αυτή η οριστικοποιημένη Θεμελιώδης Συμφωνία θα υποβληθεί από κάθε πλευρά σε δημοψήφισμα την 30^η Μαρτίου 2003, μαζί με άλλα καθοριζόμενα θέματα που σχετίζονται με τη γένεση της νέας κατάστασης πραγμάτων, περιλαμβανομένης της προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Εάν η Θεμελιώδης Συμφωνία δεν εγκριθεί στα ξεχωριστά ταυτόχρονα δημοψηφίσματα, θα είναι άκυρη και άνευ αποτελέσματος και οι δεσμεύσεις που λήφθηκαν σε αυτή τη Συνολική Διευθέτηση δεν θα έχουν περαιτέρω έννομο αποτέλεσμα.

Άρθρο 2 Συνθήκη περί θεμάτων τα οποία σχετίζονται με τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο

Με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οι Συμπρόεδροι της Κύπρου, επί τη προσκλήσει και παρουσία του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών (ή του εκπροσώπου του), θα υπογράψουν την επισυνημμένη (appended) Συνθήκη³ με την Ελλάδα, την Τουρκία και το Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία θα καταχωρηθεί ως διεθνής συνθήκη σύμφωνα με το Άρθρο 102 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

---

¹ **Αναφορά** : Παράρτημα Α.

² **Αναφορά** : Παράρτημα Β.

³ **Αναφορά** : Παράρτημα Γ.

Άρθρο 3 Θέματα προς υποβολή στο Συμβούλιο Ασφαλείας για λήψη αποφάσεων

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών προσκαλείται να ζητήσει από το Συμβούλιο Ασφαλείας να λάβει αποφάσεις όπως αναφέρεται στο σχετικό Παράρτημα.⁴

Άρθρο 4 Όροι προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύμφωνα με την προθυμία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να υιοθετήσει τους όρους μιας συνολικής διευθέτησης και να βοηθήσει την εφαρμογή της, όπως αυτό εκφράστηκε στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών της 24^{ης} και 25^{ης} Οκτωβρίου, οι αιτήσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως συνάψει το επισυναμμένο (appended) Πρωτόκολλο στην Πράξη η οποία αφορά στους όρους προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και να συμπεριλάβει την επισυναπτομένη (appended) παράγραφο στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης, διά του παρόντος συμφωνούνται.⁵

Γλαύκος Κληρίδης
Για την Ελληνοκυπριακή πλευρά

Ραούφ Ντενκτάς
Για την Τουρκοκυπριακή πλευρά

* * *

Η Ελληνική Δημοκρατία, η Τουρκική Δημοκρατία, και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας διά του παρόντος συμφωνούν με αυτή τη Συνολική Διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος, και δεσμεύονται να υπογράψουν μαζί με την Κύπρο την επισυναπτομένη (appended) Συνθήκη⁶ περί θεμάτων τα οποία σχετίζονται με τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο, η οποία θα καταχωρηθεί ως μία διεθνής συνθήκη σύμφωνα με το Άρθρο 102 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Υπογραφή
Ελληνική Δημοκρατία

Υπογραφή
Ηνωμένο Βασίλειο
Μεγάλης Βρετανίας
και Βορείου Ιρλανδίας

Υπογραφή
Τουρκική Δημοκρατία

Μαρτυρούμενο από

Κόφι Α. Ανάν
Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών

⁴ Αναφορά : Παράρτημα Δ.

⁵ Αναφορά : Παράρτημα Ε.

⁶ Αναφορά : Παράρτημα Γ.

Παραρτήματα στην Συνολική Διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος

Appendices to the Comprehensive Settlement of The Cyprus Problem:

- Appendix A: Foundation Agreement
- Appendix B: Measures to accompany and facilitate the finalization process
- Appendix C: Treaty between Cyprus, Greece, Turkey and the United Kingdom on matters related to the new state of affairs in Cyprus
- Appendix D: Matters to be submitted to the United Nations Security Council for decision
- Appendix E: Requests to the European Union with respect to the accession of Cyprus to the European Union

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ
Table of Contents of Appendices

APPENDIX A: ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. **FOUNDATION AGREEMENT** .....ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Draft Annex I: Constitution of Cyprus	16
Attachment 1: Map of Cyprus and its <component states>	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 2: Flag of Cyprus	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 3: Anthem of Cyprus	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 4: Property of the <common state>	Error!
Bookmark not defined.	
Draft Annex II: Constitutional Laws	Error! Bookmark not defined.
Attachment 1: Constitutional law on the elaboration and adoption of constitutional laws	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 2: Constitutional Law on police matters and the Joint Investigation Agency	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 3: Constitutional Law on internal <component state> citizenship status	Error!
Bookmark not defined.	
Draft Annex III: <Common state> Legislation upon entry into force of the Foundation Agreement	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 1: Law on the anthem, flag, insignia and honours of Cyprus (and their use)	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 2: Law on conduct of external relations	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 3: Law on conduct of European Union relations	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 4: Law on Cypriot citizenship	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 5: Law on aliens, immigration and asylum	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 6: Law on the Central Bank	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 7: Law on <common state> taxation and finances	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 8: Law on <common state> budget	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 9: Law on international trade, customs and excise	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 10: Law on aviation and airspace management	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 11: Law on international navigation, territorial waters, and continental shelf	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 12: Law on postal services	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 13: Law on communications	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 14: Law on meteorology	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 15: Law on weights and measures	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 16: Law on intellectual property	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 17: Law on antiquities	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 18: Law on election to popularly elected <common state> offices	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 19: Law on <common state> administration	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 20: Law on <common state> police	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 21: Law on legislative procedure and on procedure for amendments of the Constitution	Error!
Bookmark not defined.	
Attachment 22: Law on administration of justice	Error!
Bookmark not defined.	

Attachment 23: Law on <common state> offences ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Draft Annex IV: Cooperation Agreements between <common state> and <component states> upon entry into force of the Foundation Agreement..... **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Cooperation Agreement on external relations ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Attachment 2: Cooperation Agreement on European Union relations ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Attachment 3: Cooperation Agreement on police matters ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Draft Annex V: List of International Treaties binding on Cyprus upon entry into force of the Foundation Agreement..... **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex VI: Territorial Arrangements..... **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Map of territorial adjustment ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Draft Annex VII: Treatment of Property affected by Events since 1963..... **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Definitions ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Attachment 2: The Cyprus Property Board and compensation arrangements ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Attachment 3: Measures in favour of current users ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Attachment 4: Property located in areas subject to territorial adjustment ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Draft Annex VIII: Reconciliation Commission..... **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex IX: Coming into Being of the New State of Affairs ..... **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex X: Calendar of Implementation ..... **Error! Bookmark not defined.**

APPENDIX B: MEASURES TO ACCOMPANY AND FACILITATE THE FINALIZATION PROCESS ..... **ERROR!**
BOOKMARK NOT DEFINED.

APPENDIX C: TREATY BETWEEN CYPRUS, GREECE, TURKEY AND THE UNITED KINGDOM ON MATTERS RELATED TO THE NEW STATE OF AFFAIRS IN CYPRUS ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

Draft Annex I: Foundation Agreement..... **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex II: Additional Protocol to the Treaty of Guarantee..... **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex III: Additional Protocol to the Treaty of Alliance ..... **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: composition, equipment, locations and activities of Greek and Turkish Contingents..... **Error!**
Bookmark not defined.

Draft Annex IV: Transitional Security Arrangements..... **Error! Bookmark not defined.**

APPENDIX D: MATTERS TO BE SUBMITTED TO THE UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL FOR DECISION ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

APPENDIX E: REQUESTS TO THE EUROPEAN UNION WITH RESPECT TO THE ACCESSION OF CYPRUS ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

Protocol requested to be attached to the Act concerning the conditions of accession of Cyprus to the European Union ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Paragraph requested to be included in the conclusions of the Copenhagen European Council..... **Error!**
Bookmark not defined.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α**ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑ**

- i. *Επιβεβαιώνοντας ότι η Κύπρος είναι η κοινή μας πατρίδα και ενθυμούμενοι ότι ήμασταν συνιδρυτές της Δημοκρατίας που εγκαθιδρύθηκε το 1960*
- ii. *Έχοντας αποφασίσει ότι τα τραγικά γεγονότα του παρελθόντος δεν θα επαναληφθούν και αποκηρύττοντας για πάντα την απειλή ή τη χρήση βίας, ή την επιβολή από οποιαδήποτε ή οποιασδήποτε πλευράς*
- iii. *Αναγνωρίζοντας τη διαφορετική ταυτότητα και ακεραιότητα της κάθε πλευράς και ότι η μεταξύ μας σχέση δεν είναι αυτή της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας αλλά της πολιτικής ισότητας*
- iv. *Αποφασίζοντας να ανανεώσουμε το συνεταιρισμό μας πάνω σ' αυτήν τη βάση και αποφασισμένοι ότι αυτός ο νέος συνεταιρισμός θα διασφαλίσει ένα κοινό μέλλον σε συνθήκες φιλίας, ειρήνης, ασφάλειας και ευημερίας σε μια ανεξάρτητη και ενωμένη Κύπρο*
- v. *Υπογραμμίζοντας τη δέσμευσή μας προς το διεθνές δίκαιο και τις αρχές και τους σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών*
- vi. *Πιστοί στη δέσμευσή μας για σεβασμό προς τις δημοκρατικές αρχές, τα ατομικά ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, καθώς επίσης και την πολιτιστική, θρησκευτική, πολιτική, κοινωνική και γλωσσολογική ταυτότητα της κάθε πλευράς*
- vii. *Αποφασισμένοι να διατηρήσουμε ειδικούς δεσμούς φιλίας με, και να σεβαστούμε τις ισορροπίες ανάμεσα στις, Ελλάδα και Τουρκία, στο πλαίσιο ενός ειρηνικού περιβάλλοντος στην Ανατολική Μεσόγειο*
- viii. *Προσβλέποντας στην προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και στη μέρα που η Τουρκία θα πράξει το ίδιο*
- ix. *Καλωσορίζοντας τη Συνολική Διευθέτηση στην οποία ελεύθερα κατέληξαν οι δημοκρατικά εκλεγμένοι ηγέτες μας πάνω σε όλες τις πτυχές του Κυπριακού Προβλήματος, και την υιοθέτησή της από την Ελλάδα και την Τουρκία, μαζί με το Ηνωμένο Βασίλειο*

Εμείς, οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι, ασκώντας τη σύμφυτη συντακτική εξουσία μας, με την ελεύθερη και δημοκρατική, ξεχωριστά εκφρασθείσα, κοινή θέληση, υιοθετούμε αυτή τη Θεμελιώδη Συμφωνία.

Άρθρο 1 Η Νέα Κατάσταση Πραγμάτων

1. Η παρούσα Συμφωνία καθιερώνει μια νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο.

2. Από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, οι συνθήκες, ο κατάλογος των οποίων παρατίθεται στην παρούσα Συμφωνία, θα είναι δεσμευτικές για την Κύπρο, και η επισυνημμένη νομοθεσία του <common state>, η οποία είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του <common state>, θα τεθεί σε ισχύ.
3. Η Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως, η Συνθήκη Εγγυήσεως και η Συνθήκη Συμμαχίας παραμένουν σε ισχύ και θα εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στη νέα κατάσταση πραγμάτων. Με την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, η Κύπρος θα υπογράψει Συνθήκη με την Ελλάδα, Τουρκία και το Ηνωμένο Βασίλειο για θέματα που αφορούν τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο, μαζί με πρόσθετα πρωτόκολλα στις Συνθήκες Εγγυήσεως και Συμμαχίας.
4. Η Κύπρος θα υπογράψει και θα κυρώσει τη Συνθήκη Προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
5. Η Κύπρος θα διατηρεί ειδικούς δεσμούς φιλίας με την Ελλάδα και την Τουρκία, σεβόμενη το καθιρωθέν από τη Συνθήκη Εγγυήσεως, τη Συνθήκη Συμμαχίας και την παρούσα Συμφωνία ισοζύγιο, και ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα υποστηρίξει την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
6. Οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή στην κατάσταση πραγμάτων που εγκαθιδρύεται με την παρούσα Συμφωνία, ειδικότερα τυχόν ένωση ολόκληρης της Κύπρου ή μέρους της με οποιαδήποτε άλλη χώρα ή οποιαδήποτε άλλη μορφή διχοτόμησης ή απόσχισης, απαγορεύεται. Ουδέν στην παρούσα Συμφωνία θα ερμηνεύεται καθ' οιονδήποτε τρόπο ως παραβιάζον την απαγόρευση αυτή.

Άρθρο 2 Το Κράτος της Κύπρου, η κυβέρνηση του <common state>, και τα <component states> αυτού

1. Το καθεστώς (status) και η σχέση μεταξύ του Κράτους της Κύπρου, της κυβέρνησης του <common state>, και των <component states> αυτού διαμορφώνονται στη βάση του καθεστώτος (status), και τη σχέση μεταξύ, της Ελβετίας, της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, και των Καντονίων της. Κατά συνέπεια:
  - (α) Η Κύπρος είναι ένα ανεξάρτητο κράτος υπό τη μορφή ενός αδιάλυτου (indissoluble) συνεταιρισμού, με κυβέρνηση του <common state> και δύο ίσα <component states>, ένα Ελληνοκυπριακό και ένα Τουρκοκυπριακό. Η Κύπρος έχει μια (single) διεθνή νομική προσωπικότητα και κυριαρχία (sovereignty) και είναι μέλος των Ηνωμένων Εθνών. Η Κύπρος είναι οργανωμένη βάσει του Συντάγματός της και σύμφωνα με τις βασικές αρχές του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας, της αντιπροσωπευτικής δημοκρατικής κυβέρνησης (representative republican government), της πολιτικής ισότητας, της διζωνικότητας, και του ίσου καθεστώτος (equal status) των <component states>.
  - (β) Η κυβέρνηση του <common state> κυρίαρχα ασκεί τις εξουσίες που καθορίζονται στο Σύνταγμα, οι οποίες θα διασφαλίζουν ότι η Κύπρος θα μπορεί να μιλά και να ενεργεί με μια φωνή διεθνώς και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι θα εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της ως κράτος- μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα προστατεύει την ακεραιότητα, τα σύνορα και την αρχαία κληρονομιά της.
  - (γ) Τα <component states> είναι ίσου καθεστώτος (equal status). Μέσα στα όρια του Συντάγματος, ασκούν κυρίαρχα όλες τις εξουσίες τις οποίες το Σύνταγμα δεν

παραχωρεί στην κυβέρνηση του <common state> και οργανώνονται ελεύθερα κάτω από τα δικά τους Συντάγματα.

2. Τα <component states> θα συνεργάζονται και θα συντονίζονται μεταξύ τους και με το <common state>, με, μεταξύ άλλων, Συμφωνίες Συνεργασίας, καθώς επίσης και με Συνταγματικούς Νόμους που θα εγκρίνονται από τις νομοθετικές εξουσίες του <common state> και των <component states>. Πιο συγκεκριμένα, τα <component states> θα συμμετέχουν στη διαμόρφωση και εφαρμογή της πολιτικής σε εξωτερικές σχέσεις και σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις Συμφωνίες Συνεργασίας κατά το πρότυπο του Βελγικού μοντέλου. Τα «component states» δύνανται να έχουν εμπορικές και πολιτιστικές σχέσεις με τον έξω κόσμο σύμφωνα με το Σύνταγμα.
3. Το <common state> και τα <component states> θα σέβονται πλήρως και δεν θα παραβιάζουν τις εξουσίες και τις λειτουργίες το ένα του άλλου. Δεν θα υπάρχει ιεραρχία μεταξύ των νόμων του <common state> και αυτών των <component states>. Οποιαδήποτε πράξη που είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα θα είναι άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε αποτελέσματος.
4. Το Σύνταγμα της Κύπρου μπορεί να τροποποιηθεί με ξεχωριστή πλειοψηφία των ψηφοφόρων του κάθε <component state>.

Άρθρο 3 Ιθαγένεια (Citizenship)

1. Υπάρχει μία ενιαία (single) κυπριακή ιθαγένεια. Οι προϋποθέσεις (eligibility) για την κυπριακή ιθαγένεια θα ρυθμίζονται με νόμο ειδικής πλειοψηφίας του <common state>.
2. Όλοι οι Κύπριοι πολίτες θα απολαμβάνουν επίσης και εσωτερική ιδιότητα πολίτη του <component state> (internal <component state> citizenship status). Όπως και η ιδιότητα του πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτή η ιδιότητα θα συμπληρώνει και δεν θα αντικαθιστά την κυπριακή ιθαγένεια. Ένα <component state> θα είναι δυνατό να συνδέσει την άσκηση των πολιτικών δικαιωμάτων, στο δικό του επίπεδο, με την εσωτερική ιδιότητα πολίτη του <component state> (to its internal <component states> citizenship status) και μπορεί να περιορίζει την απόκτηση διαμονής (the establishment of residence) για πρόσωπα που δεν διαθέτουν αυτή την ιδιότητα σύμφωνα με την παρούσα Συμφωνία. Τέτοιοι περιορισμοί θα είναι επιτρεπτοί, αν ο αριθμός των κατοίκων προερχομένων από το άλλο <component states> έχει ανέλθει στο 1% του πληθυσμού στον πρώτο χρόνο και 20% τον εικοστό χρόνο, του ποσοστού αυξανόμενου κατά 3% κάθε τρία χρόνια στο διάστημα που μεσολαβεί. Μετέπειτα, οποιοιδήποτε περιορισμοί θα είναι επιτρεπτοί, μόνο αν ένα τρίτο του πληθυσμού προέρχεται από το άλλο <component states>.

Άρθρο 4 Θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες

1. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών θα είναι κατοχυρωμένος από το Σύνταγμα. Δεν θα υπάρχει διάκριση εναντίον οποιουδήποτε προσώπου με βάση το φύλο, την εθνική ή θρησκευτική ταυτότητα ή την εσωτερική ιδιότητα πολίτη του <component states> (internal <component states> citizenship status). Η ελευθερία διακίνησης και η ελευθερία διαμονής (freedom of movement and freedom of residence) είναι δυνατό να περιοριστούν μόνο όπου προβλέπεται ρητά στην παρούσα Συμφωνία.

2. Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι που ζουν σε συγκεκριμένα χωριά στο άλλο «component state» θα απολαμβάνουν πολιτιστικά και εκπαιδευτικά δικαιώματα και θα αντιπροσωπεύονται στη νομοθετική εξουσία του <component state>.
3. Τα δικαιώματα των θρησκευτικών και των άλλων μειονοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των Μαρωνιτών, των Λατίνων και των Αρμενίων, θα διαφυλάσσονται σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, και θα περιλαμβάνουν πολιτιστικά και εκπαιδευτικά δικαιώματα καθώς επίσης και αντιπροσώπευση στη νομοθετική εξουσία του <common state> και των <component states>.

Άρθρο 5 Η κυβέρνηση του <common state>

1. Το Κοινοβούλιο του «common state», το οποίο θα απαρτίζεται από δύο Βουλές (Chambers), τη Γερουσία και τη Βουλή των Αντιπροσώπων, θα ασκεί τη νομοθετική εξουσία:
  - (α) Κάθε Βουλή θα έχει 48 μέλη. Η Γερουσία θα απαρτίζεται από ίσο αριθμό Γερουσιαστών από κάθε <component state>. Η Βουλή των Αντιπροσώπων θα απαρτίζεται αναλογικά προς τον πληθυσμό, νοουμένου ότι κάθε <component state> θα λαμβάνει όχι λιγότερο από το ένα τέταρτο των εδρών.
  - (β) Για τη λήψη αποφάσεων από το Κοινοβούλιο απαιτείται η έγκριση και από τις δύο Βουλές με απλή πλειοψηφία, συμπεριλαμβανομένου του ενός τετάρτου των ψηφίζοντων Γερουσιαστών από κάθε <component state>. Για συγκεκριμένα ζητήματα, θα απαιτείται ειδική πλειοψηφία των δύο-πέμπτων του αριθμού των εν ενεργεία Γερουσιαστών από κάθε <component state>.
2. Το αξίωμα του Αρχηγού του Κράτους (Head of State) ανήκει στο Προεδρικό Συμβούλιο, το οποίο θα ασκεί την εκτελεστική εξουσία:
  - (α) Το Προεδρικό Συμβούλιο θα απαρτίζεται από έξι μέλη εκλεγόμενα, από μια ενιαία λίστα, με ειδική πλειοψηφία στη Γερουσία και εγκρινόμενα με πλειοψηφία από την Βουλή των Αντιπροσώπων. Η σύνθεση του Προεδρικού Συμβουλίου θα είναι ανάλογη προς τον πληθυσμό των δύο <component states>, αλλά όχι λιγότερο από το ένα τρίτο των μελών του Συμβουλίου θα προέρχεται από κάθε <component state>.
  - (β) Το Προεδρικό Συμβούλιο θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια (strive) να λαμβάνει αποφάσεις με ομοφωνία (consensus). Όπου δεν εξασφαλίζει ομοφωνία, και εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά, λαμβάνει αποφάσεις με απλή πλειοψηφία των ψηφίζοντων μελών, νοουμένου ότι σε αυτή περιλαμβάνεται τουλάχιστο ένα μέλος από κάθε <component state>.
  - (γ) Τα μέλη του Συμβουλίου θα είναι ίσα και κάθε μέλος θα είναι επικεφαλής ενός Υπουργείου. Οι Επικεφαλής των Υπουργείων (Departments) των Εξωτερικών Υποθέσεων και των Υποθέσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα προέρχονται από το ίδιο <component state>.
  - (δ) Τα αξιώματα του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Συμβουλίου θα εναλλάσσονται (rotate) κάθε δέκα ημερολογιακούς μήνες μεταξύ των μελών του Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου δεν μπορεί να προέρχεται περισσότερες από δύο συνεχείς φορές από το ίδιο <component state>. Ο Πρόεδρος, και στην απουσία του ή σε περίπτωση προσωρινής ανικανότητας, ο Αντιπρόεδρος, θα αντιπροσωπεύει το Συμβούλιο ως Επικεφαλής του Κράτους και ως Επικεφαλής της Κυβέρνησης. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος δεν θα έχουν νικώσα ψήφο ή άλλως πως αυξημένες εξουσίες εντός του Συμβουλίου.

- (ε) Οι Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας (Executive Heads)⁷ των <component states> θα προσκαλούνται για να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, σε όλες τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου κατά τα πρώτα δέκα χρόνια μετά την έναρξη της ισχύος της Συμφωνίας, και μετέπειτα σε περιοδική βάση.
3. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, το Αξίωμα του Γενικού Εισαγγελέα και το Αξίωμα του Γενικού Λογιστή (Accountant-General) θα είναι ανεξάρτητα.

Άρθρο 6 Το Ανώτατο Δικαστήριο

1. Το Ανώτατο Δικαστήριο θα προασπίζει το Σύνταγμα και θα διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό του.
2. Θα απαρτίζεται από εννέα δικαστές, τρεις από κάθε <component state> και τρεις μη-Κύπριους.
3. Το Ανώτατο Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, θα επιλύει διαφορές μεταξύ των <component states> ή μεταξύ ενός ή αμφοτέρων των <component states> και του <common state>, και θα επιλύει σε προσωρινή βάση αδιέξοδα των θεσμικών οργάνων (institutions) του <common state>, εάν αυτό είναι απαραίτητο, για την ορθή λειτουργία του <common state>.

Άρθρο 7 Μεταβατικοί θεσμοί (institutions) του <common state>

1. Οι θεσμοί του <common state> θα μετεξελιχθούν κατά τη διάρκεια μεταβατικών περιόδων, μετά από τις οποίες οι θεσμοί (institutions) αυτοί θα λειτουργούν ως περιγράφεται πιο πάνω.
2. Κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας οι ηγέτες των δύο πλευρών θα γίνουν Συμπρόεδροι της Κύπρου για τρία χρόνια. Οι Συμπρόεδροι θα ασκούν την εκτελεστική εξουσία κατά τη διάρκεια του πρώτου χρόνου, βοηθούμενοι από το Υπουργικό Συμβούλιο (Council of Ministers), το οποίο θα διορίσουν. Για τα επόμενα δύο χρόνια, η εκτελεστική εξουσία θα ασκείται από το Υπουργικό Συμβούλιο (Council of Ministers), το οποίο θα εκλέγεται από το Κοινοβούλιο, και οι Συμπρόεδροι θα κατέχουν από κοινού το αξίωμα του Αρχηγού του Κράτους.
3. Η νομοθετική εξουσία των <component states> οι οποίες θα εκλεγούν εντός 40 ημερών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας συμφωνίας θα υποδείξουν 24 αντιπροσώπους η κάθε μία (που θα αντικατοπτρίζει την πολιτική τους σύνθεση) σε ένα μεταβατικό Κοινοβούλιο του <common state> το οποίο θα λειτουργήσει για ένα χρόνο.
4. Ένα μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο θα διορισθεί από τους Συμπρόεδρους για ένα χρόνο.

⁷ Παρατήρηση: Η ορολογία θα προσαρμοστεί όταν θα αποφασιστεί η κυβερνητική διάρθρωση.

Άρθρο 8 Αποστρατικοποίηση

1. Λαμβάνοντας υπόψη ότι:
  - (α) Η Συνθήκη Εγγυήσεως, εφαρμοζόμενη *mutatis mutandis* στη νέα κατάσταση πραγμάτων η οποία καθιερώνεται με την παρούσα Συμφωνία και το Σύνταγμα της Κύπρου, θα καλύπτει, επιπρόσθετα από την ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα, την ασφάλεια και τη συνταγματική τάξη της Κύπρου, την εδαφική ακεραιότητα, ασφάλεια και συνταγματική τάξη των <component states>,
    - (β) Η Συνθήκη Συμμαχίας θα επιτρέπει στα Ελληνικά και Τουρκικά αποσπάσματα, το κάθε ένα από τα οποία δεν θα ξεπερνά [παράθεσε τετραψήφιο αριθμό] για όλες τις βαθμίδες, να σταθμεύουν δυνάμει της Συνθήκης Συμμαχίας στο Ελληνοκυπριακό <component state> και στο Τουρκοκυπριακό <component state> αντίστοιχα,
    - (γ) Οι Ελληνικές και Τουρκικές δυνάμεις και εξοπλισμός θα αναπτυχθούν εκ νέου σε συμφωνημένες τοποθεσίες, και θα αναπροσαρμοστούν σε συμφωνηθέντα επίπεδα, και οποιεσδήποτε δυνάμεις και εξοπλισμός πέραν των συμφωνηθέντων επιπέδων θα αποσυρθούν,
    - (δ) Θα υπάρχει σε λειτουργία μια ειρηνευτική αποστολή των Ηνωμένων Εθνών για να εποπτεύει την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας και να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την προώθηση της συμμόρφωσης με την παρούσα Συμφωνία και να συμβάλλει στην διατήρηση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος. Η Ειρηνευτική επιχείρηση θα εξακολουθεί για όσο διάστημα η κυβέρνηση του <common state> δεν αποφασίσει διαφορετικά, με τη σύμφωνη γνώμη των δύο <component states>,
    - (ε) Η προμήθεια όπλων στην Κύπρο, απαγορεύεται κατά τρόπο, ο οποίος είναι νομικά δεσμευτικός τόσο για τους εισαγωγείς όσο και για τους εξαγωγείς, και
    - (στ) Μια Εποπτική Επιτροπή (Monitoring Committee) αποτελούμενη από τις εγγυήτριες δυνάμεις, το <common state> και τα <component states>, και η οποία θα προεδρεύεται από τα Ηνωμένα Έθνη, θα εποπτεύει την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.

η Κύπρος θα αποστρατικοποιηθεί και όλες οι Ελληνοκυπριακές και Τουρκοκυπριακές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων και των εφεδρικών μονάδων, θα διαλυθούν, και τα όπλα τους θα απομακρυνθούν από το νησί, σε φάσεις συγχρονισμένες με την ανάπτυξη εκ νέου και την προσαρμογή των Ελληνικών και Τουρκικών δυνάμεων.
2. Απαγορεύεται η ύπαρξη παραστρατιωτικών ή εφεδρικών δυνάμεων, καθώς και η στρατιωτική, ή παραστρατιωτική εκπαίδευση των πολιτών. Όλα τα όπλα, εκτός από αδειούχα όπλα για αθλήματα, απογορεύονται.
3. Ουδέν <component state> θα ανέχεται τη βία ή την υποκίνηση βίας εναντίον του <common state>, των <component states>, ή των εγγυητριών δυνάμεων.
4. Η Κύπρος δεν θα θέτει το έδαφος της στη διάθεση διεθνών στρατιωτικών επιχειρήσεων παρά μόνο με την συναίνεση της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Άρθρο 9 Όρια και εδαφική προσαρμογή του <component state>

1. Τα εδαφικά όρια των <component states> θα είναι όπως απεικονίζονται στο χάρτη, ο οποίος αποτελεί μέρος της παρούσας Συμφωνίας.
2. Περιοχές, οι οποίες υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή και οι οποίες νομικά αποτελούν μέρος του Ελληνοκυπριακού <component state>, με την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, θα

διοικούνται, για μια ενδιάμεση περίοδο όχι μεγαλύτερη των τριών χρόνων από το Τουρκοκυπριακό <component state>. Η διοίκηση θα μεταβιβαστεί, υπό την επίβλεψη των Ηνωμένων Εθνών, στο Ελληνοκυπριακό <component state> σε συμφωνημένες φάσεις, αρχίζοντας 90 μέρες από την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας με τη μεταβίβαση της διοίκησης κυρίως ακατοίκητων περιοχών εφαπτομένων στο υπόλοιπο του Ελληνοκυπριακού <component state>.

3. Ειδικές διευθετήσεις θα διασφαλίζουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των ανθρώπων, που κατοικούν τώρα στις περιοχές, οι οποίες υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, και θα προνοούν για επανεγκατάσταση με τάξη σε ικανοποιητική εναλλακτική στέγη σε κατάλληλες τοποθεσίες, όπου να μπορεί να εξασφαλισθούν επαρκώς τα προς το ζειν.

Άρθρο 10 Περιουσία

1. Απαιτήσεις από ιδιοκτήτες περιουσίας, οι οποίοι στερήθηκαν κατοχής (dispossessed) λόγω γεγονότων, που προηγήθηκαν της έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, θα λυθούν με συνολικό τρόπο, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, σεβασμό των ατομικών δικαιωμάτων των ιδιοκτητών που στερήθηκαν κατοχής (dispossessed owners) και των παρόντων χρηστών των περιουσιών και την αρχή της διζωνικότητας.
2. Σε περιοχές, οι οποίες υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, οι περιουσίες θα επιστραφούν στους ιδιοκτήτες που στερήθηκαν την κατοχή τους (dispossessed owners).
3. Σε περιοχές, που δεν υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, οι διευθετήσεις για την άσκηση των περιουσιακών δικαιωμάτων, υπό μορφήν αποκαταστάσεως (reinstatement) ή αποζημίωσης θα έχουν τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά:
  - (α) Ιδιοκτήτες, οι οποίοι έχουν στερηθεί την κατοχή της περιουσίας τους και οι οποίοι επιλέγουν να αποζημιωθούν ή αυτοί των οποίων η περιουσία δεν αποκαθίσταται με βάση τις περιουσιακές διευθετήσεις, θα λάβουν πλήρη και αποτελεσματική αποζημίωση με βάση την αξία κατά το χρόνο, που στερήθηκαν την κατοχή συν τον πληθωρισμό,
  - (β) Οι παρόντες χρήστες, αν είναι πρόσωπα τα οποία έχουν κατοχή περιουσιών ιδιοκτητών, οι οποίοι στερήθηκαν την κατοχή ως αποτέλεσμα διοικητικής απόφασης, δύνανται να αποταθούν και να λάβουν τίτλο, εάν συμφωνήσουν, εις αντάλλαγμα να αποκηρύξουν τον τίτλο τους σε περιουσία, παρόμοιας αξίας στο άλλο <component state>, την κατοχή της οποίας είχαν στερηθεί,
  - (γ) Οι παρόντες χρήστες δύνανται επίσης να αποταθούν και να λάβουν τίτλο σε περιουσίες, οι οποίες έχουν ουσιωδώς βελτιωθεί, νοουμένου ότι θα καταβάλλουν την αξία, που είχαν στην αρχική τους κατάσταση,
  - (δ) Θα υπάρχουν κίνητρα για ιδιοκτήτες να πωλήσουν, ενοικιάσουν, ή ανταλλάξουν περιουσίες τους με παρόντες χρήστες ή άλλα πρόσωπα από το <component state> στο οποίο η περιουσία ευρίσκεται,
  - (ε) Περιουσίες, οι οποίες δεν καλύπτονται από τα ανωτέρω, θα αποκατασταθούν πέντε χρόνια μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας (τρία χρόνια για ελεύθερες κατοχής περιουσίες), νοουμένου ότι όχι πέραν του X% της περιοχής και των κατοικιών σε κάθε <component state> και Y%⁷ σε οποιοδήποτε δήμο ή χωριό (εξαιρουμένων χωριών, τα οποία

---

⁷ Παρατήρηση: Τα γράμματα X και Y θα εξαρτηθούν από τον συμφωνηθέντα χάρτη.

ειδικά ορίζονται στην παρούσα Συμφωνία) θα αποκατασταθούν στους ιδιοκτήτες από το άλλο <component state>, και

(στ) Οι παρόντες χρήστες, οι οποίοι είναι Κύπριοι πολίτες και οι οποίοι καλούνται να εγκαταλείψουν περιουσία, η οποία θα αποκατασταθεί, δεν θα καλούνται να το πράξουν μέχρις ότου επαρκής εναλλακτική διαμονή γίνει διαθέσιμη.

4. Περιουσιακές απαιτήσεις θα λαμβάνονται και θα τυγχάνουν διαχείρισης από ένα ανεξάρτητο και αμερόληπτο Συμβούλιο Περιουσίας αποτελούμενο από ίσο αριθμό μελών από κάθε <component state> και από μη-Κύπριους. Απευθείας διευθετήσεις μεταξύ ιδιωτών δεν θα είναι αναγκαίες.

Άρθρο 11 Επιτροπή Συμφιλίωσης (Reconciliation Commission)

1. Μια ανεξάρτητη, αμερόληπτη Επιτροπή Συμφιλίωσης θα προωθήσει κατανόηση, ανεκτικότητα και τον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.
2. Η Επιτροπή θα απαρτίζεται από άνδρες και γυναίκες, αποτελούμενη από ίσο αριθμό Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, καθώς τουλάχιστον και από ένα μέλος μη-Κύπριο, το οποίο ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών καλείται να διορίσει, αφού διαβουλευθεί με τις δύο πλευρές.

Άρθρο 12 Προηγούμενες Πράξεις

1. Οποιαδήποτε πράξη, είτε νομοθετικής, εκτελεστικής ή δικαστικής φύσης οποιασδήποτε αρχής [...], η οποία έγινε πριν την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συμφωνίας αναγνωρίζεται ως έγκυρη και, νοουμένου ότι δεν είναι ασύμβατη και/ή αντίθετη με οποιαδήποτε άλλη διάταξη της παρούσας Συμφωνίας, συνεχίζει να ισχύει και μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας. Κανένας δε δύναται να αμφισβητήσει την ισχύ τέτοιων πράξεων για λόγους, που συνέβησαν πριν την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.
2. Οποιοσδήποτε απαιτήσεις για ευθύνη ή αποζημίωση συνεπεία πράξεων, που έγιναν πριν την παρούσα Συμφωνία, μέχρι το σημείο που δεν ρυθμίζονται διαφορετικά από τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας, θα τυγχάνουν χειρισμού από το <component state> από το οποίο προέρχεται ο αιτητής.

Άρθρο 13 Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

1. Η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ την 00:00 ώρα, την μέρα που ακολουθεί την επιβεβαιωμένη έγκριση της, από κάθε πλευρά, με ξεχωριστά ταυτόχρονα δημοψηφίσματα, τα οποία θα διεξαχθούν σύμφωνα με την παρούσα Συμφωνία.
2. Κατά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, θα πραγματοποιηθούν τελετές σε όλο το νησί όπου όλες οι σημαίες, εκτός απ' αυτές, που καθορίζονται στο Σύνταγμα, θα υποσταλούν, οι δε σημαίες της Κύπρου και των <component states> θα αναρτηθούν σύμφωνα με το Σύνταγμα και σχετική

νομοθεσία και θα ηχήσουν οι ύμνοι της Κύπρου και των <component states>.

3. Κατά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, οι Συμπρόεδροι θα ενημερώσουν τα Ηνωμένα Έθνη ότι από τούδε και στο εξής τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της Κύπρου ως μέλος των Ηνωμένων Εθνών θα ασκούνται σύμφωνα με την νέα κατάσταση πραγμάτων. Η συμφωνημένη σημαία της Κύπρου θα αναρτηθεί στα Κεντρικά Γραφεία των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 14 Προσαρτήματα

Τα πιο πάνω άρθρα αντικατοπτρίζονται σε λεπτομερή νομική γλώσσα στα Παραρτήματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Συμφωνίας.

**ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι:
ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

DRAFT ANNEX I: CONSTITUTION OF CYPRUS

PART I: GENERAL PROVISIONS	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
PART II: FUNDAMENTAL RIGHTS AND LIBERTIES	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
PART III: THE <COMMON STATE> AND THE <COMPONENT STATES>	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
PART IV: <COMMON STATE> INSTITUTIONS	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
Section A: The Legislature	Error! Bookmark not defined.
Section B: The Executive	Error! Bookmark not defined.
Section C: The Independent Officers and Institutions	Error! Bookmark not defined.
Section D: The Judiciary	Error! Bookmark not defined.
PART V: AMENDMENTS OF THIS CONSTITUTION	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
PART VI: TRANSITIONAL PROVISIONS	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
PART VII: ADDITIONAL PROVISIONS	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ATTACHMENT 1: MAP OF CYPRUS AND ITS <COMPONENT STATES>	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ATTACHMENT 2: FLAG OF CYPRUS	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ATTACHMENT 3: ANTHEM OF CYPRUS.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ATTACHMENT 4: PROPERTY OF THE <COMMON STATE>	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

ΜΕΡΟΣ Ι: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Το Κράτος της Κύπρου

1. Η Κύπρος είναι ένα ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος με μία διεθνή νομική προσωπικότητα και κυβέρνηση του <common state> και αποτελείται από ένα ελληνοκυπριακό <component state> και ένα Τουρκοκυπριακό <component state>.
2. Η ανεξαρτησία, εδαφική ακεραιότητα, ασφάλεια και συνταγματική τάξη της Κύπρου θα διασφαλίζεται και γίνεται σεβαστή από όλους.
3. Η ένωση της Κύπρου εν όλω ή εν μέρει με οποιαδήποτε άλλη χώρα, οποιαδήποτε μορφή διχοτόμησης ή απόσχισης, και οποιαδήποτε άλλη μονομερής αλλαγή στην κατάσταση πραγμάτων που εγκαθιδρύεται με τη Θεμελιώδη Συμφωνία και το παρόν Σύνταγμα απαγορεύεται.
4. Η σημαία της Κύπρου θα είναι [παράθεσε περιγραφή της συμφωνηθείσας σημαίας], όπως είναι προσαρτημένο στο παρόν Σύνταγμα. Η σημαία της Κύπρου θα αναρτάται μόνη ή μαζί με τη σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα κυβερνητικά κτίρια του <common state>.
5. Ο ύμνος της Κύπρου θα είναι [παράθεσε το όνομα του συμφωνηθέντος ύμνου] όπως είναι προσαρτημένο στο παρόν Σύνταγμα.
6. Η Κύπρος θα διοργανωθεί δυνάμει του παρόντος Συντάγματος, σύμφωνα με τις βασικές αρχές του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας, της αντιπροσωπευτικής δημοκρατικής κυβέρνησης (representative republican government), της πολιτικής ισότητας των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, της διζωνικότητας και του ισότιμου καθεστώτος των <component states>.

Άρθρο 2 Τα <component states>

1. Τα <component states> έχουν ισότιμο καθεστώς. Κάθε <component state> ασκεί την εξουσία εντός των ορίων που καθορίζει το παρόν Σύνταγμα και των εδαφικών του ορίων όπως καθορίζονται στο συνημμένο στο παρόν Σύνταγμα.
2. Τα <component states> θα αυτοοργανωθούν ελεύθερα εντός των ορίων που προβλέπει το παρόν Σύνταγμα και σύμφωνα με τις βασικές αρχές του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας, και της αντιπροσωπευτικής δημοκρατικής κυβέρνησης (representative republican government) δυνάμει των δικών τους Συνταγμάτων.
3. Η ταυτότητα, η εδαφική ακεραιότητα, η ασφάλεια και η συνταγματική τάξη των <component states> θα διασφαλίζονται και αποτελούν αντικείμενο σεβασμού απ' όλους.
4. Τα <component states> θα έχουν τους δικούς τους ύμνους και σημαίες. Η σημαία του <component state> θα αναρτάται στα κυβερνητικά κτίρια του <component state> μαζί με και κατά τον ίδιο τρόπο

ως η σημαία της Κύπρου και, εάν νόμος του <common state> προνοεί, τη σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καμία άλλη σημαία δεν θα αναρτάται σε κυβερνητικά κτίρια του <component state> ή σε δημόσια περιουσία.

5. Κάθε <component state> θα καθορίζει και τηρεί τις δικές του αργίες, επιπρόσθετα αυτών του <common state>.

Άρθρο 3 Το Σύνταγμα ως υπέρτατος νόμος

1. Το παρόν Σύνταγμα, το οποίο υιοθετήθηκε δημοκρατικά από τους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους, με την ξεχωριστά εκφρασθείσα κοινή θέληση τους, είναι ο υπέρτατος νόμος του κράτους και είναι δεσμευτικό για όλες τις αρχές του <common state> και των <component states>. Κάθε πράξη του <common state> ή του <component state>, η οποία αντίκειται στο παρόν Σύνταγμα, είναι άκυρη και άνευ αποτελέσματος.
2. Το <common state> θα σέβεται και δεν θα παραβιάζει τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες δυνάμει του παρόντος Συντάγματος των <component states>. Κάθε <component state> θα σέβεται πλήρως και δεν θα παραβιάζει τις εξουσίες και τα καθήκοντα του <common state> ή του άλλου <component state> τα οποία προβλέπονται από το Σύνταγμα. Δεν θα υπάρχει ιεραρχία μεταξύ των νόμων του <common state> και των νόμων των <component states>.⁸
3. Το Ανώτατο Δικαστήριο θα υποστηρίζει το παρόν Σύνταγμα και θα διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό του από τα όργανα του <common state> και των <component states>.

Άρθρο 4 Κράτος Δικαίου

1. Ο νόμος είναι η βάση και η οριοθέτηση όλων των πράξεων της κυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα.
2. Όλες οι πράξεις της κυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα θα συνάδουν με τις αρχές του δημοσίου συμφέροντος, της αναλογικότητας και της καλής πίστης.
3. Το <common state> καθώς επίσης και τα <component states> θα σέβονται το διεθνές δίκαιο, περιλαμβανομένων όλων των συνθηκών που δεσμεύουν την Κύπρο, το οποίο θα θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος Συντάγματος.

Άρθρο 5 Ο κοσμικός χαρακτήρας της Κύπρου και των <component states>

1. Το κράτος της Κύπρου και τα <component states> είναι κοσμικά.
2. Θρησκευτικοί αξιωματούχοι δεν θα κατέχουν κατόπιν εκλογής ή διορισμού, πολιτικό ή δημόσιο αξίωμα.

---

⁸ Παρατήρηση: Το παρόν Σύνταγμα παρέχει στο Ανώτατο Δικαστήριο την εξουσία να αποφασίζει επί της εγκυρότητας οποιουδήποτε νόμου.

Άρθρο 6 Αποστρατικοποίηση του <common state> και των <component states>

1. Το <common state> και τα <component states> θα είναι αποστρατικοποιημένα. Δεν θα υπάρχουν παραστρατιωτικές ή εφεδρικές δυνάμεις ή στρατιωτική ή παραστρατιωτική εκπαίδευση των πολιτών της Κύπρου.
2. Η Κύπρος δεν θα θέτει το έδαφος της στη διάθεση διεθνών στρατιωτικών επιχειρήσεων εκτός με την συγκατάθεση της Ελλάδας και της Τουρκίας.
3. Όλα τα όπλα, εκτός από αδειούχα όπλα για αθλήματα, απαγορεύονται.
4. Ουδέν <component state> θα ανέχεται βία ή υποκίνηση βίας εναντίον του <common state>, των <component states>, ή των εγγυητριών δυνάμεων από πρόσωπα, ομάδες ή οργανισμούς, που δρουν εντός των ορίων του.
5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται χωρίς επηρεασμό των διατάξεων της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως, της Συνθήκης Εγγυήσεως, της Συνθήκης Συμμαχίας, των όρων εντολής της Ειρηνευτικής αποστολής των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο και των προνοιών του παρόντος Συντάγματος σχετικά με την Αστυνομία του <common state> και του <component state>, και την Κοινή Υπηρεσία Ερευνών (Joint Investigation Agency).

Άρθρο 7 Οι Επίσημες γλώσσες και η δημοσίευση των επισήμων νομοθετημάτων

1. Οι επίσημες γλώσσες του <common state> είναι η Ελληνική και η Τουρκική. Η χρήση της Αγγλικής για επίσημους σκοπούς θα ρυθμίζεται με νομοθεσία.
2. Νομοθετικές, εκτελεστικές, διοικητικές και δικαστικές πράξεις και έγγραφα θα συντάσσονται σε όλες τις επίσημες γλώσσες και, εκτός εάν προνοείται διαφορετικά, θα εκδίδονται δια δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Κύπρου σε όλες τις επίσημες γλώσσες.
3. Όλα τα πρόσωπα θα έχουν το δικαίωμα να αποτείνονται στις αρμόδιες αρχές του <common state> σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες και να τους δίδεται απάντηση στην ίδια γλώσσα.
4. Οι επίσημες γλώσσες του <common state> θα διδάσκονται υποχρεωτικά σε όλους τους μαθητές δευτεροβάθμιων σχολείων.

Άρθρο 8 Δημόσιες αργίες του <common state>

1. Η Εθνική Αργία της Κύπρου θα είναι η ημέρα της διεξαγωγής των δημοψηφισμάτων της Θεμελιώδους Συμφωνίας.
2. Επιπρόσθετα από τις Κυριακές, οι ακόλουθες δημόσιες αργίες θα τηρούνται σε όλη την Κύπρο:

- α. 1^η Ιανουαρίου (Πρωτοχρονιά)·
- β. 1^η Μαΐου (Πρωτομαγιά)·

- γ. 25 Δεκεμβρίου (Χριστούγεννα)·
- δ. Μεγάλη Παρασκευή·
- ε. Δευτέρα του Πάσχα·
- στ. Η πρώτη μέρα του Ramadan/Sheker Bayram·
- ζ. Η πρώτη μέρα του Kurban Bayram·
- η. Τα γενέθλια του Προφήτη Μωάμεθ.

3. Οι Δημόσιοι Υπάλληλοι του <common state> θα επιτρέπεται να τηρούν, επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, τις δημόσιες αργίες του ενός ή του άλλου <component state>.

Μέρος II: Θεμελιώδη Δικαιώματα και Ελευθερίες

Άρθρο 9 Θεμελιώδη Δικαιώματα

1. Σύμφωνα με το Άρθρο 4(3) του παρόντος Συντάγματος, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα αυτής τα οποία ισχύουν στην Κύπρο και το Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα θα είναι αναπόσπαστο μέρος του παρόντος Συντάγματος.
2. Δεν θα υπάρχει οποιαδήποτε διάκριση σε βάρος οποιουδήποτε προσώπου λόγω φύλου, εθνικής ή θρησκευτικής ταυτότητας ή εσωτερικής ιδιότητας πολίτη.
3. Θα υπάρχει ελεύθερη διακίνηση και ελεύθερη διαμονή (residence) σε όλη την Κύπρο, εκτός όπου ρητά προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν Σύνταγμα ή οποιοδήποτε άλλο μέρος της Θεμελιώδους Συμφωνίας ή σε Συνταγματικό Νόμο.
4. Τα δικαιώματα των θρησκευτικών ή άλλων μειονοτήτων, περιλαμβανομένων των Μαρωνιτών, των Λατίνων και των Αρμενίων, διαφυλάσσονται. Το <common state> και τα <component states> εντός της αντίστοιχης σφαίρας αρμοδιοτήτων τους, θα παρέχουν στις μειονότητες το καθεστώς (status) και τα δικαιώματα που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων, και ιδιαίτερα του δικαιώματος να διαχειρίζονται τις δικές τους πολιτιστικές και εκπαιδευτικές υποθέσεις και να αντιπροσωπεύονται στη νομοθετική εξουσία.
5. Οι Ελληνοκύπριοι που διαμένουν στα χωριά της Καρπασίας Ριζοκάρπασο, Γιαλούσα, Αγία Τριάδα, Μελάναργα, και Μαρωνίτες που διαμένουν στα χωριά Αγία Μαρίνα, Ανώματος, Καρπάσια, και Κορμακίτη και Τουρκοκύπριοι που διαμένουν στα χωριά της Τηλλυρίας Αμαδιές, Λιμνίτης, Σελέμανι, Ξερόβουνος, και Άγιος Γεώργιος [παράθεσε άλλα χωριά με περισσότερο από 20% Τουρκοκύπριους το 1960 εάν εμπíπτουν στην εδαφική προσαρμογή], θα απολαμβάνουν, εντός των <component states> εντός των οποίων τα χωριά αυτά βρίσκονται, το δικαίωμα

να διαχειρίζονται τις δικές τους πολιτιστικές και εκπαιδευτικές υποθέσεις και να αντιπροσωπεύονται στη νομοθετική εξουσία του <component state>¹⁰.

Άρθρο 10 Ιθαγένεια

1. Υπάρχει μία Κυπριακή Ιθαγένεια.
2. Όλα τα πρόσωπα που κατέχουν την Κυπριακή Ιθαγένεια θα απολαμβάνουν επιπρόσθετα εσωτερική ιδιότητα πολίτη (<component state>) όπως προνοείται από Συνταγματικό Νόμο. Αυτή η ιδιότητα, όπως και η ιδιότητα της Ευρωπαϊκής Ιθαγένειας, είναι επιπρόσθετη και δεν αντικαθιστά την Κυπριακή Ιθαγένεια.
3. Όπου οποιαδήποτε διάταξη του παρόντος Συντάγματος ή της Θεμελιώδους Συμφωνίας αναφέρεται στην <component state> καταγωγή προσώπου (ή στο από που το πρόσωπο προέρχεται), το κριτήριο θα είναι η κατοχή εσωτερικής ιδιότητας πολίτη <component state>. Πρόσωπα, που κατέχουν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη και των δύο <component states>, θα θεωρούνται ότι ανήκουν στο <component state> στο οποίο διαμένουν ή για τελευταία φορά κατοικούσαν.

Άρθρο 11 Άσκηση Πολιτικών Δικαιωμάτων

Κύπριοι πολίτες, οι οποίοι είναι τουλάχιστον 18 ετών, θα απολαμβάνουν πολιτικά δικαιώματα στο επίπεδο του <common state> και θα τα εξασκούν στον χώρο της νόμιμης διαμονής τους.

Μέρος III Το <Common state> και τα <Component States>

Άρθρο 12 Αρμοδιότητες και λειτουργίες (competences and functions) του <Common state>

1. Το <common state>, σύμφωνα με το παρόν Σύνταγμα, θα εξασκεί κυρίαρχα νομοθετικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες στα ακόλουθα θέματα:
  - α. Εξωτερικές σχέσεις, περιλαμβανομένης της συνομολόγησης Διεθνών Συμβάσεων και της αμυντικής πολιτικής.¹¹
  - β. Σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση.
  - γ. Αρμοδιότητες της Κεντρικής Τράπεζας, περιλαμβανομένης της έκδοσης νομίσματος, οικονομικής πολιτικής και τραπεζικών κανονισμών.
  - δ. Τα οικονομικά του <common state>, περιλαμβανομένου του προϋπολογισμού και όλης της έμμεσης φορολογίας (περιλαμβανομένων των τελωνείων και φόρων καταναλώσεως) και της οικονομικής και εμπορικής πολιτικής του <common state>.

¹⁰ Παρατήρηση: Ο κατάλογος των χωριών θα προσαρμοστεί μόλις συμφωνηθεί ο χάρτης.

¹¹ Αναφορά: Η αμυντική πολιτική θα διαμορφωθεί και θα εξασκείται σύμφωνα με την συμφωνημένη διευθέτηση για την ασφάλεια, και τις Διεθνείς υποχρεώσεις της Κύπρου.

- ε. Μετεωρολογία, αεροπορία, διεθνή ναυτιλία, την υφαλοκρηπίδα και τα χωρικά ύδατα της Κύπρου·
  - στ. Επικοινωνίες (περιλαμβανομένων των ταχυδρομείων, ηλεκτρονικών και τηλεπικοινωνιών)·
  - ζ. Κυπριακή Ιθαγένεια (περιλαμβανομένης της έκδοσης διαβατηρίων) και μετανάστευση(περιλαμβανομένου του ασύλου, απελάσεως και εκδόσεως αλλοδαπών)·
  - η. Πάταξη της τρομοκρατίας, διακίνησης ναρκωτικών, ξεπλύματος του παράνομου χρήματος και οργανωμένου εγκλήματος·
  - θ. Απονομή χάριτος και αμνηστίας·
  - ι. Πνευματική ιδιοκτησία και μέτρα και σταθμά· και
  - κ. Αρχαιότητες.
2. Παρεμπιπτόντως των πιο πάνω αρμοδιοτήτων και των άλλων διατάξεων του παρόντος Συντάγματος, το <common state> θα ασκεί νομοθετικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες στην διοίκηση του <common state> (περιλαμβανομένης της δημόσιας υπηρεσίας, της αστυνομίας του <common state> καθώς και των ανεξάρτητων θεσμών και αξιωματούχων), τις εκλογές και τα δημοψηφίσματα του <common state>, αδικήματα έναντι νόμων του <common state>, απονομή της Δικαιοσύνης από το Ανώτατο Δικαστήριο, περιουσίες του <common state> (περιλαμβανομένων των δημοσίων έργων για το <common state>, διευκολύνσεων και απαλλοτριώσεων και συναφή θέματα που είναι καθαρά παρεμπίπτοντα στις καθορισμένες εξουσίες του <common state>.
  3. Το <common state>, όπου ενδείκνυται, θα αναθέτει την εφαρμογή των νομοθεσιών περιλαμβανομένης της συλλογής κάποιας μορφής φόρων, στις αρμόδιες αρχές του <component state>.
  4. Οι υποχρεώσεις του <common state> με βάση Διεθνείς Συνθήκες θα εφαρμόζονται από τις αρμόδιες αρχές του <common state> ή του <component state>, που έχει νομοθετική αρμοδιότητα στο θέμα, στο οποίο αφορά η Συνθήκη.
  5. Το <common state> θα παρέχει στο <component state> ένα μέρος από τα έσοδά του από την έμμεση φορολογία όπως θα προνοείται από νόμο ειδικής πλειοψηφίας.

Άρθρο 13 Αρμοδιότητες και λειτουργίες (competences and functions) των <component states>

1. Τα <component states>, εντός των ορίων του παρόντος Συντάγματος, θα εξασκούν κυρίαρχα εντός των εδαφικών ορίων τους όλες τις αρμοδιότητες και τις λειτουργίες, που δεν ανατίθενται (vested) από το παρόν Σύνταγμα στο <common state>.¹²
2. Τα <component states> θα έχουν πρωτογενή ποινική δικαιοδοσία αναφορικά με αδικήματα του <common state>, εκτός εάν τέτοια δικαιοδοσία επιφυλάσσεται για το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου με βάση νομοθεσία του <common state>.

¹² Παρατήρηση: Αυτά περιλαμβάνουν ασφάλεια, νόμο και τάξη και απονομή δικαιοσύνης εντός των εδαφικών ορίων τους.

3. Η αστυνομία ενός <component state> θα έχει την βάση της και θα λειτουργεί αποκλειστικά εντός αυτού του <component state> και θα είναι υπεύθυνη για την προστασία και την εφαρμογή του νόμου και της τάξης και της δημόσιας ασφάλειας εντός αυτού του <component state> περιλαμβανομένων και αδικημάτων εναντίον νόμων του <common state>, χωρίς επηρεασμό των αρμοδιοτήτων της αστυνομίας του <common state> και της Κοινής Υπηρεσίας Ερευνών. Συνταγματικός νόμος θα ρυθμίζει την δύναμη και τον εξοπλισμό της αστυνομίας του <component state> και Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ του <common state> και των <component states> θα προβλέπει την συνεργασία σε αστυνομικά θέματα.

Άρθρο 14 Συνεργασία και Συντονισμός

1. Όπου προβλέπεται ρητά στο παρόν Σύνταγμα, νομοθετικά θέματα μπορεί να ρυθμίζονται με δεσμευτικό για το <common state> και τα <component states> τρόπο, μέσω Συνταγματικών Νόμων. Τέτοιοι νόμοι θα εγκρίνονται από τη νομοθετική εξουσία του <common state> και των <component states>, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται σε Συνταγματικό Νόμο και που υπερισχύουν οποιουδήποτε άλλου νόμου του <common state> και των <component states>.
2. Τα <component states> δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες μεταξύ τους ή με το <common state>. Τέτοιες συμφωνίες μπορούν να δημιουργούν οργανισμούς και θεσμούς (institutions) για θέματα εντός της αρμοδιότητας των μερών.
3. Τα <component states> θα επιδιώκουν να εναρμονίσουν την πολιτική τους και τη νομοθεσία τους, συμπεριλαμβανομένων και μέσω συμφωνιών, κοινών κριτηρίων, και διαβουλεύσεων όπου χρειάζεται, ειδικά στα ακόλουθα θέματα:
  - α. Τουρισμός·
  - β. Προστασία του περιβάλλοντος και χρήση και διατήρηση ενέργειας και φυσικών πόρων περιλαμβανομένου του νερού·
  - γ. Αλιεία και Γεωργία·
  - δ. Βιομηχανία και Εμπόριο, περιλαμβανομένης ασφάλειας, προστασίας του καταναλωτή, επαγγελματιών και επαγγελματικών ενώσεων·
  - ε. Καθορισμός ζωνών και Πολεοδομίας, περιλαμβανομένων των μεταφορών από ξηρά·
  - στ. Αθλητισμός και εκπαίδευση·
  - η. Υγεία, περιλαμβανομένου του ελέγχου καπνού, αλκοόλ, φαρμάκων και κτηνιατρικών θεμάτων·
  - θ. Κοινωνική Ασφάλιση και εργασία·
  - ι. Οικογενειακό, εταιρικό και ποινικό δίκαιο· και
  - κ. Αποδοχή εγκυρότητας εγγράφων.
4. Οποιοδήποτε από τα <component states> ή οποιοσδήποτε κλάδος της Κυβέρνησης του <common state> μπορεί να ξεκινήσει την διαδικασία εναρμόνισης ή συντονισμού.
5. Συμφωνίες για τέτοια συνεργασία ή εναρμόνιση θα εγκρίνονται από τον αρμόδιο κλάδο των Κυβερνήσεων των <component states> και, όπου

όπου απαιτείται συμμετοχή του «common state», από το αρμόδιο τμήμα του <common state>.

6. Το <common state> θα υποστηρίζει, οικονομικά και λογιστικά, τις προσπάθειες συνεργασίας μεταξύ των <component states> ή, μεταξύ δήμων και χωριών, τα οποία ευρίσκονται σε διαφορετικά <component states>.
7. Το <common state> και τα <component states> θα αποδέχονται ως έγκυρα έγγραφα, που εκδίδονται από κυβερνητικές αρχές και εκπαιδευτικές, ιατρικές και άλλες υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (public service institutions).

Άρθρο 15 Κοινή Υπηρεσία Ερευνών

Θα εγκαθιδρυθεί Κοινή Υπηρεσία Ερευνών, η οποία θα αποτελείται από αστυνομικό προσωπικό του <common state> και των <component states> και η οποία θα αναφέρεται στον Γενικό Εισαγγελέα. Η σύνθεση και οι αρμοδιότητες, καθώς και η δύναμη και ο εξοπλισμός της αστυνομίας του <common state> και των <component states> θα ρυθμίζονται από το Συνταγματικό Νόμο.

Άρθρο 16 Εξωτερικές Σχέσεις

1. Η Κύπρος θα διατηρήσει ειδικούς δεσμούς φιλίας με την Ελλάδα και την Τουρκία, σεβόμενη την ισορροπία, που δημιουργείται από τη Συνθήκη Εγγυήσεως και τη Συνθήκη Συμμαχίας και τη Θεμελιώδη Συμφωνία.
2. Σε σχέση με αποφάσεις του <common state> για εξωτερικές σχέσεις, οι οποίες αφορούν αρμοδιότητες των <component states>, θα γίνονται διαβουλεύσεις με τα <component states>.
3. Τα <component states> δύνανται να διορίζουν αντιπροσώπους για εμπορικά και πολιτιστικά θέματα, οι οποίοι θα είναι διαπιστευμένοι στο πλαίσιο των διπλωματικών αποστολών της Κύπρου.
4. Τα <component states> δύνανται επίσης να συνομολογούν συμφωνίες σε εμπορικά και πολιτιστικά θέματα με αρχές κρατών, τα οποία έχουν σχέσεις με την Κύπρο, νοούμενου ότι τέτοιες συμφωνίες δεν θα επηρεάζουν δυσμενώς την Κύπρο, την εξουσία της κυβέρνησης του <common state> ή του άλλου «component state» και, είναι συμβατές με τη συμμετοχή της Κύπρου ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. Κατά την ενάσκηση των εξουσιών, που παραχωρούνται από τις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος Άρθρου, οι ακόλουθες διαδικασίες θα τηρούνται:
  - α. Τα <component states> θα χρησιμοποιούν την οδό του υπουργείου εξωτερικών του <common state> για επαφές σε πολιτικό επίπεδο με ξένες κυβερνήσεις και,
  - β. Τα <component states> δύνανται να έχουν απευθείας επαφές με υπό-οντότητες ή υποτελείς αρχές άλλων κρατών. Σε τέτοια περίπτωση θα ενημερώνουν το υπουργείο εξωτερικών του <common state> για την έναρξη διαπραγματεύσεων σε σχέση με οποιαδήποτε συμφωνία με τέτοιες αρχές και θα συνεχίσουν να το ενημερώνουν επί της προόδου και της έκβασης τέτοιων διαπραγματεύσεων.

6. Συμφωνία Συνεργασίας για τις εξωτερικές σχέσεις μεταξύ του <common state> και των <component states> θα ρυθμίζει την εφαρμογή αυτού του Άρθρου.

Άρθρο 17 Η Κύπρος ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Η Κύπρος θα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Οι κυβερνήσεις των <component states> θα συμμετέχουν στην διαμόρφωση της πολιτικής της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση .
3. Η Κύπρος θα αντιπροσωπεύεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την κυβέρνηση του <common state> στους τομείς της αρμοδιότητας της ή όπου ένα θέμα βασικά αφορά τομέα της αρμοδιότητας της. Όταν ένα θέμα εμπίπτει βασικά ή αποκλειστικά σε ένα τομέα αρμοδιότητας των <component states>, η Κύπρος μπορεί να αντιπροσωπευθεί είτε με αντιπρόσωπο του <common state> είτε με αντιπρόσωπο του <component state>, νοουμένου ότι το τελευταίο θα είναι εξουσιοδοτημένο να δεσμεύσει την Κύπρο.
4. Υποχρεώσεις της Κύπρου, που απορρέουν από την ιδιότητα της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα εκπληρώνονται από την αρχή του <common state> ή του <component state>, που απολαμβάνει νομοθετική αρμοδιότητα για το θέμα, στο οποίο η υποχρέωση αναφέρεται.
5. Εάν ένα <component state> αποτύχει να εκπληρώσει υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα στον τομέα αρμοδιότητας του και η Κύπρος μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη από την Ένωση, το <common state> μετά από κοινοποίηση όχι λιγότερη των 90 ημερών θα λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα στη θέση του παραβαίνοντος <component state>, τα οποία θα διατηρούνται σε ισχύ μέχρις ότου το <component state> εκπληρώσει τις ευθύνες του.
6. Οι παράγραφοι 2-5 του παρόντος Άρθρου θα είναι αντικείμενο Συμφωνίας Συνεργασίας μεταξύ του <common state> και των <component states>.
7. Τροποποιήσεις στις συνθήκες δυνάμει των οποίων ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση ή πράξεις προσχώρησης οποιωνδήποτε αιτούντων κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που απαιτούν κύρωση από όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα κυρώνονται από την Κύπρο, εκτός εάν αυτό είναι αντίθετο με απόφαση της καθεμιάς από τις Βουλές του <common state> και των <component states>. Ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος του Προεδρικού Συμβουλίου θα έχει δικαίωμα να υπογράψει το αντίστοιχο νομοθέτημα επικύρωσης και με αυτό να δεσμεύσει την Κύπρο.
8. Ουδεμία διάταξη του παρόντος Συντάγματος θα ακυρώνει νόμους, πράξεις ή μέτρα του <common state> ή των <component states>, που απαιτούνται από τις υποχρεώσεις, που απορρέουν από την ιδιότητα μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή θα εμποδίζει νόμους, πράξεις ή μέτρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή θεσμούς της από το να έχει ισχύ νόμου καθόλη την έκταση της Κύπρου.

Μέρος IV ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ <COMMON STATE>

Άρθρο 18 – Εκλεξιμότητα και ασυμβατότητα και εκτέλεση καθηκόντων

1. Εκτός εάν προνοείται άλλως πως από το παρόν Σύνταγμα ή νόμο, πρόσωπο θα κατέχει τα προσόντα να εκλεγεί ή διοριστεί για να υπηρετήσει στους θεσμούς του «common state», εάν είναι πολίτης της Κύπρου και έχει συμπληρώσει την ηλικία των 18 χρόνων.
2. Εκτός εάν προνοείται άλλως πως από το παρόν Σύνταγμα ή νόμο, κανένα πρόσωπο δεν δύναται να είναι μέλος περισσοτέρων του ενός κλάδου της κυβέρνησης του «common state» ή της κυβέρνησης του «common state» και της κυβέρνησης «component state».
3. Πρόσωπα, τα οποία εκλέγονται ή διορίζονται για να υπηρετήσουν σε θεσμούς του «common state», θα ενεργούν με γνώμονα το καλύτερο συμφέρον του «common state».

Άρθρο 19 - Ασυλία και εξαιρέσεις του «common state»

1. Μέλη του Κοινοβουλίου, του Προεδρικού Συμβουλίου, του Ανωτάτου Δικαστηρίου και του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, όπως επίσης οι Ανεξάρτητοι Αξιωματούχοι, θα απολαμβάνουν ασυλίας από σύλληψη ή δικαστική δίωξη, εκτός εάν νόμος του «common state» προνοεί διαφορετικά.
2. Περιουσία του «common state», η οποία χρησιμοποιείται για επίσημους σκοπούς, θα εξαιρείται από την εφαρμογή της νομοθεσίας του «component state», εξαιρουμένης της φορολογίας. Τέτοια περιουσία θα βρίσκεται υπό την άμεση και μόνη δικαιοδοσία του «common state». Τα «component states», θα βοηθούν την αστυνομία του «common state» στη διασφάλιση της ασφάλειας της περιουσίας του «common state», η οποία βρίσκεται εντός των εδαφικών τους ορίων.

Μέρος Α: Νομοθετική Εξουσία

Άρθρο 20 – Σύνθεση και εκλογή του Κοινοβουλίου

1. Το Κοινοβούλιο του «common state» θα αποτελείται από δύο Βουλές: την Γερουσία και την Βουλή των Αντιπροσώπων.
2. Κάθε Βουλή θα έχει 48 μέλη, τα οποία εκλέγονται για πέντε χρόνια στη βάση αναλογικής αντιπροσώπευσης. Τα «component states» θα θεωρούνται ως εκλογικές περιφέρειες, εκτός εάν νόμος ειδικής πλειοψηφίας προνοεί άλλως πως. Σε τέτοια περίπτωση κάθε περιφέρεια θα έχει το λιγότερο 10 έδρες.
3. Η Γερουσία θα αποτελείται από ίσο αριθμό γερουσιαστών από κάθε «component state». Ο λαός κάθε «component state» θα εκλέγει, σε αναλογική βάση, 24 μέλη της Γερουσίας.
4. Η Βουλή των Αντιπροσώπων θα αποτελείται από βουλευτές, των δύο «component states», με έδρες αποδοτές με βάση τον αριθμό των εγγεγραμμένων κατοίκων σε κάθε «component state», νοουμένου ότι σε κάθε

«component state» θα αποδίδεται ένα ελάχιστο ενός τετάρτου των εδρών. Ένας βουλευτής δεν δύναται κατά τον ίδιο χρόνο, να είναι μέλος οποιουδήποτε από τα δύο νομοθετικά σώματα του «common state».

5. Η κάθε μία από τις Μαρωνιτική, Λατινική και Αρμενική μειονότητα, θα εκπροσωπείται από ένα τουλάχιστον βουλευτή. Μέλη τέτοιων μειονοτήτων θα δικαιούνται να ψηφίσουν για την εκλογή τέτοιων βουλευτών, ασχέτως από τον τόπο διαμονής τους στην Κύπρο. Τέτοιοι βουλευτές θα υπολογίζονται στο ποσοστό του «component state», όπου διαμένει η πλειοψηφία των μελών της αντίστοιχης μειονότητας.

Άρθρο 21 – Οργάνωση

1. Ο νόμος θα ρυθμίσει το χρόνο και τη διάρκεια των κανονικών συνόδων του Κοινοβουλίου του «common state». Σε οποιοδήποτε χρόνο, το Προεδρικό Συμβούλιο ή το ένα τέταρτο των εν ενεργεία μελών οποιασδήποτε από τις δύο Βουλές, δύνανται να συγκαλέσουν το Κοινοβούλιο για έκτακτη σύνοδο.
2. Κάθε Βουλή θα εκλέγει ένα Πρόεδρο και δύο Αντιπροέδρους, ένα από κάθε «component state», για περίοδο ενός χρόνου. Οι Πρόεδροι των δύο Βουλών δεν θα προέρχονται από το ίδιο «component state». Ο Αντιπρόεδρος, ο οποίος δεν προέρχεται από το ίδιο «component state» όπως ο Πρόεδρος της αντίστοιχης Βουλής θα είναι ο Πρώτος Αντιπρόεδρος της.
3. Κάθε Βουλή θα οργανώνει τις δικές της επιτροπές σύμφωνα με το νόμο.
4. Κάθε Βουλή θα απαιτεί την παρουσία της πλειοψηφίας των παρόντων (sitting) μελών ούτως ώστε να λάβει αποφάσεις.
5. Ο νόμος θα ρυθμίζει την υποχρέωση των μελών του Κοινοβουλίου να παρίστανται σε συνεδριάσεις και τις συνέπειες της παράλειψής τους να πράξουν αυτό χωρίς εξουσιοδότηση.

Άρθρο 22 – Εξουσίες

1. Το Κοινοβούλιο θα νομοθετεί και θα λαμβάνει αποφάσεις.
2. Το Κοινοβούλιο θα εγκρίνει διεθνείς συνθήκες προς κύρωση, εκτός όπου έχει εκχωρήσει αυτή την εξουσία στο Προεδρικό Συμβούλιο.
3. Το Κοινοβούλιο θα εκλέγει και θα επιβλέπει την λειτουργία του Προεδρικού Συμβουλίου.
4. Το Κοινοβούλιο δύναται με ειδική πλειοψηφία να παραπέμπει σε δίκη μέλη του Προεδρικού Συμβουλίου και των οργάνων των ανεξάρτητων θεσμών (institutions) και ανεξάρτητους αξιωματούχους, για σοβαρές παραβάσεις των καθηκόντων τους ή για σοβαρά αδικήματα.
5. Το Κοινοβούλιο θα υιοθετεί τον προϋπολογισμό του «common state».

Άρθρο 23 – Διαδικασία

1. Εκτός εάν ορίζεται άλλως πως, αποφάσεις του Κοινοβουλίου χρειάζονται την έγκριση και των δύο Βουλών με απλή πλειοψηφία των μελών, τα οποία παρίστανται και ψηφίζουν, περιλαμβανομένων ενός τετάρτου των γερουσιαστών, οι οποίοι παρίστανται και ψηφίζουν, από κάθε «component state».
2. Ειδική πλειοψηφία αποτελούμενη από τουλάχιστον δύο πέμπτα των εν ενεργεία γερουσιαστών από κάθε «component state», επιπρόσθετα μιας απλής πλειοψηφίας βουλευτών, οι οποίοι παρίστανται και ψηφίζουν, θα απαιτείται για:
  - α. Κύρωση διεθνών συμφωνιών για θέματα τα οποία εμπίπτουν εντός της νομοθετικής αρμοδιότητας των «component states».⁹
  - β. Κύρωση συνθηκών και υιοθέτηση νόμων και κανονισμών, τα οποία αφορούν τον εναέριο χώρο, την ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα και τα χωρικά ύδατα της Κύπρου.
  - γ. Υιοθέτηση νόμων και κανονισμών, που αφορούν ιθαγένεια, μετανάστευση και φορολογία.
  - δ. Έγκριση του προϋπολογισμού του «common state» .
  - ε. Εκλογή του Προεδρικού Συμβουλίου και
  - στ. Άλλα ζητήματα τα οποία ειδικά απαιτούν ειδική πλειοψηφική έγκριση σύμφωνα με άλλες πρόνοιες αυτού του Συντάγματος.
3. Νόμος θα προνοεί για μηχανισμό συμβιβασμού μεταξύ των Chambers του Κοινοβουλίου.

Μέρος Β: Η Εκτελεστική Εξουσία

Άρθρο 24 – Το Προεδρικό Συμβούλιο

1. Το Αξίωμα του Αρχηγού του Κράτους (Head of State) παραχωρείται σε εξαμελές Προεδρικό Συμβούλιο, το οποίο θα ασκεί την εκτελεστική εξουσία.
2. Τα μέλη του Προεδρικού Συμβουλίου θα εκλέγονται από το Κοινοβούλιο για καθορισμένη περίοδο πέντε χρόνων, στη βάση ενός καταλόγου.
3. Μέλη του Προεδρικού Συμβουλίου δεν θα κατέχουν οποιοδήποτε άλλο δημόσιο αξίωμα ή ιδιωτική θέση.
4. Τα μέλη του Προεδρικού Συμβουλίου θα συνεχίσουν να εκτελούν τα καθήκοντα τους και μετά τη λήξη της θητείας τους, μέχρι να εκλεγεί νέο Συμβούλιο.
5. Στην περίπτωση κενής θέσης στο Συμβούλιο, θα εκλέγεται αντικαταστάτης από το Κοινοβούλιο με ειδική πλειοψηφία, για το υπόλοιπο της θητείας.

⁹**Αναφορά:** Αυτό είναι άνευ επηρεασμού των ειδικών κανόνων οι οποίοι ορίζονται στο Άρθρο 17(7), αναφορικά με την κύρωση των πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες απαιτούν ομοφωνία των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Η σύνθεση του Προεδρικού Συμβουλίου θα είναι ανάλογη με τον πληθυσμό των δύο «component states», ωστόσο τουλάχιστον δύο μέλη πρέπει να προέρχονται από κάθε «component state».
7. Το Προεδρικό Συμβούλιο θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις με ομοφωνία. Όπου δεν επιτυγχάνεται ομοφωνία, θα λαμβάνει αποφάσεις με απλή πλειοψηφία των μελών, τα οποία ψηφίζουν, εκτός εάν άλλως ρητά αναφέρεται στο παρόν Σύνταγμα. Τέτοια πλειοψηφία πρέπει σε όλες τις περιπτώσεις να περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα μέλος από κάθε «component state».
8. Τα μέλη του Προεδρικού Συμβουλίου θα είναι ισότιμα. Οποιοδήποτε μέλος του Συμβουλίου θα δύναται να τοποθετήσει ένα θέμα/(σημείο) στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου.
9. Το Προεδρικό Συμβούλιο δύναται, όπου ενδείκνυται, να καλεί τους επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας (executive heads)¹⁰ των «component states» να συμμετέχουν χωρίς ψήφο στις συνεδριάσεις του.

Άρθρο 25 – Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου

1. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου δεν θα προέρχονται από το ίδιο «component state».
2. Οι θητείες του Προέδρου και Αντιπροέδρου του Συμβουλίου θα εναλλάσσονται κάθε δέκα ημερολογιακούς μήνες μεταξύ των μελών του Συμβουλίου, στη βάση του χρόνου που έχουν διατελέσει μέλη του Συμβουλίου, από την τελευταία φορά που υπηρέτησαν σε οποιαδήποτε από τα δύο αξιώματα και με όχι περισσότερους από δύο συνεχόμενους Προέδρους να προέρχονται από το ίδιο «component state». Μεταξύ των μελών του Συμβουλίου, οι οποίοι έχουν διατελέσει μέλη του Συμβουλίου για ίσο χρόνο χωρίς να έχουν υπηρετήσει ως Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος, θα διεξάγεται κλήρος, εκτός εάν τα μέλη τα οποία αφορά, συμφωνήσουν σε σειρά προτεραιότητας.
3. Ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου θα αναλαμβάνει τα καθήκοντα Προέδρου σε περίπτωση απουσίας ή προσωρινής ανικανότητας του Προέδρου.
4. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου θα συγκαλεί και θα προεδρεύει της συνεδριάσεως του Προεδρικού Συμβουλίου.
5. Ούτε ο Πρόεδρος ούτε ο Αντιπρόεδρος θα έχουν νικώσα ψήφο.

Άρθρο 26 – Τα Υπουργεία

1. Κάθε μέλος του Προεδρικού Συμβουλίου θα είναι επικεφαλής ενός Υπουργείου.
2. Τα Υπουργεία (Departments) θα κατανέμονται με απόφαση του Συμβουλίου. Όπου το Συμβούλιο είναι ανίκανο να φθάσει σε απόφαση, τα Υπουργεία θα κατανέμονται με βάση τον χρόνο που έχουν διατελέσει ως μέλη του Συμβουλίου· μεταξύ των μελών που έχουν διατελέσει ως μέλη για ίσο χρόνο, θα ρίχνεται κλήρος.

---

¹⁰ **Παρατήρηση:** Ορολογία που μπορεί να προσαρμοστεί όταν οι κυβερνητικές δομές των «component states» αποφασιστούν.

3. Οι επικεφαλής των Υπουργείων Εξωτερικών και Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα προέρχονται από το ίδιο «component state».
4. Οι επικεφαλής των Υπουργείων θα προετοιμάζουν και εκτελούν αποφάσεις του Προεδρικού Συμβουλίου.

Άρθρο 27 – Αντιπροσώπευση στο Προεδρικό Συμβούλιο

1. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου θα αντιπροσωπεύει το Προεδρικό Συμβούλιο ως Αρχηγός του Κράτους (Head of State).
2. Στην εκπροσώπηση του Προεδρικού Συμβουλίου ως Αρχηγός του Κράτους (Head of State), ο Πρόεδρος θα παρίσταται σε επίσημες εκδηλώσεις, θα υπογράφει και παραλαμβάνει διαπιστευτήρια διπλωματικών αποστολών, και θα απονέμει τιμητικές διακρίσεις της Κύπρου.
3. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου θα αντιπροσωπεύει την Κύπρο σε συνεδριάσεις αρχηγών κυβερνήσεων, εκτός εάν το Προεδρικό Συμβούλιο, αποφασίζοντας με χωριστές πλειοψηφίες των μελών από το κάθε <component state>, υποδεικνύει άλλο μέλος.
4. Οι επικεφαλής των σχετικών Υπουργείων (Departments)/Γραμματείων (Secretariats)/Υπουργείων (Ministries) θα αντιπροσωπεύουν την Κύπρο σε συνεδριάσεις υπουργών (ministers) εκτός εάν προνοείται άλλως πως με νόμο ή με συμφωνία μεταξύ του «common state» και των «component states».
5. Σε περίπτωση όπου αντικείμενο διεθνούς συνεδριάσεως είναι θέμα, για το οποίο έχει ζωτικά συμφέροντα ένα «component state» και ο αντιπρόσωπος του Συμβουλίου σε αυτή τη συνεδρίαση προέρχεται από το άλλο «component state», το Συμβούλιο, με ειδική παράκληση της πλειοψηφίας των μελών του Συμβουλίου από το ενδιαφερόμενο «component state», θα διορίζει ένα μέλος από αυτό το «component state» να συνοδεύει τον αντιπρόσωπο του Συμβουλίου, νοουμένου ότι αποστολές σε τέτοιες συναντήσεις δύνανται να περιλαμβάνουν περισσότερα από ένα πρόσωπα.
6. Οποιοσδήποτε αντιπρόσωπος της Κύπρου σε διεθνή συνάντηση θα δεσμεύεται από αποφάσεις του Προεδρικού Συμβουλίου. Όπου το Συμβούλιο έχει διορίσει ένα από τα μέλη του να συνοδεύσει τον αντιπρόσωπο του, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος Άρθρου, ο αντιπρόσωπος της Κύπρου θα ασκεί την οποιαδήποτε διακριτική ευχέρειά του σε συμφωνία με το εν λόγω μέλος.

Άρθρο 28 – Η διοίκηση του «common state»

1. Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας αποτελούμενη από άντρες και γυναίκες προερχόμενους σε ίσους αριθμούς από κάθε «component state» θα έχει εξουσία να διορίζει και να προάγει δημόσιους υπαλλήλους του «common state». Θα λαμβάνει τις αποφάσεις της σύμφωνα με το νόμο.
2. Η σύνθεση της δημόσιας υπηρεσίας, εκτός όπου καθορίζεται άλλως πως σε αυτό το Σύνταγμα ή νόμο ειδικής πλειοψηφίας, θα είναι αναλογική προς το πληθυσμό των «component states» ωστόσο, όμως, τουλάχιστον ένα τρίτο των

δημοσίων υπαλλήλων σε κάθε βαθμίδα της διοίκησης πρέπει να προέρχεται από το κάθε «component state».

3. Δημόσιος υπάλληλος του <common state> δεν δύναται ταυτόχρονα να υπηρετεί και ως δημόσιος υπάλληλος του <component state>.

Άρθρο 29 – Η Αστυνομία του «common state»

Το «common state» θα έχει αστυνομία, η οποία θα αποτελείται από ίσο αριθμό προσωπικού, το οποίο προέρχεται από κάθε «component state». Η αστυνομία του «common state» θα ελέγχει τα σύνορα της Κύπρου και θα προστατεύει τους αξιωματούχους του «common state», κτίρια και περιουσία, όπως επίσης ξένους αξιωματούχους και διπλωματικές αποστολές.

Μέρος Γ: Ανεξάρτητοι Αξιωματούχοι και Θεσμοί (Institutions)

Άρθρο 30 – Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

1. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου θα είναι ανεξάρτητη και θα λειτουργεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Θα εκδίδει νόμισμα, θα καθορίζει την νομισματική πολιτική και το κυρίως δανειστικό επιτόκιο και θα ρυθμίζει και επιβλέπει τον τραπεζικό τομέα.
3. Η Κεντρική Τράπεζα θα διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο τριών μελών, ένας εκ των οποίων θα είναι ο Διοικητής. Τουλάχιστον ένα μέλος θα προέρχεται από κάθε «component state». Το τρίτο μέλος δύναται να είναι μη-Κύπριος.
4. Ο Διοικητής και δύο άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θα διορίζονται από το Προεδρικό Συμβούλιο για περίοδο επτά χρόνων.
5. Ο νόμος δύναται να προνοεί για την ίδρυση υποκαταστημάτων της Κεντρικής Τράπεζας σε κάθε «component state», και για την περίληψη των διευθυντών των υποκαταστημάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας.
6. Όλες οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας θα λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία.

Άρθρο 31 – Άλλοι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι

1. Ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας, ο Γενικός Ελεγκτής και ο Βοηθός Γενικός Ελεγκτής θα διορίζονται από το Προεδρικό Συμβούλιο για μια μη ανανεώσιμη θητεία εννέα ετών, αλλά σε ουδεμίαν περίπτωση πέραν συμπληρώσεως του εβδομηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους.
2. Ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Γενικός Ελεγκτής δεν θα προέρχονται από το ίδιο <component state>, ούτε ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Βοηθός

Γενικός Εισαγγελέας ή ο Γενικός Ελεγκτής και ο Βοηθός Γενικός Ελεγκτής.

Άρθρο 32 Το Αξίωμα του Γενικού Εισαγγελέα και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα

[παράθεση άρθρου]

Άρθρο 33 Το Αξίωμα του Γενικού Ελεγκτή και του Βοηθού Γενικού Ελεγκτή

[παράθεση άρθρου]

Μέρος Δ: Δικαστική Εξουσία

Άρθρο 34 Το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου

1. Το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου θα απαριθμεί ίσο αριθμό δικαστών απο κάθε <component state>. Το Προεδρικό Συμβούλιο (Presidential Council) θα διορίζει τους δικαστές για ανανεώσιμη θητεία επτά ετών, σύμφωνα με κριτήρια και διαδικασίες που ορίζονται σε νόμο ειδικής πλειοψηφίας, ο οποίος θα ορίζει τον αριθμό των δικαστών.
2. Το Ανώτατο Δικαστήριο κέκτηται αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφασίζει για διαφορές (disputes) μεταξύ των <component states> και μεταξύ ενός ή αμφοτέρων των <component states> και του <common state>.
3. Το Ανώτατο Δικαστήριο κέκτηται αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφασίζει για την εγκυρότητα δυνάμει του παρόντος Συντάγματος οποιουδήποτε νόμου του <common state> ή <component state> και για οποιοδήποτε ερώτημα που προκύπτει καθόσον αφορά την ιεραρχία/ (precedence) Συνταγματικών νόμων. Τη αιτήσσει δικαστηρίων του <component state> ή άλλων αρχών του <common state> και του <component state> μπορεί να αποφανθεί υπό μορφή δεσμευτικής γνωμοδότησης.
4. Το Ανώτατο Δικαστήριο θα λειτουργεί ως εφετείο σε όλες τις άλλες διαφορές που αφορούν την ερμηνεία της Θεμελιώδους Συμφωνίας (Foundation Agreement), του Συντάγματος, νόμων του <common state> (συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών αποφάσεων του <common state>) και Συνθηκών που δεσμεύουν την Κύπρο¹⁵.
5. Το Ανώτατο Δικαστήριο θα έχει πρωτογενή ποινική δικαιοδοσία για αδικήματα κατα παράβαση νόμου του <common state>, όπου αυτό προβλέπεται απο νομοθεσία του <common state>.
6. Σε περίπτωση αδιεξόδου σ ένα από τους θεσμούς (institutions) του <common state> που εμποδίζει τη λήψη απόφασης, χωρίς την οποία το <common

¹⁵ Παρατήρηση: Περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Συνθήκη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

state> ή οι θεσμοί (institutions) του δεν θα μπορούν να λειτουργήσουν κανονικά ή η απουσία τους θα κατέληγε σε ουσιαστική παράβαση των υποχρεώσεων της Κύπρου ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ανώτατο Δικαστήριο, δύναται τη αιτήσει μέλους του Προεδρικού Συμβουλίου, του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου εκάτερας των Βουλών του Κοινοβουλίου ή του Γενικού Εισαγγελέα ή του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα, να εκδώσει προσωρινήν απόφαση επί του θέματος, η οποία θα ισχύει μέχρι τη λήψη απόφασης επί του θέματος από τον υπό αναφορά θεσμό. Ούτως ενεργώντας, το Ανώτατο Δικαστήριο θα ενεργεί με την πρέπουσα αυτοσυγκράτηση.

7. Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφασίζει για τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας του. Εάν αποφασίσει τη δημιουργία Τμημάτων (Chambers) για τον χειρισμό συγκεκριμένων υποθέσεων, το κάθε Τμήμα (Chambers) πρέπει πάντα να περιλαμβάνει ίσο αριθμό δικαστών από κάθε <component state>.
8. Το Ανώτατο Δικαστήριο θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τη λήψη αποφάσεων με συναίνεση (by consensus) και για την έκδοση κοινών αποφάσεων του Δικαστηρίου. Εν τούτοις, όλες οι αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου δυνατό να ληφθούν με απλή πλειοψηφία.

Μέρος V: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Άρθρο 35 Τροποποιήσεις του παρόντος Συντάγματος

1. Τροποποιήσεις του Συντάγματος, συμπεριλαμβανομένων των Συνημμένων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτού, εξετάζονται και υιοθετούνται από την νομοθετική εξουσία του <common state> μετά από διαβούλευση με τις κυβερνήσεις των <component states> και ενδιαφερόμενους τομείς της κοινωνίας.
2. Μετά την υιοθέτηση και από τις δύο Βουλές του Κοινοβουλίου των προτεινόμενων τροποποιήσεων υποβάλλονται σε δημοψηφίσμα για έγκριση με χωριστή πλειοψηφία του λαού σε κάθε <component state>.
3. Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ ενενήντα μέρες μετά την έγκρισή τους, εκτός εάν η τροποποίηση προβλέπει διαφορετικά.

Μέρος VI: ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36 Θεσμοί του <component state>

1. Όχι αργότερα από σαράντα μέρες μετά από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, τα <component states> θα εκλέξουν τα μέλη των νομοθετικών σωμάτων τους και άλλων εκλεγόμενων από το λαό

αξιωματούχων, σύμφωνα με το Σύνταγμα του αντίστοιχου <component state> και την νομοθεσία, που εγκρίθηκε από τα δημοψηφίσματα.

2. Τα νεοεκλεγέντα μέλη των οργάνων του <component state> θα αναλάβουν τα καθήκοντα τους μέσα σε δέκα μέρες από την εκλογή τους.

Άρθρο 37 Μεταβατικό Κοινοβούλιο του <common state>

1. Κάθε νεοεκλεγέν νομοθετικόν σώμα θα ορίσει, χωρίς καθυστέρηση, είκοσι τέσσερις αντιπροσώπους από τα μέλη του για το Κοινοβούλιο του <common state>. Προς το σκοπό αυτό, κάθε ομάδα του νομοθετικού σώματος του <component state> θα ορίσει τόσους αντιπροσώπους όσους αντιστοιχούν στην αναλογική τους δύναμη στο νομοθετικό σώμα.

2. Το μεταβατικό Κοινοβούλιο θα ασκεί τις συνταγματικές λειτουργίες και τα προνόμια του Κοινοβουλίου του <common state> κατά το πρώτο έτος, μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, σύμφωνα με τις διαδικαστικές διατάξεις του παρόντος Συντάγματος σε σχέση με τη Γερουσία.

3. Εντός δέκα ημερολογιακών μηνών, μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, θα εκλεγούν σύμφωνα με το παρόν Σύνταγμα οι γερουσιαστές και βουλευτές. Το νεοεκλεγέν Κοινοβούλιο θα αναλάβει καθήκοντα ένα χρόνο μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

Άρθρο 38 Μεταβατικός Αρχηγός του κράτους (Head of State) του <common state>

1. Για μεταβατική περίοδο τριών ετών το αξίωμα του Αρχηγού του κράτους θα ανατεθεί σε Συμπροεδρία.

2. Με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οι ηγέτες που υπέγραψαν τη Συνολική Διευθέτηση εκ μέρους των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων θα γίνουν Συμπρόεδροι της Κύπρου. Σε περίπτωση παραίτησης ή μόνιμης ανικανότητας οποιουδήποτε από τους αρχηγούς, η Συνέλευση του σχετικού <component state> θα εκλέξει αντικαταστάτη.

3. Οι Συμπρόεδροι θα εναλλάσσονται κάθε ημερολογιακό μήνα, στην εκπροσώπηση την Συμπροεδρία ως Αρχηγος του κράτους (Head of State).

Άρθρο 39 Μεταβατική κυβέρνηση του <common state>

1. Οι Συμπρόεδροι θα ασκήσουν την εκτελεστική εξουσία κατά τον πρώτο χρόνο της μεταβατικής περιόδου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις για το Προεδρικό Συμβούλιο. Θα ενεργούν και θα αποφασίζουν με συναίνεση.

2. Οι Συμπρόεδροι θα κατονομάσουν έξι Κύπριους πολίτες για να είναι επικεφαλής των Υπουργείων (departments) της κυβέρνησης του <common state> για τον πρώτο

χρόνο της μεταβατικής περιόδου. Οι επικεφαλής υπουργείων (departments) θα εγκριθούν από το Κοινοβούλιο με απλή πλειοψηφία. Θα ασκούν σύμφωνα με τις διαδικασίες, που προβλέπονται από το παρόν Σύνταγμα για το Προεδρικό Συμβούλιο, εκείνες τις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας τις οποίες οι Συμπρόεδροι τους εκχωρήσουν.

3. Ένα χρόνο μετά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας το νεοεκλεγέν Κοινοβούλιο θα εκλέξει Υπουργικό Συμβούλιο (Council of Ministers) αποτελούμενο από έξι μέλη. Οι πρόνοιες του παρόντος Συντάγματος για το Προεδρικό Συμβούλιο εφαρμόζονται κατ'αναλογία (mutatis mutandis) όσο αφορά την εκλογή, αρμοδιότητες και εξουσίες [άλλες από αυτές που παρέχονται στον Αρχηγό του Κράτους (Head of State)] του Υπουργικού Συμβουλίου (Council of Ministers).

4. Σε μια δεύτερη φάση της μεταβατικής περιόδου, το Υπουργικό Συμβούλιο (Council of Ministers) θα ενεργεί ως Κυβέρνηση του <common state> της Κύπρου ενώ οι αρμοδιότητες του Αρχηγού του Κράτους (Head of State) συνεχίζουν να ασκούνται (be vested) από την Συμπροεδρία.

5. Τρία χρόνια μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, το Υπουργικό Συμβούλιο (Council of Ministers) θα μετατραπεί σε Προεδρικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Συντάγματος, αναλαμβάνοντας επίσης τις αρμοδιότητες του Αρχηγού του Κράτους (Head of State), για τα εναπομείναντα τρία χρόνια, κατά την διάρκεια των οποίων η περίοδος εναλλαγής (rotation) για το αξίωμα του Προέδρου και Αντιπροέδρου θα είναι έξι μήνες.

Άρθρο 40 Συμμετοχή των επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας (executive heads) των <component states> σε συνεδρίες του Προεδρικού Συμβουλίου

Κατά την περίοδο των πρώτων δέκα ετών μετά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οι επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας (executive heads) των <component states> θα κληθούν να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου σε συνεδρίες του Υπουργικού Συμβουλίου (Council of Ministers) και, αργότερα, του Προεδρικού Συμβουλίου.

Άρθρο 41 Έναρξη ισχύος της συνθήκης προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα δημοψηφίσματα που θα εγκρίνουν, μαζί με τη Θεμελιώδη Συμφωνία, τους όρους προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα εξουσιοδοτούν και υποχρεώνουν τους Συμπροέδρους να υπογράψουν και επικυρώσουν τη Συνθήκη που προβλέπει για την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 42 Διορισμός και αρχική θητεία των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Μέσα σε μια βδομάδα από την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, θα ιδρυθεί σύμφωνα με τον νόμο ένα μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου. Το Δικαστήριο θα ασκεί τις εξουσίες, που προβλέπονται για το Ανώτατο

Δικαστήριο στο Σύνταγμα μέχρις ότου το κανονικώς Ανώτατο Δικαστήριο αναλάβει καθήκοντα του ένα χρόνο μετά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

Άρθρο 43 Δημόσια Υπηρεσία

Ο Νόμος θα καθορίσει διαδικασίες εφαρμογής και χρονοδιαγράμματα, που δεν υπερβαίνουν [καταχώρησε αριθμό] χρόνια από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, για την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Συντάγματος αναφορικά με την σύνθεση της δημόσιας υπηρεσίας για τους διαφορετικούς τομείς αυτής της υπηρεσίας.

Άρθρο 44 Ευθύνη για χρέη που δημιουργήθηκαν πριν την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας

Το <common state> θα αναλάβει ευθύνη για χρέη που δημιουργήθηκαν πριν την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας εκτός από χρέη προς την Ελλάδα ή την Τουρκία, ή χρέη από αγορά εξοπλισμού (armaments), τα οποία θα αναληφθούν από το σχετικό <component state>. Ειδικός νόμος πλειοψηφίας, δυνατό να προνοεί για αποζημίωση του <common state> από τα <component states>.

Άρθρο 45 Διδασκαλία επίσημων γλωσσών

Η υποχρεωτική διδασκαλία των επίσημων γλωσσών του <common state> σε όλους τους μαθητές μέσης εκπαίδευσης που καθορίζονται στο Άρθρο 7(4), θα αρχίσει όχι αργότερο από τρία χρόνια από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

Άρθρο 46 Περιουσία που ανήκει στο Κράτος

Η δημόσια περιουσία του <common state> καταγράφεται σε Συνημμένο του παρόντος Συντάγματος. Οποιαδήποτε άλλη δημόσια περιουσία είναι περιουσία του <component state>, στο οποίο ευρίσκεται.

Μέρος VII: ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

(καταχώρησε περαιτέρω άρθρα)

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1: ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΑΙ ΤΑ <COMPONENT STATES> ΤΟΥ**

[καταχώρησε τοπογραφικό χάρτη που να δεικνύει τα όρια του <component state>]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2: ΣΗΜΑΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

[καταχώρησε εικόνα συμφωνηθείσας σημαίας]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 3: ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

[καταχώρησε συμφωνημένο ύμνο]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 4: ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ <COMMON STATE>

[καταχώρησε συμφωνημένο κατάλογο/περιγραφή περιουσίας του <common state>]

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙ: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

Τα συνημμένα του παρόντος Προσαρτήματος θα είναι Συνταγματικοί Νόμοι με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, ικανοί να τροποποιηθούν σύμφωνα με το Σύνταγμα.

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ**

[καταχώρησε κείμενο]

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ**
-----**Άρθρο 1 Αστυνομία του <component state>**

Η αστυνομία του κάθε <component state> δεν δύναται να απαριθμεί αστυνομικό προσωπικό (police personnel) πέραν των 700 πλέον 5 αστυνομικό προσωπικό (police personnel) εκ 5 μελών ανά χίλιους κατοίκους του <component state>. Η αστυνομία του <component state> μπορεί μόνο να φέρει όπλα κατάλληλα για συνήθη πολιτικά αστυνομικά καθήκοντα.

Άρθρο 2 Κοινή Υπηρεσία Ερευνών

Θα δημιουργηθεί Κοινή Υπηρεσία Ερευνών αποτελούμενη από αστυνομικό προσωπικό (police personnel) <common state> και <component state>, προερχόμενο σε ίσους αριθμούς από κάθε <component state> και υπαγομένη στον Γενικό Εισαγγελέα του <common state>. Η Υπηρεσία αυτή καταπολεμά την τρομοκρατία, την διακίνηση ναρκωτικών, το ξέπλυμα παράνομου χρήματος και το οργανωμένο έγκλημα. Θα ερευνά επίσης ισχυριζόμενες παραβάσεις αστυνομικών καθηκόντων από αστυνομία του <common state> ή του <component state>, ή του Άρθρου 6(3) και (4) του Συντάγματος, τη αιτήσει οποιασδήποτε αρχής του <common state> ή του <component state>.

Άρθρο 3 Συνεργασία

Η Κοινή Υπηρεσία Ερευνών και η αστυνομία του <common state> θα συνεργάζονται μεταξύ τους και με την αστυνομία των <component states> σύμφωνα με τη Συμφωνία Συνεργασίας σε θέματα αστυνομίας μεταξύ του <common state> και των <component states>.

[καταχώρησε περαιτέρω άρθρα]

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 3: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΤΟΥ
<COMPONENT STATE>**

Άρθρο 1 Εσωτερική ιδιότητα πολίτη του <component state> με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας

1. Με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, θα παρέχεται αυτόματα στους Κύπριους πολίτες η εσωτερική <component state> ιδιότητα του πολίτη του <component state>, το οποίο κατά τον εν λόγω χρόνο διοικεί την περιοχή όπου διαμένουν.
2. Στους Κύπριους, που διαμένουν στο εξωτερικό, θα παρέχεται η εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του Ελληνοκυπριακού <component state>, εάν αυτοί ή οι πρόγονοι τους ανήκαν στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα πριν το 1974 ή η εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του Τουρκοκυπριακού <component state> εάν αυτοί ή οι πρόγονοι τους ανήκαν στην Τουρκοκυπριακή κοινότητα πριν το 1974.

Άρθρο 2 Απόκτηση της εσωτερικής <component state> ιδιότητας του πολίτη

1. Πρόσωπα, τα οποία αποκτούν Κυπριακή ιθαγένεια, θα αποκτούν επίσης την εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του <component state> στην οποία κατοικούν, νοουμένου ότι κατοικούσαν εκεί για επτά χρόνια πριν την πολιτογράφηση τους. Εάν αυτή η προϋπόθεση δεν πληρούται, θα αποκτούν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του <component state> στον οποίο έχουν διαμείνει τον περισσότερο καιρό.
2. Οποιοσδήποτε Κύπριος πολίτης, ο οποίος έχει διαμείνει σε <component state> για επτά συναπτά έτη θα δικαιούται να υποβάλει αίτηση για απόκτηση της εσωτερικής ιδιότητας πολίτη <component state> αυτού του <component state>.

Άρθρο 3 Άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων σε επίπεδο <component state>.

Ένα <component state> μπορεί, μέσα στα πλαίσια του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του παρόντος Συντάγματος, να καθορίσει ότι η άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων στο επίπεδο του, ανήκει μόνον σε πρόσωπα που φέρουν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state>.

Άρθρο 4 Απαγορευτικά διατάγματα του Ανωτάτου Δικαστηρίου για είσοδο η διαμονή

Ένα <component state> μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου για απαγορευτικό διάταγμα, που να εμποδίζει πρόσωπο, το οποίο δεν φέρει την εσωτερική <component state> ιδιότητα πολίτη, να εισέλθει ή διαμείνει σε εκείνο το <component states>. Το

Ανώτατο Δικαστήριο εκδίδει το απαγορευτικό διάταγμα, εάν το συγκεκριμένο πρόσωπο ήταν ή είναι ενεργά εμπλεκόμενο σε πράξεις βίας ή παρακίνησης σε βία και η παρουσία του σε εκείνο το <component state> θα συνιστούσε κίνδυνο για την δημόσια ασφάλεια ή την δημόσια τάξη.

Άρθρο 5 Επιτρεπόμενος περιορισμός στην διαμονή μη-Κυπρίων

Τα <component states> μπορούν μέσα στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου, του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του παρόντος Συντάγματος να θεσπίσουν κανόνες και κανονισμούς για την απόκτηση της διαμονής (establishment of residence), από μη Κυπρίους, πιο περιοριστικούς από αυτούς του <common state>.

Άρθρο 6 Επιτρεπόμενος περιορισμός στην διαμονή των Κυπρίων

Ένα <component state> μπορεί να περιορίσει το δικαίωμα της διαμονής Κυπρίων πολιτών, που δεν φέρουν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη του <component state>, εάν ο αριθμός αυτών των κατοίκων έχει ανέλθει στο ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού ενός δήμου ή χωριού.

Άρθρο 7 Επιτρεπόμενοι μεταβατικοί περιορισμοί στην διαμονή

1. Άνευ επηρεασμού των διατάξεων του πιο πάνω Άρθρου, <component states> μπορούν κατά την διάρκεια μεταβατικής περιόδου 20 χρόνων μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας να περιορίσουν περαιτέρω την απόκτηση διαμονής (establishment of residence), αλλά βάση της αρχής της μη διάκρισης, Κυπρίων πολιτών που δεν φέρουν την σχετική εσωτερική ιδιότητα πολίτη του <component state>, εάν ο αριθμός τέτοιων κατοίκων έχει ανέλθει σε συγκεκριμένο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ενός δήμου ή χωριού. Το σχετικό ποσοστό θα είναι 1% για τον πρώτο χρόνο μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας και θα αυξάνεται κατά 3% για κάθε επομένην περίοδο τριών χρόνων.
2. Μέσα στο επιτρεπόμενο όριο, προτεραιότητα θα δίνεται, πρώτο σε πρόσωπα στα οποία αποκαταστάθηκαν περιουσίες με διάταγμα του Συμβουλίου Περιουσίας και στις οικογένειές τους· δεύτερο σε άλλα πρόσωπα που ήταν κάτοικοι των σχετικών δήμων ή χωριών πριν το 1963 ή το 1974 αντίστοιχα και των οικογενειών τους και τρίτο στους κληρονόμους προσώπων οποιασδήποτε κατηγορίας.
3. Δεν θα υπάρχουν περιορισμοί για την απόκτηση διαμονής (establishment of residence) από πρώην κατοίκους και τους απογόνους τους στα χωριά της Τυλληρίας, Amadhies/Gunebakan/Λιμνίτης/Yesilyirmak, Selemani Suleymaniye, Ξερόβουνος/Kurutepe και Άγιος Γεώργιος/ Madenlikoy, στα Μαρωνίτικα χωριά της Αγίας Μαρίας/Gurpinar, Ασώματος/Ozhan, Καρπάσια/Karpasa και Κορμακίτης/Korucam, τα Μεσαορίτικα χωριά της Πύλας και [καταχώρησε άλλα χωριά με περισσότερο από 20% Τουρκοκύπριων το 1960 εάν εμπίπτουν μέσα στην περιοχή της εδαφικής προσαρμογής] και τα χωριά της Καρπασίας,

Ριζοκάρπασο/Διρκαγρζ, Γιαλούσα/ Yeni EvenKoy, Αγία Τριάδα/Sirahi, Μελάναργα/Adacy¹¹.

[καταχώρησε περαιτέρω άρθρα]

---

¹¹ **Παράτηρηση:** Ο κατάλογος των χωριών θα υιοθετηθεί όταν συμφωνηθεί ο χάρτης

**ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ: ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ <COMMON STATE> ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ**

Τα συνημμένα στο παρόν Προσάρτημα θα είναι νομοθεσία του <Common State> κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, δυναμένη να τροποποιηθούν σύμφωνα με το Σύνταγμα.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ, ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ, ΤΟΥ ΕΜΒΛΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
(ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΥΤΩΝ)

[παράθεσε κείμενο]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ***Άρθρο 1 Σύνθεση των διπλωματικών αποστολών της Κύπρου***

1. Οι επικεφαλές της αποστολής της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη στη Νέα Υόρκη, στα Ηνωμένα Έθνη στη Γενεύη, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ελλάδα, στην Τουρκία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Γαλλία, στις Ηνωμένες Πολιτείες, στη Ρωσία και Κίνα θα προέρχονται σε ίσους αριθμούς από κάθε <component state>.
2. Το παρόν Άρθρο θα εφαρμοστεί πλήρως όχι αργότερα από [τρία] χρόνια μετά απο την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

[παράθεσε περαιτέρω άρθρα]

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 3: ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

[παράθεσε κείμενο]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 4: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Άρθρο 1 Γενικές διατάξεις

Ο παρών Νόμος καθορίζει τις προϋποθέσεις για την απόκτηση [και απώλεια] της Κυπριακής ιθαγένειας, σύμφωνα με τους όρους της Θεμελιώδους Συμφωνίας, του Συντάγματος και διεθνών προτύπων (standards) καθώς και προτύπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 2 [Διπλή ιθαγένεια] (dual citizenship)

[παράθεσε άρθρο, εάν υπάρχει]

Άρθρο 3 Κυπριακή Ιθαγένεια κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας

1. Κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, τα ακόλουθα πρόσωπα θα θεωρούνται πολίτες (citizens) της Κύπρου:
  - α. Κάθε πρόσωπο, το οποίο κατείχε την Κυπριακή ιθαγένεια το 1960 και οι απόγονοί του/της·
  - β. Κάθε πρόσωπο ηλικίας 18 ετών που γεννήθηκε στην Κύπρο και έχει μόνιμη διαμονή για τουλάχιστον επτά έτη στην Κύπρο·
  - γ. Κάθε πρόσωπο το οποίο είναι παντρεμένο με Κύπριο πολίτη και έχει μόνιμη διαμονή για τουλάχιστο δύο έτη στην Κύπρο· και
  - δ. Ανήλικα τέκνα των προσώπων στις προαναφερόμενες κατηγορίες τα οποία διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο.

2. [Επιπρόσθετα των πιο πάνω, πρόσωπα των οποίων τα ονόματα εμφανίζονται σε συμφωνηθέντα από τα μέρη της Συνολικής Διευθέτησης κατάλογο θα θεωρούνται πολίτες της Κύπρου κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας. Τα εν λόγω πρόσωπα θα καταγράφονται στους καταλόγους με τους συζύγους και τέκνα τους, εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένοι λόγοι που εμποδίζουν τέτοιους συζύγους και τέκνα από το να θεωρούνται πολίτες της Κύπρου].

Άρθρο 4 Απόκτηση Κυπριακής ιθαγένειας

Κυπριακή ιθαγένεια αποκτάται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου:

- α. Αυτομάτως εκ γενετής, όπου ένας εκ των γονέων είναι Κύπριος πολίτης·
- β. Με πολιτογράφηση· ή
- γ. [παράθεσε πρόσθετα άρθρα, εάν υπάρχουν].

Άρθρο 5 Απόκτηση με πολιτογράφηση

Ένας αλλοδαπός δύναται να υποβάλει αίτηση για απόκτηση Κυπριακής ιθαγένειας, εάν πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. Έχει την ηλικία των 18 ετών·
- β. Έχει νόμιμα μόνιμη διαμονή στην Κύπρο για τουλάχιστο επτά συνεχόμενα έτη πριν υποβάλει αίτημα·
- γ. [Έχει γνώση μιας εκ των επισήμων γλωσσών της Κύπρου].
- δ. Δεν είναι αντικείμενο μέτρου ασφάλειας ή προστατευτικού μέτρου, που λήφθηκε από μια αρχή του <common state> ή του <component state> σύμφωνα με τους αντίστοιχους νόμους τους για απομάκρυνσή του από την Κύπρο, και
- ε. Δεν έχει καταδικαστεί σε περίοδο φυλάκισης για εκ προμελέτης εγκληματική πράξη για περισσότερο από ένα έτος εντός της περιόδου των επτά ετών πριν από την υποβολή της αίτησης.

Άρθρο 6 Απόκτηση με υποβοηθούμενη πολιτογράφηση (facilitated naturalisation)

Κυπριακή ιθαγένεια δύναται να αποκτηθεί με υποβοηθούμενη πολιτογράφηση:

- α. Κατόπιν αίτησης από συζύγους των προσώπων οι οποίοι κατέχουν ή αποκτούν Κυπριακή ιθαγένεια σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις, νοουμένου ότι είναι παντρεμένοι για τουλάχιστο δύο έτη· ή
- β. Αυτομάτως από τα ανήλικα τέκνα των προσώπων που αποκτούν Κυπριακή ιθαγένεια σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.

Άρθρο 7 Απώλεια Κυπριακής ιθαγένειας

[παράθεσε άρθρο, εάν υπάρχει]

Άρθρο 8 Διαβατήρια

1. Το Συμβούλιο Ιθαγένειας θα εκδίδει διαβατήρια σε Κύπριους πολίτες σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.
2. Κατά την διάρκεια μεταβατικής περιόδου [παράθεσε αριθμό ημερών], το Συμβούλιο Ιθαγένειας θα σφραγίζει ταξιδιωτικά έγγραφα των πολιτών τα οποία εκδόθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, βεβαιώνοντας την αναγνώριση των εγγράφων αυτών από την Κύπρο.

Άρθρο 9 Το Συμβούλιο Ιθαγένειας

1. Το Συμβούλιο Ιθαγένειας θα απαρτίζεται από τρία πρόσωπα προερχόμενα από το κάθε <component state> και οι έδρες θα εναλλάσσονται ετησίως.

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

2. Για τα πρώτα δύο έτη λειτουργίας του, το Συμβούλιο Ιθαγένειας θα περιλαμβάνει, επιπρόσθετα, δύο μη Κύπριους που δεν θα είναι πολίτες της Ελλάδας, της Τουρκίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι μη Κύπριοι δύνανται ταυτόχρονα να υπηρετούν στο Συμβούλιο Αλλοδαπών.
3. Τα μέλη του Συμβουλίου Ιθαγένειας θα διορίζονται από το Προεδρικό Συμβούλιο και επικυρώνονται από το Κοινοβούλιο με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 10 Εφαρμογή του παρόντος νόμου

1. Το Συμβούλιο Ιθαγένειας θα είναι εμπιστευμένο με την εφαρμογή του παρόντος νόμου και θα υιοθετεί κανόνες και κανονισμούς για το σκοπό αυτό.
2. Το Συμβούλιο Ιθαγένειας θα διορίζει και επιβλέπει λειτουργούς, οι οποίοι θα επεξεργάζονται αιτήματα σε σχέση με την Κυπριακή ιθαγένεια, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και τους κανόνες και κανονισμούς αυτού.

Άρθρο 11 Αναθεώρηση των αποφάσεων για την Ιθαγένεια

1. Θα υφίσταται δικαίωμα προσφυγής στο Συμβούλιο Ιθαγένειας κατά των αποφάσεων των λειτουργών του Συμβουλίου αναφορικά με την ιθαγένεια.
2. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ιθαγένειας υπόκεινται σε αναθεώρηση από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Άρθρο 12 Μεταβατικοί κανόνες και κανονισμοί

Μέχρις ότου το Κοινοβούλιο του <Common State> υιοθετήσει λεπτομερείς κανόνες και κανονισμούς που θα διέπουν την ιθαγένεια, το Συμβούλιο Ιθαγένειας θα υιοθετεί τέτοιους κανόνες και κανονισμούς σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις και τις προαναφερθείσες διεθνείς πράξεις, λαμβανομένων υπόψη των υποχρεώσεων της Κύπρου δυνάμει της Συνθήκης Προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

[παράθεσε περαιτέρω άρθρα]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 5: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ***Άρθρο 1 Γενικές διατάξεις***

Ο παρών Νόμος καθορίζει τις προϋποθέσεις για διαμονή, μετανάστευση και ασύλο, σύμφωνα με τους όρους της Θεμελιώδους Συμφωνίας, του Συντάγματος και των διεθνών προτύπων και των προτύπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 2 Δικαιώματα εισόδου και διαμονής των Ελλήνων και Τούρκων υπηκόων

1. Η Κύπρος θα παρέχει ίση μεταχείριση στους Έλληνες και Τούρκους υπηκόους σε σχέση με δικαιώματα εισόδου και διαμονής (entry and residency rights) στην έκταση που επιτρέπεται με βάση το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των προϋποθέσεων προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
2. Το Συμβούλιο Αλλοδαπών δεν θα εξουσιοδοτεί περαιτέρω μετανάστευση Ελλήνων υπηκόων εάν ο αριθμός των μόνιμων κατοίκων (resident) Ελλήνων υπηκόων έχει φθάσει το 10% του αριθμού των κατοίκων (resident) Κυπρίων πολιτών οι οποίοι κατέχουν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του Ελληνοκυπριακού <component state>, ούτε θα εξουσιοδοτεί περαιτέρω μετανάστευση Τούρκων υπηκόων εάν ο αριθμός των μόνιμων κατοίκων (resident) Τούρκων υπηκόων έχει φθάσει το 10% του αριθμού των κατοίκων (resident) Κύπριων πολιτών οι οποίοι κατέχουν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του Τουρκοκυπριακού <component state>. Για το σκοπό του παρόντος Άρθρου, πρόσωπα τα οποία είναι πολίτες τόσο της Κύπρου όσο και της Ελλάδας ή της Τουρκίας θα υπολογίζονται ως πολίτες της Κύπρου μόνο.
3. Κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, το Συμβούλιο Αλλοδαπών θα εξουσιοδοτήσει τα <component states> να παρέχουν δικαιώματα μόνιμης διαμονής σε υπηκόους της Ελλάδας και Τουρκίας μέχρι το επίπεδο που συμφωνήθηκε στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 3 Άσυλο

Το Συμβούλιο Αλλοδαπών θα παρέχει άσυλο σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 για το Νομικό Καθεστώς των Προσφύγων καθώς και του Πρωτόκολλου της του 1967, της Σύμβασης του Δουβλίνου περί των Αιτούντων Παροχής Ασύλου του 1997, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών του 1950 και των πρόσθετων Πρωτοκόλλων της, που ισχύουν στην Κύπρο, καθώς και άλλες σχετικές διεθνείς πράξεις που ισχύουν για την Κύπρο.

Άρθρο 4 Το Συμβούλιο Αλλοδαπών

1. Το Συμβούλιο Αλλοδαπών θα απαρτίζεται από τρία πρόσωπα προερχόμενα από κάθε <component state> και οι έδρες θα εναλλάσσονται ετησίως.
2. Για τα πρώτα δύο έτη λειτουργίας του, το Συμβούλιο Αλλοδαπών θα περιλαμβάνει επιπρόσθετα δύο μη Κύπριους που δεν είναι πολίτες της Ελλάδας, της Τουρκίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι μη Κύπριοι δύνανται ταυτόχρονα να υπηρετούν στο Συμβούλιο Ιθαγένειας.
3. Τα μέλη του Συμβουλίου Αλλοδαπών θα διορίζονται από το Προεδρικό Συμβούλιο και θα επικυρώνονται από το Κοινοβούλιο με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 5 Εφαρμογή του παρόντος νόμου

1. Το Συμβούλιο Αλλοδαπών θα είναι εμπιστευμένο με την εφαρμογή του παρόντος νόμου και θα υιοθετεί κανόνες και κανονισμούς για το σκοπό αυτό.
2. Το Συμβούλιο Αλλοδαπών θα διορίζει και επιβλέπει λειτουργούς, οι οποίοι θα επεξεργάζονται αιτήματα σε σχέση με τη μετανάστευση, το άσυλο, την απέλαση ή έκδοση, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και τους κανόνες και κανονισμούς αυτού.

Άρθρο 6 Αναθεώρηση των αποφάσεων για τη μετανάστευση, άσυλο, απέλαση και έκδοση

1. Θα υφίσταται δικαίωμα προσφυγής στο Συμβούλιο Αλλοδαπών κατά των αποφάσεων των λειτουργών του Συμβουλίου σχετικά με τη μετανάστευση, άσυλο, απέλαση ή έκδοση.
2. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Αλλοδαπών υπόκεινται σε αναθεώρηση από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Άρθρο 7 Μεταβατικοί κανόνες και κανονισμοί

Μέχρις ότου το Κοινοβούλιο του <Common State> υιοθετήσει λεπτομερείς κανόνες και κανονισμούς, που θα διέπουν τη μετανάστευση, το άσυλο, την απέλαση και έκδοση, το Συμβούλιο Αλλοδαπών θα υιοθετεί τέτοιους κανόνες και κανονισμούς σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις και τις προαναφερθείσες διεθνείς πράξεις, λαμβανομένων υπόψη των υποχρεώσεων της Κύπρου δυνάμει της Συνθήκης Προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

[παράθεσε περαιτέρω άρθρα]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 6: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ**Μέρος Ι: ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 1 Μετατροπή καταθέσεων από πολίτες και κάτοικους της Κύπρου**

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου θα μετατρέψει καταθέσεις, που τηρούνται από πολίτες και κάτοικους της Κύπρου σε Τουρκικές λίρες σε τράπεζες στην Κύπρο, σε Κυπριακές λίρες στην τιμή στην οποία η Τράπεζα της Τουρκίας θα πιστώσει τα σχετικά ποσά προς την Τράπεζα της Κύπρου σε Ευρώ.

[παράθεση περαιτέρω άρθρων]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 7: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΟΥ <COMMON STATE>

Άρθρο 1   *Μεταβίβαση στα <component states>*

1. Το <common state> θα παραχωρεί στα <component states>, κατ'αναλογία του πληθυσμού τους, όχι λιγότερο του 50% των εσόδων από έμμεση φορολογία μετά την αφαίρεση του ποσού, που μεταβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Το <common state> θα δαπανά όχι λιγότερο του 5% των εσόδων από έμμεση φορολογία μετά την αφαίρεση του ποσού, που μεταβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για τη χρηματοδότηση προσπαθειών συνεργασίας μεταξύ των <component states> ή μεταξύ δημαρχείων (municipalities) που βρίσκονται σε διαφορετικά <component states>

[παράθεση περαιτέρω άρθρων]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 8: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΤΟΥ <COMMON STATE>

Άρθρο 1   Μεταφορά του προηγούμενου προϋπολογισμού

Εάν το Κοινοβούλιο αδυνατεί να εγκρίνει ένα προϋπολογισμό πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους, ο προϋπολογισμός του προηγούμενου έτους, προσαρμοσμένος με τον πληθωρισμό αφαιρουμένου 1%, θα μεταφέρεται στο επόμενο οικονομικό έτος, εκτός εάν το Ανώτατο Δικαστήριο κατά την άσκηση της εξουσίας προς επίλυση αδιεξόδου, αποφασίσει διαφορετικά.

[παράθεση περαιτέρω άρθρων]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 9: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ,
ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 10: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΝΑΕΡΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

[παράθεση κειμένου· το κείμενο θα λαμβάνει υπόψη τα ζωτικά συμφέροντα και έννομες ανησυχίες (legitimate concerns) γειτονικών κρατών, τη γεωγραφική θέση της νήσου της Κύπρου στην Ανατολική Μεσόγειο, τους όρους των συνθηκών που δεσμεύουν την Κύπρο κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας (Foundation Agreement), και τις σχετικές αρχές και κανόνες του διεθνούς δικαίου]

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 11: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΝΑΥΣΙΠΛΟΟΙΑΣ, ΧΩΡΙΚΩΝ
ΥΔΑΤΩΝ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑΣ**

[παράθεση κειμένου· το κείμενο θα λαμβάνει υπόψη τα ζωτικά συμφέροντα και έννομες ανησυχίες (legitimate concerns) γειτονικών κρατών, τη γεωγραφική θέση της νήσου της Κύπρου στην Ανατολική Μεσόγειο, τους όρους των συνθηκών που δεσμεύουν την Κύπρο κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας (Foundation Agreement) και τις σχετικές αρχές και κανόνες του διεθνούς δικαίου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 12: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 13: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 14: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑΣ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 15: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΩΝ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 16: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 17: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 18: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΣΕ ΑΞΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ <COMMON STATE>
ΠΟΥ ΕΚΛΕΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟ

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 19: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΟΥ <COMMON STATE>

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 20: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΤΟΥ <COMMON STATE>

[παράθεση κειμένου]

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 21: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ**

[παράθεση κειμένου· θα περιλαμβάνει, *inter alia*, ρύθμιση της διαδικασίας για διαβούλευση των κυβερνήσεων των <component states> και άλλων ενδιαφερομένων κοινωνικών τομέων].

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 22: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**Άρθρο 1 Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου**

1. Οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν θα κατέχουν οποιοδήποτε άλλο δημόσιο αξίωμα στο <common state> ή σε οποιοδήποτε από τα δύο <component states>.
2. Οι δικαστές δεν θα υπηρετούν πέραν του 75^{ου} έτους της ηλικίας τους.
3. Το Προεδρικό Συμβούλιο (Presidential Council) θα διορίζει τους δικαστές από τον κατάλογο υποψηφίων που ετοιμάζεται από το Δικαστικό Συμβούλιο (Judiciary Board), τρεις δικαστές προερχόμενοι από καθένα από τα <component states> και τρεις μη Κύπριοι Δικαστές, οι οποίοι δεν θα είναι πολίτες της Ελλάδας, Τουρκίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου.
4. Σε περίπτωση κενώσεως θέσης, το Προεδρικό Συμβούλιο (Presidential Council) θα διορίζει αντικαταστάτη για το υπόλοιπο της θητείας, μετά από εισήγηση του Δικαστικού Συμβουλίου (Judiciary Board), χωρίς να διαφοροποιεί τη σύνθεση του Δικαστηρίου, όπως αυτή προβλέπεται στο παρόν Άρθρο.

Άρθρο 2 Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου (The Chief Justice)

Οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου θα εκλέγουν μεταξύ τους ένα Πρόεδρο (Chief Justice) για τριετή ανανεώσιμη θητεία.

Άρθρο 3 Αρχαιότητα των δικαστών

Ο Πρόεδρος (Chief Justice) θα θεωρείται ο αρχαιότερος Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Μεταξύ των άλλων δικαστών, η αρχαιότητα θα καθορίζεται εν πρώτοις από το χρόνο υπηρεσίας στο αξίωμα και, σε περίπτωση ίσου χρόνου υπηρεσίας, από την ηλικία.

Άρθρο 4 Δικαστικό Συμβούλιο (Judiciary Board)

1. Το Δικαστικό Συμβούλιο θα αποτελείται από τους τρεις αρχαιότερους δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου του <common state>, όντας ο καθένας ο αρχαιότερος της ομάδας των δικαστών από το κάθε <component state> και των μη Κύπριων δικαστών, αντίστοιχα· τον Γενικό Εισαγγελέα και το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα του <common state>· και τον Γενικό Εισαγγελέα, τον επικεφαλής του Ανωτάτου Δικαστηρίου και τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου του κάθε <component state>.
2. Εάν ο αρχαιότερος δικαστής από οποιαδήποτε ομάδα στο μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο είναι επίσης και ο επικεφαλής του Ανωτάτου Δικαστηρίου <component state> δικαστηρίου, ο δεύτερος

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

στην αρχαιότητα δικαστής από τη σχετική ομάδα θα πάρει τη θέση του στο Δικαστικό Συμβούλιο.

3. Το Δικαστικό Συμβούλιο θα αποφασίζει επί καταλόγου ονομάτων με πλειοψηφία δύο τρίτων.

Άρθρο 5 Μερική περιοδική ανανέωση θητείας του Ανωτάτου Δικαστηρίου

1. Για τη διασφάλιση μερικής περιοδικής ανανέωσης θητείας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η θητεία των αρχικών μελών θα είναι η ακόλουθη:

- α. Τρία χρόνια για ένα δικαστή από κάθε <component state> καθώς επίσης και για ένα μη Κύπριο δικαστή·
- β. έξι χρόνια για ένα δικαστή από κάθε <component state> καθώς επίσης και για ένα μη Κύπριο δικαστή· και
- γ. εννιά χρόνια για ένα δικαστή από κάθε <component state> καθώς επίσης και για ένα μη Κύπριο δικαστή.

2. Εάν οι δικαστές σε κάθε ομάδα δεν συμφωνούν μεταξύ τους ποιος θα κατέχει την κάθε θητεία, θα διεξαχθεί κλήρωση μεταξύ κάθε ομάδας δικαστών.

Άρθρο 6 Μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο

1. Οι Συμπρόεδροι (Co-Presidents) θα διορίσουν τα μέλη του μεταβατικού Ανωτάτου Δικαστηρίου από κατάλογο υποψηφίων που θα κατατεθεί από το μεταβατικό Δικαστικό Συμβούλιο και σύμφωνα με τις αναλογίες που διατυπώνονται στον παρόντα νόμο.
2. Το προσωρινό Δικαστικό Συμβούλιο που θα εισηγηθεί τους υποψηφίους για το μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο θα αποτελείται από τον Γενικό Εισαγγελέα, τον επικεφαλής του Ανωτάτου Δικαστηρίου και τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου του κάθε <component state>.
3. Οι Κύπριοι Δικαστές μπορούν να διατηρήσουν οποιεσδήποτε λειτουργίες ως Δικαστές του <component state> κατά τη διάρκεια της μονοετούς θητείας τους στο μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο στο βαθμό που τα καθήκοντά τους στο Ανώτατο Δικαστήριο θα το επιτρέψουν. Θα δώσουν προτεραιότητα στα καθήκοντά τους ως δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου.
4. Οι μη Κύπριοι δικαστές στο μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο θα αμείβονται όπως οι Δικαστές του Διεθνούς Δικαστηρίου.

[παράθεση περαιτέρω άρθρων]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 23: ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ < COMMON STATE >

[παράθεση κειμένου· i.e. ποινικός κώδικας για την τρομοκρατία, διακίνηση ναρκωτικών, αδικήματα συγκάλυψης, οργανωμένο έγκλημα και αδικήματα εναντίον νομοθεσίας του <common state>]

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ IV: ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ <COMMON STATE> ΚΑΙ <COMPONENT STATES> ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Τα συνημμένα στο παρόν προσάρτημα θα είναι Συμφωνίες Συνεργασίας μεταξύ του <common state> και των <component states> κατά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας. Οι συμφωνίες αυτές μπορούν να τροποποιηθούν με συμφωνία του <common state> και των δύο <component states>.

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ
ΣΧΕΣΕΙΣ**

[παράθεση κειμένου]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**Άρθρο 1 Πεδίο της συμφωνίας**

Αυτή η συμφωνία ρυθμίζει τη λήψη αποφάσεων και την εκπροσώπηση της Κύπρου σε θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης που κυρίως ή αποκλειστικώς εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των <component states>.

Άρθρο 2 Καθήκον ενημέρωσης

Το <common state> θα ενημερώνει τα <component states> χωρίς καθυστέρηση για όλα τα θέματα που σχετίζονται με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση σε τομείς αρμοδιότητας των <component states>. Το καθήκον αυτό θα περιλαμβάνει τη διαβίβαση:

- α. Εγγράφων, εκθέσεων και ανακοινώσεων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- β. Εγγράφων, εκθέσεων και ανακοινώσεων για ανεπίσημες συναντήσεις σε υπουργικό επίπεδο·
- γ. Εγγράφων και πληροφοριών για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· και
- δ. Εκθέσεων της μόνιμης αντιπροσωπείας της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 3 Λήψη Αποφάσεων

1. Σε θέματα που αναφέρονται στο Άρθρο 1, το <common state> θα λαμβάνει υπόψη τις θέσεις των <component states> που θα γνωστοποιούνται έγκαιρα· Σε περίπτωση ταυτόσημης θέσης των δύο <component states> που θα γνωστοποιείται έγκαιρα, αυτή η θέση θα δεσμεύει νομικά το <common state> στις διαπραγματεύσεις και στη ψηφοφορία. Το <common state> δύναται να παρεκκλίνει από αυτή τη θέση μόνον εάν υπάρχουν υποχρεωτικοί λόγοι σε σχέση με τις εξωτερικές υποθέσεις.
2. Σε περίπτωση διαρκών ασυμβατοτήτων σε θέματα που αναφέρονται στο Άρθρο 1, ο συντονισμός σε σχέση με την θέση του <common state> θα αναλαμβάνεται από τη Συντονιστική Ομάδα. Η Συντονιστική Ομάδα θα περιλαμβάνει ένα αντιπρόσωπο καθενός από τα μέλη του Προεδρικού Συμβουλίου, που είναι αρμόδια για τις εξωτερικές υποθέσεις και τις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ένα αντιπρόσωπο από κάθε <component state>. Οι αποφάσεις της Συντονιστικής Ομάδας θα είναι δεσμευτικές για το σχετικό αντιπρόσωπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
3. Η θέση που λαμβάνεται από τη Συντονιστική Ομάδα μπορεί να αλλάξει μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Εάν η θέση που λήφθηκε από τη Συντονιστική

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

Ομάδα χρειάζεται επείγοντως να προσαρμοστεί κατά τη διάρκεια συνάντησης οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο αντίστοιχος αντιπρόσωπος ενημερώνει αμέσως τη Συντονιστική Ομάδα. Εάν η αναθεωρημένη απόφαση της Συντονιστικής Ομάδας δεν μπορεί να ληφθεί εγκαίρως, ο αντιπρόσωπος της Κύπρου θα εμμένει ad referendum στη θέση που κατά πάσα πιθανότητα θα εξυπηρετήσει τα γενικά συμφέροντα της Κύπρου ως συνόλου. Η τελική θέση θα ανακοινώνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση εντός 48 ωρών.

Άρθρο 4 Εκπροσώπηση

1. Η Κύπρος μπορεί να εκπροσωπείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε δια αντιπροσώπου του <common state> ή δια αντιπροσώπου του <component state>.
2. Οι αντιπρόσωποι θα διορίζονται από το Προεδρικό Συμβούλιο, έπειτα από εισήγηση της Συντονιστικής Ομάδας.
3. Οι αντιπρόσωποι της Κύπρου στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα γνωστοποιούνται στη Γενική Γραμματεία του. Τέτοιοι αντιπρόσωποι που παρίστανται στις συναντήσεις θα έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να προβαίνουν σε νομικά δεσμευτικές δηλώσεις.

Άρθρο 5 Νομικά μέτρα

1. Σε περίπτωση παράνομης πράξης ή παράλειψης ενέργειας των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου κράτους-μέλους, αναφορικά με θέματα που εμπίπτουν στους τομείς αρμοδιότητας των <component states>, η Κύπρος θα προσφεύγει ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μετά από αίτημα του <component state>. Τέτοιο αίτημα θα απευθύνεται στο Προεδρικό Συμβούλιο και θα περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες τις σχετικές με νομικά μέτρα ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
2. Τα έξοδα τέτοιων νομικών μέτρων θα τα επωμίζεται το <component state> το οποίο αιτήθηκε τα μέτρα αυτά.

Άρθρο 6 Προσαρμογή

Το <common state> και τα <component states> θα προσαρμόζουν αυτή τη Συμφωνία ομόφωνα για να λαμβάνουν υπόψη περαιτέρω εξελίξεις της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης ή άλλες ανάγκες που δυνατόν να προκύψουν.

Άρθρο 7 Προεδρία

Προτού η Κύπρος ασκήσει την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Συντονιστική Ομάδα θα προτείνει συγκεκριμένους όρους στο Προεδρικό Συμβούλιο.

Άρθρο 8 Διαφορές που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτής της Συμφωνίας

Οποιαδήποτε διαφορά που προκύπτει από την εφαρμογή αυτής της Συμφωνίας θα αποφασίζεται από το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου.

[παράθεση περαιτέρω άρθρων]

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 3: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

[παράθεση διατάξεων που αφορούν διευθέτηση συνεργασίας μεταξύ της αστυνομίας του <component state>, μεταξύ της αστυνομίας του <component state> και της αστυνομίας του <common state>, και που αφορά την κοινή ερευνητική υπηρεσία: αυτές οι διατάξεις θα πρέπει να δημιουργήσουν μια επιτροπή συνεργασίας: θα πρέπει, inter alia, να διέπουν το θέμα που αφορά την αυτόφωρη καταδίωξη].

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ V:
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΠΟΥ ΔΕΣΜΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

[προσθήκη καταλόγου συνθηκών· Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών, Συνθήκη Εγκαθίδρυσης, Συνθήκη Εγγύησης και Συνθήκη Συμμαχίας θα περιλαμβάνονται στον κατάλογο· περαιτέρω συνθήκες θα καταγράφονται, σύμφωνα με τις πιο κάτω κατευθυντήριες γραμμές:

- Θα υπάρχει τεκμήριο συμπερίληψης όλων των πολυμερών Συνθηκών και όλων των διμερών οργάνων, εκτός με την Ελλάδα και την Τουρκία· οποιαδήποτε πλευρά δύναται να προβάλει ένσταση αναφορικά με συγκεκριμένο όργανο που εμπεριέχεται προκαταρκτικά, για λόγους ασυμβατότητας με τον Περιεκτικό Διακανονισμό ή τη Θεμελιώδη Συμφωνία·
- Όργανα με την Ελλάδα ή την Τουρκία σε τομείς που δεν συνδέονται με την άμυνα, θα εξετασθούν και, εκτός εάν δεν συνάδουν με τον Περιεκτικό Διακανονισμό ή τη Θεμελιώδη Συμφωνία, θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο·
- Όργανα με την Ελλάδα και την Τουρκία σε θέματα άμυνας, δεν θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά].

**ΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ VI:
ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ****Άρθρο 1 Απεικόνιση ορίων του «component state»**

1. Τα όρια των <component states> θα είναι ως απεικονίζονται στο συνημμένο χάρτη.
2. [παράθεσε κείμενο που περιγράφει λεπτομερώς την πορεία του συμφωνηθέντος ορίου]. Οποιαδήποτε ασυμφωνία μεταξύ αυτής της περιγραφής και του χάρτη θα αποφασισθεί εκ συμφώνου (by consensus) από μια επιτροπή, ή, σε περίπτωση αδυναμίας κατάληξης σε συμφωνία (consensus), από το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου.
3. Η επιτροπή θα αποτελείται [παράθεσε αριθμό] από αντιπροσώπους του καθενός <component state> και τουλάχιστον ένα μη Κύπριο. Η επιτροπή θα διορισθεί με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, και θα χαράξει τα όρια επί του εδάφους.

Άρθρο 2 Πρόσβαση και συνδετικοί οδοί

[ενδεικτικό κείμενο να αναπροσαρμοσθεί σύμφωνα με το συμφωνηθέντα χάρτη].

Εφαρμόζεται και στους δύο προτεινόμενους χάρτες:

1. Η κυκλοφορία των πολιτών σε απευθείας συνδετικές οδούς μεταξύ του κύριου μέρους ενός <component state> και ενός μη συνεχόμενου μέρους, καθώς και επί άμεσα συνδετικών οδών μέσω ενός μη συνεχόμενου μέρους ενός <component state>, δύναται να περιοριστεί μόνον κατόπιν διατάγματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
2. Ο δρόμος που συνδέει το Πυρόγι με την Αθηνού είναι υπό την εδαφική διοίκηση του ελληνοκυπριακού <component state> καθ' όσον αφορά ολόκληρο το μήκος του. Το τουρκοκυπριακό <component state> θα δικαιούται να κατασκευάσει υπόγεια ή υπέργεια διάβαση για πρόσβαση στη Λουρουτζίνα/Ακινκιλάρ.
3. Το ελληνοκυπριακό <component state> θα δικαιούται να κατασκευάσει δρόμο υπό την εδαφική του διοίκηση μεταξύ της Κοντέας και της Καλοψίδας, μέσα από το έδαφος που διοικείται από το τουρκοκυπριακό <component state> νοτίως των Κουκλιών και να απαλλοτριώσει (expropriate) την αναγκαία γη, με αντάλλαγμα πλήρη και αποτελεσματική αποζημίωση, σε συνεργασία με το τουρκοκυπριακό <component state>. Το <component state> θα συμφωνήσει όσον αφορά την τοποθεσία οποιασδήποτε αναγκαίας υπόγειας ή υπέργειας διάβασης, που θα κατασκευασθεί με έξοδα που θα καταβληθούν από το ελληνοκυπριακό <component state>.

Εφαρμόζεται στον Χάρτη Α μόνον:

4. Ο δρόμος που συνδέει την βόρεια Λευκωσία με την Αμμόχωστο είναι κάτω από την εδαφική διοίκηση του τουρκοκυπριακού <component state> καθ' όλο το μήκος του. Το ελληνοκυπριακό <component state> θα δικαιούται να

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

κατασκευάσει τρεις υπόγειες ή υπέργειες διαβάσεις για πρόσβαση στα Πυργά, στους Στύλλους και την Έγκωμη.

Άρθρο 3 Υδάτινοι Πόροι

[παράθεσε κείμενο σε συμφωνηθέντα διαμερισμό των φυσικών υδάτινων πόρων μεταξύ των <component states> υπό το φως των εδαφικών ρυθμίσεων].

Άρθρο 4 Σταδιακή εδαφική προσαρμογή

1. Περιοχές που εντός των συμφωνηθέντων εδαφικών ορίων ενός <component state> οι οποίες τελούν υπό εδαφική προσαρμογή, ενώ νομικά αποτελούν μέρος του εν λόγω <component state> από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, θα διοικούνται κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, όχι μεγαλύτερης από τρία έτη, από το άλλο <component state>, κατά τη λήξη της οποίας, η διοίκηση θα έχει μεταφερθεί ολοκληρωτικά.
2. Η διοίκηση θα μεταβιβασθεί μέσα σε συμφωνηθέντα στάδια, όπως περιγράφεται στο συνημμένο χάρτη. Η μεταβίβαση θα αρχίσει εντός 90 ημερών μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας με την μεταβίβαση της διοίκησης των ακόλουθων κυρίως ακατοίκητων περιοχών που είναι συνεχόμενες με το υπόλοιπο του σχετικού <component state>.[παράθεσε περιγραφή περιοχών]. Οι υπόλοιπες περιοχές θα μεταβιβασθούν ως ακολούθως: [παράθεσε χρονοδιαγράμματα μεταφοράς και διευθέτησης για τις υπόλοιπες περιοχές].
3. Τα <component states> θα συνεργάζονται πλήρως με τα Ηνωμένα Έθνη, τα οποία, σε συμμόρφωση με την εντολή τους, επιβλέπουν τις ενέργειες που σχετίζονται με την μεταφορά περιοχών που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή και θα συμβάλουν στην διατήρηση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος.
4. Κατά τα διάφορα στάδια, οι περιοχές που τελούν υπό τη διοίκηση του ελληνοκυπριακού <component state> και του τουρκοκυπριακού <component state> θα σημειώνονται με σαφήνεια ως ακολούθως: [παράθεσε κείμενο]. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα συμφωνηθέντα σημεία διάβασης θα είναι ως ακολούθως: [παράθεσε κείμενο].

Άρθρο 5 Υφιστάμενοι Κάτοικοι

Οι ακόλουθες ειδικές ρυθμίσεις θα διαφυλάσσουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των υφιστάμενων κατοίκων των περιοχών που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, και θα παρέχουν αρμονική ανατοποθέτηση (relocation) σε επαρκή εναλλακτική διαμονή (alternative accommodation) σε κατάλληλες τοποθεσίες, όπου δύνανται να κερδίζουν επαρκώς τα προς τα ζειν.

- α. [παράθεσε κείμενο]

Άρθρο 6 Ιδιοκτησίες

Ιδιοκτησίες που βρίσκονται σε περιοχές που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, θα τυγχάνουν χειρισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του Συνημμένου 4 του Προσαρτήματος VII.

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1: ΧΑΡΤΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

DRAFT ANNEX VII: TREATMENT OF PROPERTY AFFECTED BY EVENTS SINCE 1963

Μέρος Ι: ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 1   **Γενικές Διατάξεις**

1. Οι διατάξεις του παρόντος Προσαρτήματος και τα συνημμένα του, αφορούν *περιουσίες*, οι οποίες επηρεάστηκαν ως συνέπεια δικαιοδικής διαμάχης, στρατιωτικής δράσεως ή της ανεπίλυτης διαίρεσης της νήσου κατά την περίοδο από το Δεκέμβριο του 1963 μέχρι και την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, και εισάγουν ένα έκτακτο (*extraordinary*) καθεστώς για χειρισμό των *περιουσιών* αυτών. Οι διατάξεις του παρόντος Προσαρτήματος και των συνημμένων του θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται για τις *περιουσίες* αυτές, μέχρι την οριστική επίλυση όλων των θεμάτων, που καλύπτουν οι παρούσες διατάξεις, από το Συμβούλιο Περιουσίας ή το Ανώτατο Δικαστήριο.
2. Οι όροι που χρησιμοποιούνται στο παρόν Προσάρτημα και στα συνημμένα του καθορίζονται στο Συνημμένο 1.
3. Οι διατάξεις του παρόντος Προσαρτήματος και των συνημμένων του θα αναφέρονται στο εξής ως «οι παρούσες διατάξεις».

Άρθρο 2   **Το Συμβούλιο Περιουσίας της Κύπρου**

Οι παρούσες διατάξεις, εκτός εάν καθορίζεται διαφορετικά, θα εφαρμόζονται από το Συμβούλιο Περιουσίας της Κύπρου. Η σύνθεση, εξουσίες και διαδικασίες του καθώς και οι υποχρεώσεις του <common state> και των <component states> σε σχέση με αυτό, ρυθμίζονται περαιτέρω στο Συνημμένο 2.

Άρθρο 3   **Περιουσία σε περιοχές που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή**

Περιουσία που βρίσκεται εντός περιοχών, που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, ρυθμίζεται από το Συνημμένο 4. Όπου δεν υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις στο Συνημμένο 4, θα ισχύουν οι λοιπές διατάξεις του παρόντος Προσαρτήματος.

Άρθρο 4   **Θρησκευτικοί χώροι**

1. Οι Εκκλησίες (*churches*) και το *Enkaf* θα έχουν δικαίωμα, χωρίς εξαίρεση και μέσα σε τρία έτη από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, σε *αποκατάσταση (reinstatement)* οποιασδήποτε *επηρεαζόμενης περιουσίας* υπό την κυριότητά τους, η οποία χρησιμοποιείτο ως θρησκευτικός χώρος κατά το 1963 ή το 1974.
2. Το παρόν άρθρο δεν περιορίζει το δικαίωμα των Εκκλησιών (*Churches*) και του *Enkaf* να απαιτήσουν αποζημιώσεις *in lieu αποκατάστασης (reinstatement)*, για οποιαδήποτε *επηρεαζόμενη περιουσία*, που εμπίπτει στις παρούσες διατάξεις.

Μέρος ΙΙ: ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**Άρθρο 5** **Αναστολή συμφωνιών, διαδικασιών ή διαφοροποιήσεων σε σχέση με επηρεαζόμενη περιουσία**

1. Οποιαδήποτε συναλλαγή, συμφωνία ή οποιαδήποτε διαδικασία σε οποιοδήποτε δικαστήριο, νομικό ή διοικητικό σώμα ή οποιοσδήποτε φυσικές αλλοιώσεις (εξαιρουμένης μικρής σε έκταση ή εκτάκτου συντήρησης), σε σχέση με οποιαδήποτε *επηρεαζόμενη περιουσία* αναστέλλονται ή απαγορεύονται με την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, μέχρι το Συμβούλιο Περιουσίας να:
  - α. Εξουσιοδοτήσει τη συνέχιση ή έναρξη τέτοιας συμφωνίας, διαδικασίας ή φυσικής αλλοίωσης·
  - β. Παραπέμψει τη συμφωνία ή διαδικασία σε άλλο αρμόδιο δικαστήριο ή αρχή· ή
  - γ. Αποφασίσει οριστικά σε σχέση με την *περιουσία*.
2. Το <common state> και τα <component states> θα ζητήσουν, σύμφωνα με το Άρθρο 37 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να διαγράψει από τον κατάλογο των υποθέσεων του οποιοσδήποτε εκκρεμούσες ενώπιόν του διαδικασίες, σε σχέση με *επηρεαζόμενη περιουσία*.

Άρθρο 6 **Απαιτήσεις και αιτήσεις**

1. *Ιδιοκτήτης, ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, θα δικαιούται να απαιτήσει αποζημίωση για τον τίτλο της *περιουσίας* του/της ή την *αποκατάσταση (reinstatement)* της *περιουσίας* του/της ή να υποβάλει αίτηση για παραχώρηση βοήθειας για την διευθέτηση της πώλησης, τη μακροπρόθεσμη μίσθωση ή την ανταλλαγή της *περιουσίας* του / της.
2. *Παρόντες χρήστες (current users) επηρεαζόμενων περιουσιών*, οι οποίοι είτε είναι οι ίδιοι *ιδιοκτήτες, που έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners)* ή είναι πρόσωπα, τα οποία είναι *ιδιοκτήτες σημαντικών βελτιώσεων σε επηρεαζόμενες περιουσίες*, δύνανται να υποβάλουν αίτηση για παραχώρηση σ' αυτούς τίτλου σε τέτοιες *περιουσίες*.
3. *Οι παρόντες χρήστες (current users) περιουσιών προς αποκατάσταση (reinstatement)* δύνανται να υποβάλουν αίτηση για να επωφεληθούν από τα ειδικά μέτρα, που περιγράφονται στο Συνημμένο 3.
4. Όλες οι πιο πάνω απαιτήσεις και αιτήσεις υποβάλλονται στο Συμβούλιο Περιουσίας μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες και εξετάζονται και αξιολογούνται σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.
5. Όλες οι πληρωμές, που απαιτείται να καταβληθούν, ως προϋπόθεση για τη μεταβίβαση τίτλου ή για την *αποκατάσταση (reinstatement)*, θα καταβάλλονται στο Συμβούλιο Περιουσίας μέσα σε τρία χρόνια από την έκδοση της σχετικής απόφασης του Συμβουλίου Περιουσίας, εκτός εάν η απόφαση καθορίζει προηγούμενη ημερομηνία. Μεταβίβαση τίτλου ή *αποκατάσταση (reinstatement)* δεν θα ισχύει μέχρι την καταβολή όλων των καθορισμένων πληρωμών στο σύνολό τους. Αποτυχία καταβολής των πληρωμών μέσα στην καθορισμένη προθεσμία δυνατό να συνεπάγεται απώλεια ή διαφοροποιήσεις των δικαιωμάτων σε σχέση με την *περιουσία*.

Άρθρο 7 Ευθύνη για ζημιά

Πρόσωπα υπεύθυνα για σοβαρή ζημιά ή για καταστροφή *περιουσιών* θα έχουν την ευθύνη έναντι του *ιδιοκτήτη, ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* ή / και του Συμβουλίου Περιουσίας για το κόστος της ζημιάς μέχρι την *αγοραία αξία* της *περιουσίας*. Επιπρόσθετα, το Συμβούλιο Περιουσίας μπορεί να επιβάλει πρόστιμο σε τέτοια πρόσωπα καθώς και να επιβάλει άλλα τιμωρητικά μέτρα, περιλαμβανόμενης της διαφοροποίησης αποφάσεων, που λήφθηκαν προηγουμένως προς όφελός τους.

Μέρος Α: Αποζημίωση**Άρθρο 8 Δικαίωμα σε πλήρη και αποτελεσματική (effective) αποζημίωση**

1. Οποιοσδήποτε *ιδιοκτήτη ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, θα έχει δικαίωμα να απαιτήσει πλήρη και αποτελεσματική αποζημίωση όπως θα καθοριστεί από το Συμβούλιο Περιουσίας σύμφωνα με διεθνή πρότυπα (στο εξής αποκαλούμενη ως «αποζημίωση») ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση τίτλου της *επηρεαζόμενης περιουσίας* στο Συμβούλιο Περιουσίας.
2. Δικαιώματα σε αποζημίωση θα υπολογίζονται και καταβάλλονται από το Συμβούλιο Περιουσίας στην *τρέχουσα αξία*.
3. Η αποζημίωση θα καταβάλλεται υπό τύπο γραμματίων αποζημίωσης (compensation bonds), τα οποία αντλούνται από ένα ταμείο αποζημιώσεων. Η εγκαθίδρυση του Ταμείου Αποζημιώσεων, η έκδοση και χρήση των γραμματίων θα ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Συνημμένου 2.¹⁸
4. *Ιδιοκτήτες, οι οποίοι έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners) περιουσιών*, οι οποίες, σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις, δεν πληρούν τα κριτήρια για *αποκατάσταση (reinstatement)*, θα δικαιούνται αποζημίωση.

Άρθρο 9 Περιουσία που ανήκει σε οργανισμούς (institutions)

Τίτλος σε *επηρεαζόμενες περιουσίες*, εκτός από θρησκευτικούς χώρους, οι οποίες ανήκουν σε *οργανισμούς (institutions)* θα μεταβιβάζονται στο Συμβούλιο Περιουσίας με αντάλλαγμα αποζημίωση.

Άρθρο 10 Περιουσία που χρησιμοποιείται για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας

Τίτλος σε *επηρεαζόμενη περιουσία*, που κατά την έναρξη της ισχύος της Συνολικής Διευθέτησης χρησιμοποιείται για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας, η οποία αντικειμενικά δικαιολογεί αναγκαστική απαλλοτρίωση (compulsory acquisition), θα μεταβιβάζεται στο <common state> ή στο σχετικό <component state> με αντάλλαγμα την πληρωμή.

¹⁸ Παρατήρηση: Είναι απαραίτητες οι συμβουλές εμπειρογνομόνων σε θέματα της έκδοσης, χρήσης και αξίας των γραμματίων αποζημίωσης.

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

της *τρέχουσας αξίας* από την σχετικήν αρχή στον *ιδιοκτήτη*, ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*), μέσω του Συμβουλίου Περιουσίας.

Άρθρο 11 ***Περιουσία που απαιτείται για στρατιωτικούς σκοπούς***

Τίτλος σε οποιαδήποτε *επηρεαζόμενη περιουσία*, η οποία καθορίζεται στα Πρόσθετα Πρωτόκολλα της Συνθήκης Συμμαχίας, ή σε οποιοδήποτε συνημμένο αυτής, ως απαιτούμενη για στρατιωτικούς σκοπούς, θα μεταβιβάζεται στο <component state>, στο οποίο βρίσκεται, με αντάλλαγμα την πληρωμή από το σχετικό <component state> της *τρέχουσας αξίας*, μέσω του Συμβουλίου Περιουσίας.

Άρθρο 12 ***Περιουσία που σήμερα χρησιμοποιείται από ιδιοκτήτες οι οποίοι έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners).***

1. *Ιδιοκτήτης*, ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*) και είναι παρών χρήστης (*current user*) *επηρεαζόμενης περιουσίας* παρόμοιας *τρέχουσας αξίας* με την *περιουσία*, της οποίας την κατοχή στερήθηκε, και χρησιμοποιεί την *επηρεαζόμενη περιουσία* συνεχώς για τουλάχιστον δέκα χρόνια, δύναται να υποβάλει αίτηση στο Συμβούλιο Περιουσίας για παραχώρηση τίτλου επί της *περιουσίας* αυτής, με αντάλλαγμα τον τίτλο της *περιουσίας*, της οποίας είχε στερηθεί την κατοχή.
2. Η αίτηση θα εγκρίνεται, εάν η *τρέχουσα αξία* της *επηρεαζόμενης περιουσίας* δεν είναι μεγαλύτερη από 50% της *τρέχουσας αξίας* της *περιουσίας*, της οποίας έχει στερηθεί την κατοχή.
3. Σε περίπτωση, που η *τρέχουσα αξία* της *επηρεαζόμενης περιουσίας* είναι μεγαλύτερη του 50% της *τρέχουσας αξίας* της *περιουσίας*, της οποίας ο παρών χρήστης έχει στερηθεί την κατοχή, το Συμβούλιο Περιουσίας θα βοηθήσει τον *ιδιοκτήτη*, ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*) και τον παρόντα *χρήστη* να επιτύχουν φιλικό διακανονισμό. Σε περίπτωση αποτυχίας, το Συμβούλιο Περιουσίας δύναται να εγκρίνει ή να αρνηθεί την ανταλλαγή, λαμβάνοντας υπόψη τα επιχειρήματα και των δύο πλευρών, ή να διαχωρίσει την *περιουσία* κατάλληλα.
4. Σε περίπτωση, που η *τρέχουσα αξία* της *επηρεαζόμενης περιουσίας* είναι μικρότερη από αυτήν της *περιουσίας*, της οποίας ο παρών *χρήστης* έχει στερηθεί κατοχής, ο παρών *χρήστης* δύναται να απαιτήσει αποζημίωση για τη διαφορά της αξίας.
5. Σε περίπτωση, που η *τρέχουσα αξία* της *επηρεαζόμενης περιουσίας*, είναι μεγαλύτερη από την *τρέχουσα αξία* της *περιουσίας*, της οποίας ο *υφιστάμενος χρήστης* έχει στερηθεί κατοχής, αυτός / ή θα πληρώσει τη διαφορά στο Συμβούλιο Περιουσίας πριν τη μεταβίβαση του τίτλου.

Άρθρο 13 ***Περιουσία που σήμερα χρησιμοποιείται από πρόσωπα που την αγόρασαν μεταγενέστερα από ιδιοκτήτες, οι οποίοι έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners)***

1. Οποιοσδήποτε αγοραστής (ή οι διάδοχοί του / της στον τίτλο) *επηρεαζόμενης περιουσίας*, η οποία είχε παραχωρηθεί σε *ιδιοκτήτη*, ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*) (στο εξής καλούμενος «ο πωλητής») και η οποία ήταν παρόμοιας *τρέχουσας αξίας*, με *περιουσία* της οποίας ο πωλητής έχει στερηθεί κατοχής, θα έχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με αυτά, που θα είχε ο πωλητής σύμφωνα με το Άρθρο 11 (προφανώς ο συντάκτης εννοούσε 12) σε σχέση με την *επηρεαζόμενη περιουσία*, νοουμένου ότι αυτός / ή και ο πωλητής και οποιοδήποτε προκάτοχοι τίτλου

ήταν και συνεχίζουν να είναι συλλογικά παρόντες χρήστες (*current users*) της επηρεαζόμενης περιουσίας σε συνεχή βάση για τουλάχιστον δέκα χρόνια. Ο τίτλος της περιουσίας θα μεταβιβαστεί στο Συμβούλιο Περιουσίας· σε περίπτωση που η τρέχουσα αξία της επηρεαζόμενης περιουσίας είναι μικρότερη από αυτήν της περιουσίας, της οποίας ο πωλητής είχε αρχικά στερηθεί κατοχής (*dispossessed*), ο δε πωλητής δύναται να απαιτήσει τη διαφορά σε αποζημίωση.

2. Η πιο πάνω διάταξη δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που το Συμβούλιο Περιουσίας δεν μπορεί να αποκτήσει τίτλο της περιουσίας της οποίας ο πωλητής έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed*), επειδή ο πωλητής την έχει ήδη νόμιμα διαθέσει.

Άρθρο 14 *Σημαντικά βελτιωμένη περιουσία.*

Ο ιδιοκτήτης σημαντικής βελτίωσης σε επηρεαζόμενη περιουσία δύναται να υποβάλει αίτηση για να του παραχωρηθεί τίτλος σε αυτή την περιουσία, με αντάλλαγμα την πληρωμή της τρέχουσας αξίας της επηρεαζόμενης περιουσίας χωρίς τη βελτίωση. Το Συμβούλιο Περιουσίας διατάσσει τη μεταβίβαση τίτλου, μετά την καταβολή αποζημίωσης στον ιδιοκτήτη, ο οποίος έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*) στην τρέχουσα αξία για το συμφέρον του / της επί της περιουσίας.

Τμήμα Β: Αποκατάσταση της κατοχής (Reinstatement)

Άρθρο 15 *Κριτήρια αποκατάστασης (Reinstatement)*

Επηρεαζόμενες περιουσίες, οι οποίες δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, θα είναι γενικά κατάλληλες για αποκατάσταση (*reinstatement*).

Άρθρο 16 *Συμφωνημένα επίπεδα αποκατάστασης (reinstatement)*

1. Σε κάθε <component state>, ποσοστό όχι περισσότερο από το Χ%, και σε οποιοδήποτε δήμο ή χωριό όχι περισσότερο από το Υ%¹⁹ της συνολικής έκτασης της γης και του αριθμού των κατοικιών θα αποκαθίσταται σε πρόσωπα προερχόμενα από το άλλο <component state>.
2. Στους αιτητές που πληρούν τα κριτήρια, θα παραχωρείται αποκατάσταση (*reinstatement*) κατά προτεραιότητα με κατιούσα σειρά ηλικίας, μέχρι να συμπληρωθούν τα συμφωνημένα επίπεδα.
3. Οι περιορισμοί αυτοί δεν εφαρμόζονται σε σχέση με θρησκευτικούς χώρους ή χωριά, τα οποία κατοικούνταν κυρίως από Μαρωνίτες το 1974 ή τα χωριά της Καρπασίας Ριζοκάρπασο/Dipkarraz, Γιαλούσα/Yeni Erenkoy, Αγία Τριάδα/Sirahi και Μελανάρκας/Adacay²⁰

¹⁹ Σημείωση: Το μέγεθος του Χ και Υ συναρτάται με το μέγεθος της εδαφικής προσαρμογής που θα συμφωνηθεί.

²⁰ Παρατήρηση: Ο κατάλογος των χωριών θα διαμορφωθεί όταν συμφωνηθεί ο χάρτης.

Άρθρο 17 *Μορατόριουμ για αποκατάσταση (reinstatement)*

Κανένα διάταγμα του Συμβουλίου Περιουσίας θα απαιτεί *αποκατάσταση επηρεαζόμενης περιουσίας σε ιδιοκτήτη, που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, σε ημερομηνία πριν από την παρέλευση:

- α. Τριών χρόνων από τη θέση σε ισχύ της Θεμελιώδους Συμφωνίας, για περιουσία, η οποία είναι ελεύθερη κατοχής κατά την ημερομηνία εκείνη· ή
- β. Πέντε χρόνων από τη θέση σε ισχύ της Θεμελιώδους Συμφωνίας, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

Άρθρο 18 *Βελτιώσεις αποκαταστημένης περιουσίας*

1. Ο ιδιοκτήτης οποιασδήποτε βελτίωσης, η οποία αξίζει περισσότερο από το 10% της *τρέχουσας τιμής της περιουσίας προς αποκατάσταση*, δύναται να υποβάλει αίτηση για αποζημίωση σε σχέση με το συμφέρον του / της επί της *περιουσίας*, η οποία θα καταβάλλεται από το Συμβούλιο Περιουσίας στη βάση της *αγοραίας αξίας* της βελτίωσης.
2. Ο *ιδιοκτήτης, που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, θα έχει δικαίωμα να διατηρήσει οποιαδήποτε βελτίωση επί της *επηρεαζόμενης περιουσίας* μετά την *αποκατάσταση (reinstatement)*, νοουμένου ότι καταβάλλει την *αγοραία αξία* της βελτίωσης στο Συμβούλιο Περιουσίας.
3. Ο *ιδιοκτήτης, που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, δεν θα υποχρεούται να καταβάλει τέτοια πληρωμή σε περίπτωση, που ικανοποιήσει το Συμβούλιο Περιουσίας ότι η βελτίωση είναι ανάρμοστη ή δεν έχει καμία σχέση με την προτιθέμενη από αυτόν μελλοντική χρήση της *περιουσίας* για τους δικούς του σκοπούς, νοουμένου ότι η προτιθέμενη μελλοντική χρήση είναι περίπου παρόμοια με τη χρήση της *περιουσίας* πριν στερηθεί της κατοχής της. Εάν το Συμβούλιο Περιουσίας στη συνέχεια διαπιστώσει ότι ο *ιδιοκτήτης, που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, ή οποιοσδήποτε διάδοχός του στο τίτλο, χρησιμοποιεί τη βελτίωση, το Συμβούλιο Περιουσίας δύναται να απαιτήσει από αυτόν / ήν την κάλυψη της αποζημίωσης, που καταβλήθηκε στον ιδιοκτήτη της βελτίωσης σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος Άρθρου.

Τμήμα Γ: Πώληση, ανταλλαγή και μίσθωση σε μακροχρόνια βάση**Άρθρο 19** *Δικαίωμα επιλογής προς πώληση, ανταλλαγή ή μίσθωση*

1. *Περιουσίες*, που πληρούν τα κριτήρια για *αποκατάσταση (reinstatement)*, είναι δυνατόν να πωληθούν, ανταλλαγούν ή εκμισθωθούν σε μακροπρόθεσμη βάση (20 χρόνια ή περισσότερο) σε *χρήστες* ή σε άλλα πρόσωπα, που προέρχονται από το <component state>, στο οποίο βρίσκεται η περιουσία, καθ' οποιοδήποτε χρόνο πριν από την τελική απόφαση για την *αποκατάσταση (reinstatement)*, σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.
2. *Ιδιοκτήτες, που έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, και παρόντες *χρήστες* δύνανται να ζητήσουν βοήθεια από το Συμβούλιο Περιουσίας για την πώληση, ανταλλαγή ή μίσθωση τέτοιων *περιουσιών*.

Άρθρο 20 *Κίνητρα για ιδιοκτήτες που στερήθηκαν κατοχής (dispossessed owners) να πωλήσουν, ανταλλάξουν ή μισθώσουν*

Σε ιδιοκτήτες, που έχουν στερηθεί κατοχής (*dispossessed owners*), θα παραχωρηθούν κίνητρα για να πωλήσουν, ανταλλάξουν ή μισθώσουν σε μακροπρόθεσμη βάση τις *περιουσίες* τους σύμφωνα με το Άρθρο 18, περιλαμβανομένων:

- α. Εξαιρέσεων τέτοιων *περιουσιών* από το να υπολογιστούν για σκοπούς καθορισμού του κατά πόσο έχουν συμπληρωθεί τα συμφωνημένα επίπεδα *αποκατάστασης (reinstatement)*.
- β. Απαλλαγών από φορολογίες, κυβερνητικά τέλη, επιβαρύνσεις και τέλη πληρωτέα κατά την υπογραφή εγγράφων ή κατά την ολοκλήρωση και εγγραφή μεταβιβάσεων ή μισθώσεων τέτοιων *περιουσιών*.
- γ. Απαλλαγών ή ουσιαστικών μειώσεων φόρων επί κεφαλαιουχικών κερδών που απορρέουν από μεταβιβάσεις ή από εισόδημα από μίσθωση τέτοιων *περιουσιών*.
- δ. Απαλλαγών από οποιαδήποτε έμμεση φορολογία, κυβερνητικά τέλη, επιβαρύνσεις και τέλη σχετικά με την πώληση, ανταλλαγή ή μίσθωση τέτοιων *περιουσιών*.
- ε. Απαλλαγών από οποιουδήποτε φόρους ιδιοκτησίας κατά τη διάρκεια τέτοιων μισθώσεων, και
- στ. Οποιοδήποτε άλλο επιπρόσθετο κίνητρο, που το <common state> και τα <component states> δυνατόν να επιλέξουν να παρέχουν.

Μέρος III: ΑΠΩΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ

Άρθρο 21 *Αποζημίωση για απώλεια χρήσης*

Οποιοδήποτε απαιτήσεις για αποζημίωση για απώλεια χρήσης *επηρεαζόμενης περιουσίας* για οποιαδήποτε περίοδο, η οποία ξεκινά από τη στέρηση της κατοχής, θα εξετάζεται από το <component state> από το οποίο ο απαιτητής προέρχεται, λαμβάνοντας υπόψη:

- α. Ωφελήματα, που απολάμβανε προηγουμένως ο *ιδιοκτήτης, που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, λόγω του εκτοπισμού του· και
- β. Οποιαδήποτε δικαιώματα ληφθέντα από, ή πληρωτέα στον, *ιδιοκτήτη που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, είτε πριν είτε μετά τη Θεμελιώδη Συμφωνία, για την περίοδο της απώλειας χρήσης.

Μέρος IV: ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 22 *Δικαστήριο Περιουσίας*

1. Θα εγκαθιδρυθεί Δικαστήριο Περιουσίας με εξουσία να διεξάγει τελικό δικαστικό έλεγχο των αποφάσεων του Συμβουλίου Περιουσίας.
2. Το Δικαστήριο Περιουσίας θα απαρτίζεται από μονό αριθμό δικαστών. Αυτός ο αριθμός θα καθοριστεί από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου μετά από διαβούλευση με μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και θα

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

περιλαμβάνει ίσο αριθμό δικαστών από το κάθε ένα από τα <component states> και όχι λιγότερους από τρεις μη-Κύπριους δικαστές, οι οποίοι δεν είναι πολίτες της Ελλάδας, της Τουρκίας και του Ηνωμένου Βασιλείου. Ο Πρόεδρος και οι δικαστές του Δικαστηρίου Περιουσίας θα επιλέγονται με τον ίδιο τρόπο και για την ίδια θητεία όπως και οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, εκτός εάν το Ανώτατο Δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά.

3. Αποφάσεις του Συμβουλίου Περιουσίας δεν θα υπόκεινται σε έφεση ή δεν θα προσβάλλονται σε οποιοδήποτε δικαστήριο οποιοδήποτε από τα <component states> ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, εκτός υπό μορφή δικαστικής αναθεώρησης (judicial review) από το Δικαστήριο Περιουσιών σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις παρούσες διατάξεις.
4. Αποφάσεις του Δικαστηρίου Περιουσίας δεν θα υπόκεινται σε περαιτέρω δικαστικό έλεγχο ή έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο.
5. Αίτηση για δικαστικό αναθεώρηση απόφασης του Συμβουλίου Περιουσίας μπορεί να υποβάλλεται στο Δικαστήριο Περιουσίας από οποιοδήποτε μέρος με έννομο συμφέρον στην απόφαση ή σε σχέση με την περιουσία, μέσα σε 60 ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης του Συμβουλίου Περιουσίας και σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανονισμούς του.
6. Το Δικαστήριο Περιουσίας θα έχει εξουσία να επιβάλλει τέλη στους διαδίκους σε ότι αφορά διαδικαστικά διαβήματα για την έγερση και την εκδίκαση θεμάτων ενώπιόν του.
7. Το Δικαστήριο Περιουσίας θα συνεχίσει τη λειτουργία του μέχρις ότου το Ανώτατο Δικαστήριο τυχόν αποφασίσει να αναλάβει τις αρμοδιότητές του.

Μέρος V: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ

1. Οι παρούσες διατάξεις μπορούν να τροποποιηθούν εκ συμφώνου από τους επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας των <component states> και με την έγκριση των νομοθετικών εξουσιών και των δύο <component states>.
2. Το κείμενο οποιασδήποτε προτεινόμενης τροποποίησης θα συμφωνείται μεταξύ των επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας των <component states> και θα κατατίθεται σε ταυτόσημη μορφή στη νομοθετική εξουσία του κάθε <component state>. Θα τίθεται σε ισχύ 30 ημέρες μετά την έγκρισή του και από τις δύο νομοθετικές εξουσίες.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1: ΟΡΙΣΜΟΙ**Άρθρο 1 Ορισμοί**

Στο Προσάρτημα VII και στα συνημμένα αυτού, οι ακόλουθοι όροι ερμηνεύονται ως ακολούθως:

- 1 *Επηρεαζόμενη περιουσία* – ακίνητη περιουσία στην Κύπρο την οποία ο ιδιοκτήτης, είτε φυσικό είτε νομικό πρόσωπο, εγκατέλειψε ή της οποίας ο ιδιοκτήτης απώλεσε τη χρήση και τον έλεγχο ως συνέπεια διακοινοτικής διαμάχης, στρατιωτικής δράσης, ή της μη επιλυθείσης διαίρεσης του νησιού από το Δεκέμβριο του 1963 μέχρι την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, και η οποία έκτοτε δεν έχει αποκατασταθεί (reinstated) στον ιδιοκτήτη και επί της οποίας δεν έχει ανακτήσει τη χρήση και τον έλεγχο. Η *επηρεαζόμενη περιουσία* δεν θα περιλαμβάνει οποιαδήποτε περιουσία, η οποία εκουσίως πωλήθηκε, μεταβιβάστηκε ή με άλλους τρόπους μόνιμα διατέθηκε από τον ιδιοκτήτη, συμπεριλαμβανομένης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως [compulsory acquisition or expropriation] (νοουμένου ότι τέτοια αναγκαστική απαλλοτρίωση διεξήχθη σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, μέσω καταβολής πλήρους και αποτελεσματικής αποζημίωσης). Το βάρος της απόδειξης τέτοιας εκούσιας μεταβίβασης ή νόμιμης απαλλοτριώσεως, το φέρει το πρόσωπο, στο οποίο έχει μεταβιβαστεί η περιουσία ή ο διάδοχος του τίτλου. Σε περίπτωση απουσίας αποδεικτικών στοιχείων για το εναντίον για τη συγκεκριμένη ατομική περίπτωση, η στέρηση κατοχής (dispossession) θα θεωρείται παράνομη και/ή ακούσια.
- 2 *Εναλλακτική στέγαση (alternative accommodation)* – οικιστική στέγαση προσώπων, που επηρεάστηκαν από την επιστροφή και την αποκατάσταση (reinstatement) των ιδιοκτητών, εφόσον ικανοποιούν τις καθορισμένες προϋποθέσεις. Η εναλλακτική στέγαση πρέπει να είναι επιπέδου άνετου σύμφωνα με τα εύλογα σύγχρονα πρότυπα (συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης με δημόσιες υπηρεσίες κοινής ωφέλειας όπου αυτές υφίστανται, όπως οι παρέχουσες υδροδότηση και ηλεκτροδότηση)· η στέγη θα προσφέρει εύλογη αναλογία χώρου διαμονής για τα μέλη της οικογένειας τα οποία θα διαμένουν σ' αυτή· η στέγη θα είναι εμβαδού όχι λιγότερου από (παράθεσε τον ελάχιστο αριθμό τετραγωνικών μέτρων για ένα άτομο και τον ελάχιστο αριθμό τετραγωνικών μέτρων για κάθε επιπλέον άτομο)· και, όπου είναι πρακτικό, η στέγη θα είναι συγκρίσιμη προς τη στέγη (residence), την οποία ο αποδέκτης εκκενώνει ή την οποία κατείχε πριν τον εκτοπισμό του (έως ένα ανώτατο πρότυπο που θα καθοριστεί στους κανονισμούς του Συμβουλίου Περιουσίας).
- 3 *Τρέχουσα αξία*¹² – αξία μίας περιουσίας κατά τη χρονική στιγμή στέρησης κατοχής (dispossession) συν την προσαρμογή, η οποία αντανάκλα την ανατίμηση βάσει μεταξύ άλλων της αύξησης στις κατά μέσον όρο τιμές πωλήσεων των περιουσιών στην Κύπρο σε συγκρίσιμες τοποθεσίες¹³

¹² **Παρατήρηση:** Μπορεί να χρειαστεί συμβουλή εμπειρογνώμονα από επιμετρητές ποσοτήτων, οικονομολόγους και/ή ειδικούς σε εκτίμηση γης στη τελική διατύπωση των διατάξεων που σχετίζονται με την αξιολόγηση αξίας.

¹³ **Παρατήρηση:** Ο υπολογισμός της αύξησης πρέπει να βασίζεται στην υπόθεση ότι τα γεγονότα μεταξύ του 1963 και 1974 δεν έλαβαν χώρα, δηλαδή να μη λαμβάνεται υπόψη η υποτίμηση αξίας λόγω αυτών των γεγονότων· θα πρέπει εάν είναι δυνατό να βασίζεται για το λόγο αυτό σε συγκρίσιμες τοποθεσίες στις οποίες οι τιμές των περιουσιών δεν επηρεάστηκαν αρνητικά από αυτά τα γεγονότα.

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

στο μεσοδιάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

4. Παρών *χρήστης* - πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί μορφή δικαιώματος για χρήση ή κατοχή *περιουσίας* δυνάμει νομικής διοικητικής διαδικασίας από αρχή, η οποία εγκαθιδρύθηκε για να επιλαμβάνεται θεμάτων που αφορούν περιουσία *που ανήκει σε ιδιοκτήτες που έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners)*, ή οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας του/της, το οποίο έχει παράγωγο δικαίωμα να χρησιμοποιεί ή να κατέχει τέτοια περιουσία, ή σε οποιοδήποτε διάδοχο τίτλου. Ο ορισμός δεν περιλαμβάνει πρόσωπο, το οποίο κατέχει ή χρησιμοποιεί *περιουσία* χωρίς νομική, διοικητική ή επίσημη βάση, ή πρόσωπο, το οποίο χρησιμοποιεί ή κατέχει περιουσία δυνάμει σύμβασης μίσθωσης, που συνάφθηκε με ιδιώτη ούτε οποιαδήποτε στρατιωτική δύναμη, σώμα ή αρχή.
5. *Ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής (Dispossessed owner)* - νομικό ή φυσικό πρόσωπο, το οποίο κατά το χρόνο, που στερήθηκε κατοχής (dispossession) είχε νόμιμο συμφέρον στην *επηρεαζόμενη περιουσία* ως ιδιοκτήτης εν όλω ή εν μέρει, ή ο/η νόμιμος/η κληρονόμος του.
6. Οργανισμοί – οντότητες που δεν είναι φυσικά πρόσωπα, περιλαμβανομένων φορέων υπό ιδιωτική και δημόσια ιδιοκτησία ή έλεγχο, όπως δημόσια ή ιδιωτικά καταπιστεύματα, θρησκευτικοί θεσμοί, στρατιωτικές δυνάμεις και εταιρείες (εξαιρουμένων μονοπρόσωπων επιχειρήσεων (sole corporations)).
7. *Αγοραίο ενοίκιο* – το ποσό ενοικίου, το οποίο μπορεί να επιβληθεί για περιουσία στην ανοιχτή αγορά με βάση υπολογισμό των *αγοραίων ενοικίων*, τα οποία καταβάλλονται για συγκρίσιμες *περιουσίες* σε συγκρίσιμες τοποθεσίες κατά το χρόνο της εκτίμησης.¹⁴
8. *Αγοραία αξία* – το ποσό για το οποίο μια *περιουσία* θα πωλείτο στην ανοιχτή αγορά, βασιζόμενο σε υπολογισμό των τιμών πώλησης ή των ποσών που καταβάλλονται για συγκρίσιμες *περιουσίες* σε συγκρίσιμες τοποθεσίες κατά το χρόνο της εκτίμησης.¹⁵
9. *Αρχική κατάσταση* – η κατάσταση ή η συνθήκη της *επηρεαζόμενης περιουσίας* κατά το χρόνο στέρησης της κατοχής *του ιδιοκτήτη που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)*, εξαιρουμένων των μεταγενέστερων βελτιώσεων διενεργουμένων από οποιοδήποτε μέρος.
10. *Περιουσία* – Ακίνητη *περιουσία*, όντας γη και εγκαταστάσεις προσαρτημένες σε γη (ή συμφέρον σε τέτοια *περιουσία*).
11. *Αποκατάσταση* – επαναφορά μέσω της απονομής νομικής και φυσικής κατοχής στον ιδιοκτήτη που έχει στερηθεί κατοχής, ώστε να τον καθιστά ικανό να ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο σε τέτοια περιουσία, περιλαμβανομένης του/της *χρήσης για ιδίους του/της σκοπούς*.
12. *Θρησκευτικός χώρος* - τέμενος, εκκλησία, παρεκκλήσι, κοιμητήριο, μοναστήρι, ιερό, τάφος, ή άλλος χώρος λατρείας.
13. *Σημαντική βελτίωση* – βελτίωση (περιλαμβανομένης νέας κατασκευής σε ελεύθερης κατοχής γη) σε *επηρεαζόμενη περιουσία*, η οποία έγινε μεταξύ του χρόνου της στέρησης κατοχής και την 31^η Δεκεμβρίου του 2001, ή η οποία βασίζεται σε άδεια ανέγερσης οικοδομής, η οποία εκδόθηκε πριν από την 31^η

¹⁴ **Παρατήρηση:** διατάξεις που καθορίζουν το αγοραίο ενοίκιο και την αξία μπορεί να απαιτούν αναθεώρηση από εμπειρογνώμονες αναφορικά με την αξιολόγηση.

¹⁵ **Παρατήρηση:** διατάξεις που καθορίζουν το αγοραίο ενοίκιο και την αξία μπορεί να απαιτούν αναθεώρηση από εμπειρογνώμονες αναφορικά με την αξιολόγηση.

Δεκεμβρίου 2001, και η οποία έχει μεγαλύτερη αξία από την αξία της *επηρεαζόμενης περιουσίας* στην *αρχική της κατάσταση*. Η αξία μίας βελτίωσης πρέπει να εκτιμάται στη βάση της *αγοραίας αξίας* ενώ η αξία της *επηρεαζόμενης περιουσίας* πρέπει να εκτιμάται στη βάση της *τρέχουσας αξίας*. Το βάρος της απόδειξης αναφορικά με την αξία, ιδιοκτησία και ημερομηνία κατασκευής οποιασδήποτε βελτίωσης, το φέρει ο ιδιοκτήτης της βελτίωσης.

14. *Επαρκείς οικονομικοί πόροι* – εισόδημα (φορολογούμενο ή άλλως πως) περισσότερο του X (το X συνιστά το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη πληρωμών υποθήκης) ή πλούτος περισσότερος από Y (το Y συνιστά το ποσό που απαιτείται για αγορά της επί του παρόντος χρησιμοποιηθείσας *περιουσίας* ή *εναλλακτικής στέγης* (alternative accommodation). Δικαιώματα και συμφέροντα σε *επηρεαζόμενη περιουσία* λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς υπολογισμού του πλούτου. Το Συμβούλιο Περιουσίας καθορίζει τα ποσά X και Y και αναθεωρεί τα ποσά ετησίως, βασιζόμενο σε τιμές αγοράς και, συνδρομή εμπειρογνομόνων.
15. *Χρήση για ιδίους σκοπούς* – χρήση και απόλαυση της *επηρεαζόμενης περιουσίας* από πρόσωπο ή μέλος της οικογένειας του/της, εργοδοτούμενο ή αντιπρόσωπο (άλλο από ενοικιαστή) μέσω τακτικής προσωπικής χρήσης (όχι απαραίτητα ως μόνιμος κάτοικος). Η *χρήση για ιδίους σκοπούς* δεν περιλαμβάνει την πώληση, μίσθωση, μεταβίβαση δια δωρεάς (by gift) ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο εκποίηση συμφέροντος σε *επηρεαζόμενη περιουσία*.
16. *Ελεύθερο κατοχής* – που δεν χρησιμοποιείται ή κατέχεται από παρούσα *χρήση* ή οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας του/της ή διάδοχο τίτλου ο οποίος έχει παράγωγο δικαίωμα να χρησιμοποιεί ή κατέχει τέτοια *περιουσία*.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2: ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΖΗΜΕΙΩΣΗΣ

Τόμος Α: Εγκαθίδρυση, λειτουργία, εξουσίες, προσωπικό και έξοδα του Συμβουλίου
Περιουσίας της Κύπρου

Άρθρο 1 *Εγκαθίδρυση και λειτουργία (conduct) του Συμβουλίου Περιουσίας της Κύπρου*

1. Θα εγκαθιδρυθεί ανεξάρτητο, αμερόληπτο, διοικητικό σώμα γνωστό ως το Συμβούλιο Περιουσίας της Κύπρου (στο εξής καλούμενο ως <Συμβούλιο Περιουσίας>).
2. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές και τους όρους της Θεμελιώδους Συμφωνίας και ειδικότερα με τις παρούσες διατάξεις.

Άρθρο 2 *Ιδιότητα Μέλους*

1. Το Συμβούλιο Περιουσίας απαρτίζεται από συνολικό αριθμό 7 μελών, δηλαδή 2 μέλη προερχόμενα από κάθε <component state> και 3 μέλη μη Κύπριους, που δεν είναι πολίτες της Κύπρου, της Ελλάδας, της Τουρκίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου.
2. Τα μέλη πρέπει να κατέχουν τα νόμιμα προσόντα και να είναι υψηλού ηθικού και επαγγελματικού κύρους. Τα μέλη απαγορεύεται να κατέχουν οποιοδήποτε άλλο αξίωμα του <common state> ή <component state> κατά τη διάρκεια που είναι μέλη του Συμβουλίου Περιουσίας.
3. Η αμοιβή των μελών, Κύπριων και μη Κύπριων, θα αντιστοιχεί στο ποσό των εννέα δεκάτων της αμοιβής των Κύπριων και μη Κύπριων Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αντίστοιχα
4. Εντός 30 ημερών από την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οι Συμπρόεδροι θα διορίσουν εκ συμφώνου τα αρχικά μέλη του Συμβουλίου Περιουσίας. Για μεταγενέστερους διορισμούς, τα μέλη θα διορίζονται εκ συμφώνου από τους επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας των <component state>.
5. Τα μέλη θα επιλέγουν μεταξύ τους ένα προεδρεύον μέλος, το οποίο θα προεδρεύει του Συμβουλίου για περίοδο τριών χρόνων ή μέχρι το τέλος της θητείας του/της, οποιοδήποτε είναι νωρίτερα.
6. Τα μέλη του Συμβουλίου Περιουσίας θα διορίζονται για τριετή θητεία. Στο τέλος κάθε τριετούς θητείας κάθε μέλος θα αντικαθίσταται ή θα επαναδιορίζεται για ακομα μια θητεία. Τα μέλη δύνανται να παραιτούνται με προηγούμενη γνωστοποίηση 90 ημερών. Το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται να απομακρύνει οποιοδήποτε μέλος μετά από αίτηση του <common state> ή οποιουδήποτε <component state> σε περίπτωση

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

ανάρμοστης συμπεριφοράς ή σοβαρής παράβασης των καθηκόντων μέλους. Σε περίπτωση κενωθείσας θέσης, ένα νέο μέλος θα διορίζεται εντός 45 ημερών από την γνωστοποίηση της κενωθείσας θέσης ή από την επέλευσή της κενώσεως της, οποιοδήποτε είναι νωρίτερα.

7. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία αναφορικά με το διορισμό οποιουδήποτε μέλους του Συμβουλίου Περιουσίας κατά τον καθοριζόμενο χρόνο βάσει των παρουσών διατάξεων, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Έθνων ή αντιπρόσωπός του θα διορίζει αναπληρωματικό μέλος για να κατέχει τη θέση για περίοδο τουλάχιστον δεκαοκτώ ημερολογιακών μηνών.

Άρθρο 3 Εξουσίες

Το Συμβούλιο Περιουσίας έχει εξουσία να:

- α. Λαμβάνει και αποφασίζει επί απαιτήσεων για επηρεαζόμενη περιουσία·
- β. Αποφασίζει οποιοδήποτε ερώτημα ή διαφορά που προκύπτει ενώπιόν του αναφορικά με απαιτήσεις, δικαιώματα ιδιοκτητών, που έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed), παρόντων χρηστών ή ιδιοκτητών βελτιώσεων, ισχυρισμούς για πώληση υπό πίεση, αξιολόγηση περιουσίας, δικαίωμα πρώτης απόρριψης ή τίτλου ή άλλων δικαιωμάτων αναφορικά με επηρεαζόμενη περιουσία·
- γ. Αποφασίζει ατομικές υποθέσεις, και ορίζει και αναθεωρεί κλίμακες και αξίες για σκοπούς υπολογισμού αποζημίωσης για επηρεαζόμενη περιουσία και βελτιώσεις· ενοίκιο και ποσά πώλησης και αγοράς· εξουσιοδοτήσεις για εναλλακτική διαμονή (alternative accommodation) και άλλα ποσά βάσει των εν λόγω διατάξεων·
- δ. Απαιτεί και έχει ταχεία, πλήρη και ανεμπόδιστη πρόσβαση σε οποιαδήποτε ή όλα τα έγγραφα, αρχεία, βάσεις δεδομένων ή άλλες πληροφορίες αναφορικά με περιουσία στην Κύπρο, και σε οποιαδήποτε ή ολόκληρη την περιουσία στην Κύπρο με σκοπό την επιθεώρηση, αξιολόγηση και εκτίμηση που σχετίζεται με τα καθήκοντα, και λειτουργία του, και να λαμβάνει αντίγραφα ή αποσπάσματα πληροφοριών, άνευ αμοιβής, φόρου ή άλλης χρέωσης·
- ε. Διατάσσει ή προκαλεί την εγγραφή των συμφερόντων σε επηρεαζόμενη περιουσία ή διόρθωση καταχωρήσεων στον σχετικό Μητρώο Τίτλων Ιδιοκτησίας (Land Title Register) ή άλλα έγγραφα, βασιζόμενα σε δικαιώματα (entitlements) δυνάμει των παρόντων διατάξεων ή άλλου ισχύοντος νόμου·
- στ. Παραπέμπει οποιοδήποτε ερώτημα, που προκύπτει σε σχέση με επηρεαζόμενη περιουσία, σε άλλο αρμόδιο δικαστήριο ή αρχή, ως κρίνεται κατάλληλο και για οριστικοποίηση ή οποιαδήποτε ενδιάμεση ή άλλη απόφαση·
- ζ. Διατάσσει την αναστολή οποιασδήποτε διαδικασίας ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου ή άλλης αρχής, ή οποιωνδήποτε φυσικών αλλοιώσεων (άλλων από μικρής σε έκταση ή εκτάκτου συντήρησης) αναφορικά με επηρεαζόμενη περιουσία·
- η. Διατάσσει ή προκαλεί την ολοκλήρωση οποιωνδήποτε διαβημάτων που απαιτούνται για μεταβίβαση δικαιωμάτων σε επηρεαζόμενη περιουσία ή, όπου κρίνεται απαραίτητο, την διαίρεση της επηρεαζόμενης περιουσίας, βάσει των παρουσών διατάξεων ή άλλου ισχύοντος νόμου·
- θ. Εκδίδει νομικά δεσμευτικές διαταγές στα αρμόδια σώματα του <common state> ή <component states> όπως απαιτείται για εφαρμογή των αποφάσεών του.

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

- ι. Αποκτά και διαπραγματεύεται επηρεαζόμενη περιουσία με υπεύθυνο τρόπο βάσει των παρουσών διατάξεων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης και διάθεσης της επηρεαζόμενης περιουσίας, που του έχει μεταβιβαστεί ή είναι υπό τον έλεγχο του.
- ια. Ευκολύνει τη διάθεση και κατανομή εναλλακτικής στέγης (alternative accommodation).
- ιβ. Βοηθά πρόσωπα, μετά από αίτημά τους, για πώληση, μίσθωση ή ανταλλαγή επηρεαζόμενης περιουσίας.
- ιγ. Εισπράττει αποζημιώσεις από, και επιβάλλει πρόστιμα κατά, οποιωνδήποτε προσώπων, που κρίνονται υπεύθυνα για πρόκληση ζημιάς ή καταστροφής επηρεαζόμενης περιουσίας.
- ιδ. Διοικεί και/ή επιβλέπει σχέδιο προνομιούχων δανείων βάσει των παρουσών διατάξεων.
- ιε. Υιοθετεί τέτοιους κανόνες, κανονισμούς, διαδικασίες, τύπους και άλλα έγγραφα, που απαιτούνται για την εκτέλεση των λειτουργιών του.
- ιστ. Συμβουλευέται και ζητεί συστάσεις από προσοντούχους εμπειρογνώμονες να βοηθούν στην εκτέλεση των λειτουργιών του, περιλαμβανομένων εμπειρογνομόνων στην εκτίμηση, στα οικονομικά, νομικά, στις αγορές ακινήτων, εκτίμηση γης και επιμέτρηση ποσοτήτων, εγγραφή, χαρτογράφηση και άλλα, και
- ιζ. Εκτελεί άλλα καθήκοντα, περιλαμβανομένων αυτών που θα του ανατεθούν από το [common state] ή οποιοδήποτε [component state] ή τα οποία είναι παρεπίπτοντα ή σχετίζονται με την εκτέλεση των λειτουργιών του.

Άρθρο 4 Υποχρεώσεις του [common state] και των [component states] αναφορικά με το Συμβούλιο Περιουσίας

1. Το [common state] και τα [component states] λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα διαβήματα για εφαρμογή των παρουσών διατάξεων με καλή πίστη και έγκαιρα.
2. Με σκοπό την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους βάσει των παρουσών διατάξεων, το [common state] και τα [component states] οφείλουν, μεταξύ άλλων, να:
  - α. Συνεργάζονται πλήρως με το Συμβούλιο Περιουσίας, και να σέβονται, αναγνωρίζουν και συμμορφώνονται με τις αποφάσεις του βάσει της δεσμευτικής νομικής φύσης τους·
  - β. Εφαρμόζουν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Περιουσίας πλήρως και ταχέως·
  - γ. Συνεργάζονται με άλλους σχετικούς οργανισμούς (institutions), που ασχολούνται με επηρεαζόμενες περιουσίες δυνάμει των παρουσών διατάξεων·
  - δ. Παρέχουν στο Συμβούλιο Περιουσίας ταχεία, πλήρη και ανεμπόδιστη πρόσβαση σε οποιαδήποτε ή όλα τα έγγραφα, αρχεία, βάσεις δεδομένων ή άλλες πληροφορίες αναφορικά με περιουσία στην Κύπρο, και σε οποιαδήποτε ή όλη την περιουσία στην Κύπρο με σκοπό την επιθεώρηση, αξιολόγηση και εκτίμηση που σχετίζεται με τα καθήκοντα και λειτουργία του, και να παρέχουν αντίγραφα ή αποσπάσματα πληροφοριών, άνευ αμοιβής, φόρου ή άλλης χρέωσης.
  - ε. Υιοθετούν ειδικά μέτρα, περιλαμβανομένης, μετά από αίτημα του Συμβουλίου Περιουσίας, της διασφάλισης της φυσικής προστασίας της περιουσίας από ζημία ή καταστροφή· και
  - στ. Εκτελούν οποιαδήποτε άλλη πράξη, όπως είναι αναγκαίο με σκοπό το σεβασμό των περιουσιακών δικαιωμάτων.

3. Το <common state> και τα <component states> θα υιοθετήσουν και εφαρμόσουν νομοθεσία, κανονισμούς, διαδικασίες, διατάγματα, οδηγίες, κανόνες πρακτικής και άλλες νομοθετικές πράξεις, που είναι αναγκαίες ή κατάλληλες για αναγνώριση της δεσμευτικής δύναμης των αποφάσεων του Συμβουλίου Περιουσίας και για εξασφάλιση της επιβολής και εφαρμογής, περιλαμβανομένου όπου χρειάζεται μέσω τοπικών οργάνων διοίκησης, αστυνομίας ή άλλων λειτουργών (agents). Τέτοιες νομοθετικές πράξεις θα συντασσόνται μετά από διαβούλευση με το Συμβούλιο Περιουσίας.
4. Στην περίπτωση, που το <common state> ή ένα <component state> αποτύχει μέσα σε ένα χρόνο μετά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, να υιοθετήσει νόμους για την επιβολή και εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου Περιουσίας, το Συμβούλιο Περιουσίας θα εκδώσει κανόνες, που θα προνοούν για την επιβολή και εφαρμογή των αποφάσεών του, οι οποίοι θα τεθούν σε ισχύ ως δεσμευτικές νομοθετικές πράξεις του <common state> ή του σχετικού <component state>, και οι οποίοι θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι το <common state> ή το σχετικό <component state> θεσπίσει αποτελεσματικούς νόμους για εκτέλεση των υποχρεώσεων του δυνάμει των παρουσών διατάξεων.

Άρθρο 5 Υποχρεώσεις των δικαστηρίων <common state> και των <component states> και αρμοδίων αρχών

1. Τα δικαστήρια, διοικητικά όργανα και άλλες αρχές του <common state> και των <component states> θα συνεργάζονται με το Συμβούλιο Περιουσίας και θα αναγνωρίζουν τη νομική δεσμευτικότητα των αποφάσεών του και θα λαμβάνουν οποιαδήποτε μέτρα είναι αναγκαία για την εφαρμογή και επιβολή των αποφάσεών του.
2. Εάν το Συμβούλιο Περιουσίας παραπέμπει ερώτημα σε δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή, τέτοιο δικαστήριο ή αρχή θα ακούει και αποφασίζει για την απαίτηση επί της ουσίας και δεν θα απορρίπτει ή αρνείται να αποφασίσει την απαίτηση μόνο για το λόγο ότι η απαίτηση είναι εκπρόθεσμη ή επειδή οποιαδήποτε περίοδος παραγραφής έχει εκπνεύσει.
3. Τα <component states> θα θέσουν στη διάθεση του Συμβουλίου Περιουσίας γη για *εναλλακτική (alternative accommodation)*, χωρίς πληρωμή, μέσω απαλλοτρίωσης (expropriation), όπου είναι αναγκαίο. Για την κατανομή τέτοιας γης, τα <component states> θα λάβουν υπόψη την ανάγκη για επανεγκατάσταση (relocation) προσώπων, ιδιαίτερα αυτών από περιοχές, που υπόκεινται σε εδαφική αναπροσαρμογή, για να είναι σε θέση να κερδίζουν επαρκώς τα προς το ζειν.

Άρθρο 6 Προσωπικό

Το Συμβούλιο Περιουσίας θα εργοδοτεί ένα διευθυντή, ο οποίος, υπό την επίβλεψη των μελών του Συμβουλίου Περιουσίας, θα είναι υπεύθυνος για τη διοίκηση και διεύθυνση των εργασιών του Συμβουλίου Περιουσίας.

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

Ο διευθυντής μπορεί να εργοδοτεί προσωπικό προσοντούχο στα νομικά, εκτιμήσεις, τίτλους γης, διαχείριση μητρώων, οικονομικά, λογιστικά, τεχνολογία της πληροφορικής, διαμεσολάβηση και άλλες μορφές επίλυσης διαφορών, διαχείριση *περιουσιών* και σε άλλους τεχνικούς και σχετικούς τομείς, για να βοηθήσει και εκτελέσει την εργασία του Συμβουλίου Περιουσίας.

Άρθρο 7 Έξοδα

1. Τα έξοδα εγκαθίδρυσης και λειτουργίας του Συμβουλίου Περιουσίας θα καλύπτονται από το <common state>, το οποίο δύναται να ζητά εισφορές από τις εγγυήτριες χώρες και άλλους διεθνείς δωρητές.
2. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα ετοιμάζει ετήσιο προϋπολογισμό για τα λειτουργικά του έξοδα σύμφωνα με τις σχετικές μισθολογικές κλίμακες της δημόσιας υπηρεσίας και, στην περίπτωση μη Κύπριων υπαλλήλων, σύμφωνα με κατευθυντήριες γραμμές των Ηνωμένων Εθνών. Το <common state> θα πληρώνει το προϋπολογισθέν ποσό για τέτοια λειτουργικά έξοδα στο Συμβούλιο Περιουσίας πριν την έναρξη κάθε οικονομικού έτους. Οποιοδήποτε πλεόνασμα κατά τη λήξη κάθε οικονομικού έτους θα επιστρέφεται στο <common state> και οποιοδήποτε έλλειμμα θα καλύπτεται από το <common state>.
3. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα καταθέτει τα λειτουργικά του έξοδα και άλλους λογαριασμούς για ανεξάρτητο έλεγχο κάθε οικονομικό έτος, και η έκθεση των ελεγκτών θα είναι διαθέσιμη στο κοινό.
4. Σε περίπτωση, που οποιοδήποτε επιπρόσθετο καθήκον ή λειτουργία ανατεθεί στο Συμβούλιο Περιουσίας, το <common state> ή οποιοδήποτε <component state>, το οποίο αναθέτει τέτοιο καθήκον ή λειτουργία, θα παρέχει ή εξασφαλίζει την παροχή πόρων για να καταστήσει το Συμβούλιο Περιουσίας ικανό να εκτελεί το εν λόγω καθήκον ή λειτουργία.

Άρθρο 8 Περίοδος λειτουργίας του Συμβουλίου Περιουσίας

1. Δέκα χρόνια μετά από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, το Συμβούλιο Περιουσίας θα διαλυθεί. Εάν μέχρι αυτή την ημερομηνία, το Συμβούλιο Περιουσίας δεν έχει ολοκληρώσει την διεκπεραίωση όλων των απαιτήσεων ή οποιοδήποτε άλλο καθήκον ενώπιον του, το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται να παρατείνει την περίοδο λειτουργίας του Συμβουλίου Περιουσίας για ένα έτος κάθε φορά. Σε περίπτωση τέτοιας παράτασης, το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται να διατάξει την κατακράτηση από το Συμβούλιο Περιουσίας συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων για να του επιτρέψουν να συνεχίσει την εργασία του σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.
2. Το Συμβούλιο Περιουσίας δύναται να αποφασίσει, με πλειοψηφία πέντε προς δύο και υπό την έγκριση των Επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας <Executive Heads> των <component states> ενεργώντας εκ συμφώνου, να διαλυθεί σε ημερομηνία ενωρίτερη των δέκα ετών μετά την έναρξη των δραστηριοτήτων του, νοουμένου ότι η εργασία του έχει ολοκληρωθεί ή έχει γίνει η δέουσα πρόνοια για μεταφορά οποιωνδήποτε εκκρεμουσών λειτουργιών ή θεμάτων του σε αρμόδιο σώμα.
3. Το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αίτησης του Συμβουλίου Περιουσίας ή των Επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας <Executive Heads> των <component states> ενεργώντας εκ συμφώνου, να παρατείνει την περίοδο λειτουργίας συγκεκριμένου τμήματος ή τμημάτων του Συμβουλίου Περιουσίας για ένα έτος κάθε φορά, ούτως ώστε να επιτευχθεί ολοκλήρωση συγκεκριμένης λειτουργίας, και δύναται να διατάξει κατακράτηση από αυτό τμήματος ή τμημάτων συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων για να επιτρέψουν τη συνέχιση της εργασίας. Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε...

- τέτοια περιορισμένη παράταση λειτουργίας συγκεκριμένου τμήματος ή τμημάτων, το Συμβούλιο Περιουσίας θα θεωρείται ως διαλυθέν για τους σκοπούς των παρουσών διατάξεων, εκτός εάν το Ανώτατο Δικαστήριο διατάξει διαφορετικά.
4. Για σκοπούς ακρόασης και επίλυσης διαφορών σε σχέση με απαιτήσεις, δικαιώματα *ιδιοκτητών που έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners)*, παρόντων *χρηστών* ή *ιδιοκτητών βελτιώσεων (owners of improvements)*, εκτίμησης *περιουσίας*, δικαιώματος πρώτης απόρριψης ή τίτλου ή άλλων δικαιωμάτων σε σχέση με *περιουσία*, το σχετικό τμήμα του Συμβουλίου Περιουσίας θα συνεχίσει να λειτουργεί για τόσο χρονικό διάστημα όσο το Ανώτατο Δικαστήριο κρίνει πρέπον.
  5. Πριν από την διάλυση του, το Συμβούλιο Περιουσίας θα κάνει διευθετήσεις για την ολοκλήρωση οποιωνδήποτε καθηκόντων ή λειτουργιών που του έχουν ανατεθεί σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε απαιτήσεων ή διαφωνιών, που εκκρεμούν ή που μπορεί να εγερθούν στο μέλλον. Για το σκοπό αυτό, δύναται να αναφέρει στο ή να ζητά από το Ανώτατο Δικαστήριο να αναθέτει συγκεκριμένες απαιτήσεις ή υποθέσεις σε άλλα αρμόδια σώματα ή δικαστήρια ή σε τμήμα του Συμβουλίου Περιουσίας, τα οποία θα εξακολουθούν να λειτουργούν με διάταγμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η υποχρέωση για εξασφάλιση ή επίτευξη διευθετήσεων για ολοκλήρωση οποιωνδήποτε καθηκόντων ή λειτουργιών σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις θα εφαρμόζονται επίσης σε οποιοδήποτε τμήμα του Συμβουλίου Περιουσίας, το οποίο συνεχίζει να λειτουργεί για οποιαδήποτε περίοδο παράτασης.
  6. Κατά το χρόνο διάλυσης του Συμβουλίου Περιουσίας και καθενός από τα τμήματα του, κάθε <component state> θα αγοράσει οποιαδήποτε *περιουσία* ή περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε αυτό το <component state> και τα οποία κατέχονται ακόμη από το Συμβούλιο Περιουσίας, και τα οποία δεν χρειάζονται περαιτέρω για το σκοπό της διεκπεραίωσης των λειτουργιών του ή των λειτουργιών οποιουδήποτε τμήματος, το οποίο εξακολουθεί να λειτουργεί για οποιαδήποτε περίοδο παράτασης δυνάμει του παρόντος Άρθρου. Η αγορά θα πρέπει να είναι σε τιμή ίση με την *αγοραία αξία* κατά το χρόνο πώλησης και τα κέρδη θα κατατίθενται στο Ταμείο Αποζημιώσεων.

Μέρος Β: Χειρισμός περιουσίας που μεταβιβάστηκε στο ή μέσω του Συμβουλίου Περιουσίας

Άρθρο 9 Χειρισμός περιουσίας που μεταβιβάστηκε στο ή μέσω του Συμβουλίου Περιουσίας

1. Το Συμβούλιο Περιουσίας, θα δεχθεί μεταβίβαση του τίτλου *επηρεαζόμενης περιουσίας*, η οποία:
  - (α) δεν έχει διεκδικηθεί από *ιδιοκτήτη*, που έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*) μέσα σε χρονική περίοδο που καθορίζεται στις παρούσες διατάξεις για υποβολή απαιτήσεων
  - (β) ανήκει σε *ιδιοκτήτη*, που έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*) και ο οποίος λαμβάνει αποζημίωση από το Συμβούλιο Περιουσίας ή τίτλο άλλης *περιουσίας* σε αντάλλαγμα τον δικό του τίτλο ή
  - (γ) ανήκει σε *ιδιοκτήτη που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* και ο οποίος έχει διαθέσει το δικαίωμα του σε *επηρεαζόμενη περιουσία*, της οποίας ήταν ο παρών *χρήστης*, σε αντάλλαγμα την μεταβίβαση τίτλου τέτοιας *επηρεαζόμενης περιουσίας* σε μεταγενέστερο

- αγοραστή(ή τους διάδοχους του τίτλου του) σύμφωνα με το Άρθρο 12.
2. Κατά τη διάθεση περιουσίας, που έχει μεταβιβαστεί σε αυτό δυνάμει των παρουσών διατάξεων, το Συμβούλιο Περιουσίας, σύμφωνα με την πιο κάτω σειρά, θα:
    - (α) Προσφέρει την *περιουσία* για πώληση στον παρόντα *χρήστη* σε *τρέχουσα αξία*
    - (β) Προσφέρει την *περιουσία* για πώληση σε πρόσωπα προερχόμενα από το <component state> στο οποίο βρίσκεται η περιουσία, σε *τρέχουσα αξία*, περιλαμβανομένων ενδεχομένως και σε ανταλλαγή με γραμμάτια αποζημίωσης (compensation bonds)
    - (γ) Την χρησιμοποιήσει για *εναλλακτική στέγη (alternative accommodation)* ή
    - (δ) Διαφορετικά την διαθέσει με συνετό τρόπο, στην *αγοραία της αξία*, για την εξεύρεση πόρων για σκοπούς αποζημίωσης.
  3. Σε όλες τις περιπτώσεις και καθ'όλους τους χρόνους, το Συμβούλιο Περιουσίας θα εποπτεύει την διαχείριση της *περιουσίας*, που του έχει μεταβιβαστεί ή άλλως πως είναι κάτω από τον έλεγχο του με συνετό τρόπο και σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.
  4. Όλοι οι πόροι, που εξευρέθηκαν από την πώληση ή χρήση της *επηρεαζόμενης περιουσίας*, που κατέχεται από το Συμβούλιο Περιουσίας θα κατατίθενται στο Ταμείο Αποζημιώσεων.

Μέρος Γ: Λήψη αποφάσεων και απαιτήσεις για επηρεαζόμενη περιουσία

Άρθρο 10 Λήψη αποφάσεων

1. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα στοχεύει να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις εκ συμφώνου. Εάν τα μέλη δεν δύνανται να λάβουν εκ συμφώνου μια απόφαση, η απόφαση θα λαμβάνεται με πλειοψηφία.
2. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα λαμβάνει υπόψη οποιοδήποτε σχετικό υλικό ή αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία τίθενται ενώπιον του σε σχέση με οποιαδήποτε απαίτηση για *επηρεαζόμενη περιουσία* ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα, το οποίο εμπίπτει στη δικαιοδοσία του ή την εξουσία του για λήψη αποφάσεων.

Άρθρο 11 Διαδικασία απαιτήσεων

1. *Ιδιοκτήτης*, που έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*), θα δικαιούται να υποβάλει απαίτηση στο Συμβούλιο Περιουσίας για αναγνώριση του δικαιώματος του ή τίτλου στην *επηρεαζόμενη περιουσία*. Κατά την υποβολή απαίτησης για αναγνώριση ενός δικαιώματος ή τίτλου, ο απαιτητής θα πρέπει επίσης να καθορίζει πώς προτίθεται να εξασκήσει τα δικαιώματα περιουσίας του, δηλαδή μέσω:
  - α. Αποζημίωσης
  - β. Αποκατάστασης (*Reinstatement*) ή
  - γ. Πώλησης, ανταλλαγής ή μίσθωσης
2. Ο παρών *χρήστης επηρεαζόμενης περιουσίας*, ο οποίος είναι επίσης και *ιδιοκτήτης*, που έχει στερηθεί κατοχής (*dispossessed owner*), ή πρόσωπο στο οποίο ανήκει μια σημαντική βελτίωση σε *επηρεαζόμενη περιουσία*, δύναται να ζητήσει να του δοθεί τίτλος σε τέτοιες περιουσίες.

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

3. Απαιτήσεις ή αιτήσεις για μεταβίβαση τίτλου πρέπει να υποβάλλονται μέσα σε περίοδο ενός έτους, η έναρξη της οποίας θα είναι σε ημερομηνία, που θα καθορίσει το Συμβούλιο Περιουσίας, η οποία δεν θα είναι πέραν του ενός έτους μετά από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας. Η απόφαση που θα καθορίζει τη σχετική ημερομηνία θα δημοσιεύεται στις Επίσημες Εφημερίδες του <common state> και των <component states>, στην πιο ευρείας κυκλοφορίας εφημερίδα του κάθε <component state> και με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο τρόπο όπως καθορίζεται από το Συμβούλιο Περιουσίας.
4. Μια απαίτηση ή αίτηση θα πρέπει να υποβάλλεται μαζί με πιστοποιημένα αντίγραφα οποιωνδήποτε διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων για το δικαίωμα ή τίτλο απαιτητή ή αιτητή στην *επηρεαζόμενη περιουσία*.
5. Οι δικαιούχοι μέρος δικαιώματος ή τίτλου σε *επηρεαζόμενη περιουσία*, θα καταχωρούν, οποτεδήποτε είναι εφικτό, συνενωμένες απαιτήσεις.
6. Περαιτέρω λεπτομερείς απαιτήσεις για την καταχώρηση και καθορισμών απαιτήσεων και αιτήσεων αναφορικά με *επηρεαζόμενη περιουσία* θα παρατίθενται σε κανόνες, κανονισμούς, διαδικασίες, έντυπα, αποδεικτικά στοιχεία και οποιαδήποτε άλλα έγγραφα, που έχουν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Περιουσίας σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.

Άρθρο 12 Καθορισμός απαιτήσεων και αιτήσεων

1. Μετά τη λήψη οποιωνδήποτε απαιτήσεων για *επηρεαζόμενη περιουσία*, το Συμβούλιο Περιουσίας, κατόπιν οποιασδήποτε αναγκαίας έρευνας και επαλήθευσης, θα αποφασίζει κατά πόσο ο αιτητής έχει έννομο δικαίωμα στην *περιουσία*.
2. Μετά τη λήψη οποιασδήποτε αίτησης σε σχέση με *επηρεαζόμενη περιουσία*, το Συμβούλιο Περιουσίας θα αποφασίζει, κατόπιν πραγματοποίησης οποιασδήποτε αναγκαίας έρευνας και επαλήθευσης, κατά πόσο ο αιτητής έχει δικαίωμα στην *περιουσία* με βάση τις παρούσες διατάξεις.
3. Εάν το Συμβούλιο Περιουσίας αποφασίσει ότι ο απαιτητής ή ο αιτητής δεν είναι ο μοναδικός *ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* ή πρόσωπο με δικαίωμα στην *επηρεαζόμενη περιουσία*, θα καταβάλει λογικές προσπάθειες να επικοινωνήσει με τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένου και του παρόντος *χρήστη*, πριν αποφασίσει επί της απαίτησης ή της αίτησης.
4. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα πρέπει τότε να αποφασίσει κατά πόσο ο απαιτητής ή αιτητής δικαιούται να εξασκεί τα δικαιώματα του κατά τον τρόπο, που ζητείται στην απαίτηση ή άλλως πως σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.
5. Στην απόφαση του, το Συμβούλιο Περιουσίας θα πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να δηλώνει το όνομα και το δικαίωμα οποιουδήποτε άλλου κατόχου ενός έννομου συμφέροντος στην *περιουσία*. Όπου δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός ή η επικοινωνία με τέτοια πρόσωπα πριν την απόφαση της απαίτησης ή αίτησης, θα δημοσιεύει την απόφαση του κατά κατάλληλο τρόπο.
6. Στην απόφαση του, το Συμβούλιο Περιουσίας θα διευκρινίζει επίσης τα αναγκαία διαβήματα για την εκτέλεση ή εφαρμογή της απόφασης και, όπου είναι κατάλληλο, θα διατάσσει όπως παρθούν μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια.

7. Εάν το Συμβούλιο Περιουσίας αποφασίσει ότι ένας απαιτητής ή αιτητής δεν έχει έννομο συμφέρον στην απαιτούμενη *επηρεαζόμενη περιουσία*, θα απορρίπτει την απαίτηση ή αίτηση. Ταυτόχρονα, δύναται να αποφασίσει για τα δικαιώματα των άλλων μερών στις διαδικασίες και να εκδώσει διατάγματα σε σχέση με την *περιουσία* όπως θεωρείται πρέπον.

Άρθρο 13 Αποφάσεις για αποκατάσταση (reinstatement)

1. Εφόσον αποφασιστεί ότι μια *περιουσία* είναι κατάλληλη για αποκατάσταση(*reinstatement*), το Συμβούλιο Περιουσίας θα ενημερώνει τον απαιτητή για την απόφασή του. Θα θεωρεί την υπόθεση ως εκκρεμούσα μέχρις ότου όλες οι απαιτήσεις για *αποκατάσταση(reinstatement)* έχουν εξετασθεί, ούτως ώστε να αποφασίσει την προτεραιότητα για αποκατάσταση(*reinstatement*) σύμφωνα με το Άρθρο 15 του Προσαρτήματος VII.
2. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα προσπαθήσει να αποφασίσει για την καταλληλότητα όλων των απαιτήσεων για *αποκατάσταση(reinstatement)* πριν την έκδοση τελικών αποφάσεων για την *αποκατάσταση(reinstatement)*. Εάν η απόφαση για την καταλληλότητα σε ορισμένες υποθέσεις καθυστερεί, λόγω εξαιρετικών περιπτώσεων, το Συμβούλιο Περιουσίας δύναται να εκδώσει τελικές αποφάσεις για *αποκατάσταση(reinstatement)* μόλις αποφασίσει για την καταλληλότητα τουλάχιστον 90% των απαιτήσεων για *αποκατάσταση(reinstatement)*. *Αποκατάσταση(reinstatement)* μπορεί να δοθεί στις καθυστερημένες υποθέσεις μόνο εάν τα συμφωνηθέντα επίπεδα για *αποκατάσταση(reinstatement)* δεν έχουν επιτευχθεί, ανεξάρτητα από την προτεραιότητα που μπορεί διαφορετικά να είχε ο απαιτητής.
3. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα εκδίδει τελικές αποφάσεις για *αποκατάσταση(reinstatement)* *περιουσιών*, που δεν υπόκεινται στα συμφωνημένα επίπεδα *αποκατάστασης(reinstatement)* στο Άρθρο 15 του Προσαρτήματος VII, μόλις αποφασίσει για την καταλληλότητα για *αποκατάσταση(reinstatement)*.
4. Κατά την έκδοση τελικής απόφασης για *αποκατάσταση(reinstatement)*, το Συμβούλιο Περιουσίας θα ενημερώνει τον παρόντα *χρήστη* της *επηρεαζόμενης περιουσίας* για την απόφαση, τις υποχρεώσεις του να εκκενώσει (*vacate*) την *επηρεαζόμενη περιουσία* και των δικαιωμάτων του για *εναλλακτική διαμονή (alternative accommdation)*: δύναται επίσης να πληροφορήσει τις αρχές του σχετικού <component state> υπεύθυνου για την επιβολή και εφαρμογή της απόφασης του.
5. *Αποκατάσταση(reinstatement)* θα γίνεται μόνο μετά που έχει δοθεί *εναλλακτική στέγη (alternative accommodation)* στον παρόντα *χρήστη* ή η τελική προθεσμία για εκκένωση (*vacating*) της *περιουσίας* όπως έχει αποφασιστεί από το Συμβούλιο Περιουσίας σύμφωνα με το Συνημμένο 3 έχει λήξει, οποιοδήποτε είναι το συντομότερο.

Μέρος Δ: Παροχή βοήθειας για πώληση, ανταλλαγή ή μίσθωση

Άρθρο 14 Παροχή βοήθειας για πώληση, ανταλλαγή ή μίσθωση

1. *Ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής(dispossessed owner)* δύναται να ζητήσει βοήθεια από το Συμβούλιο Περιουσίας, σε σχέση με:

- α. Πώληση δικαιώματος σε *επηρεαζόμενη περιουσία*
 β. Ανταλλαγή *επηρεαζόμενης περιουσίας* με άλλη *περιουσία* παρόμοιας αξίας στο <component state> από όπου αυτός προέρχεται
 γ. Αγορά δικαιώματος σε *επηρεαζόμενη περιουσία* ή
 δ. Τη μίσθωση *επηρεαζόμενης περιουσίας*.
2. Ένας παρών *χρήστης* ή άλλο πρόσωπο δύναται να ζητήσει βοήθεια από το Συμβούλιο Περιουσίας σε σχέση με την αγορά, ανταλλαγή ή απόκτηση δικαιώματος μίσθωσης σε μια *περιουσία*, η οποία, εάν ήταν διαθέσιμη, θα του επέτρεπε να εκκενώσει (*vacate*) την *επηρεαζόμενη περιουσία*.
  3. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα διατηρεί μητρώο ενδιαφερόμενων *ιδιοκτητών που έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners)*, παρόντων *χρηστών* και άλλων που επιθυμούν να αναμειχθούν σε συναλλαγή πώλησης, ανταλλαγής ή μίσθωσης και να διατηρεί αρχείο τέτοιων συναλλαγών.
  4. Κατόπιν αίτησης *ιδιοκτήτη που στερήθηκε κατοχής (dispossessed owner)*, παρόντος *χρήστη*, ή άλλου προσώπου που επιθυμεί να αναμειχθεί σε συναλλαγή πώλησης, ανταλλαγής ή μίσθωσης, το Συμβούλιο Περιουσίας δύναται να:
    - α. προσφέρει βασική συμβουλή και βοήθεια για δικαίωμα επιλογής και επιπτώσεις από συναλλαγή πώλησης, ανταλλαγής ή μίσθωσης
    - β. παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης για να επιτευχθεί η συναλλαγή πώλησης, ανταλλαγής ή μίσθωσης μεταξύ ενδιαφερόμενων μερών, πάνω σε ανώνυμη ή ανοικτή βάση αποκάλυψης, όπως προτιμάται από τα μέρη ή
    - γ. παρέχει πληροφορίες για ενδεχόμενες αντίστοιχες πωλήσεις, ανταλλαγές ή μισθώσεις από το μητρώο πωλήσεων, ανταλλαγών ή μισθώσεων, σε άλλα *bona fide* ενδιαφερόμενα μέρη, στις περιπτώσεις που το αρμόδιο πρόσωπο έχει δώσει την συγκατάθεση του για αποκάλυψη τέτοιων πληροφοριών.

Άρθρο 15 Πρότυπο εντύπου μίσθωσης

Το Συμβούλιο Περιουσίας θα παρέχει κατόπιν αιτήματος ένα πρότυπο εντύπου συμφωνίας μίσθωσης.

Άρθρο 16 Πώληση, ανταλλαγή και μίσθωση: άλλη βοήθεια

1. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα παραπέμπει οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος, σε κατάλογο κτηματομεσιτών υψηλού επαγγελματικού επιπέδου, οι οποίοι ενεργούν στο ένα ή και στα δυο <component states> και οι οποίοι μπορούν να παρέχουν βοήθεια σε πρόσωπα που ζητούν συμβουλή αναφορικά με συναλλαγές πώλησης, ανταλλαγής ή μίσθωσης σε ένα ή και τα δυο <component states>.
2. Τηρουμένων των παρουσών διατάξεων, η ανάμειξη του Συμβουλίου Περιουσίας στην συναλλαγή πώλησης, ανταλλαγής και μίσθωσης θα περιορίζεται στην παροχή πληροφοριών μεταξύ των δυο μερών σε μια ενδεχόμενη συναλλαγή. Το Συμβούλιο Περιουσίας δεν θα είναι υπεύθυνο για την διαπραγμάτευση ή ολοκλήρωση των συμβατικών διευθετήσεων ούτε για οποιαδήποτε διαφωνία ή απώλεια που μπορεί να προκύψει.

Μέρος Ε: Ταμείο Αποζημιώσεων και Γραμμάτια

Άρθρο 17 Ταμείο Αποζημιώσεων

Θα ιδρυθεί Ταμείο Αποζημιώσεων στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, το οποίο θα διοικείται από το Συμβούλιο Περιουσίας. Το <common state> θα παρέχει το αρχικό κεφάλαιο Χ (παράθεσε αριθμό) στο Ταμείο. Επιπρόσθετα, το Ταμείο θα λαμβάνει όλα τα έσοδα από τη χρήση ή τη διάθεση *περιουσίας*, η οποία μεταβιβάστηκε στο Συμβούλιο Περιουσίας και τις συνεισφορές από διεθνείς δωρητές.

Άρθρο 18 Χρήση γραμματίων αποζημίωσης (*compensation bonds*)²⁵

1. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα εκδώσει γραμμάτια, τα οποία θα αντλούνται από το Ταμείο Αποζημιώσεων, γνωστά ως «γραμμάτια αποζημίωσης».
2. Τα γραμμάτια αποζημίωσης θα φέρουν επιτόκιο προς Χ% (παράθεσε αριθμό) κατ' έτος²⁶.
3. Τα γραμμάτια αποζημίωσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τους κατόχους τους για τους ακόλουθους σκοπούς:
  - α. Για την αγορά *επηρεαζόμενης περιουσίας* από το Συμβούλιο Περιουσίας σε *τρέχουσα αξία*· ή
  - β. Για να εξασφαλίσουν την πληρωμή από το Συμβούλιο Περιουσίας προκαταβολής για την αγορά *εναλλακτικής στέγης* (*alternative accommodation*) στην ανοιχτή αγορά· ή
  - γ. Για πώληση σε οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο ως εκ τούτου αποκτά όλα τα δικαιώματα του αρχικού κατόχου (των γραμματίων).
4. Τα γραμμάτια αποζημίωσης και το επιτόκιο επί αυτών θα τυγχάνουν εγγύησης από το <common state>.
5. Χ χρόνια (παράθεσε αριθμό) μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, τα γραμμάτια αποζημίωσης θα εξαγοράζονται σε μετρητά από το Ταμείο Αποζημιώσεων. Μετά ταύτα, το Ταμείο Αποζημιώσεων θα διαλυθεί και το <common state> θα λάβει οποιοδήποτε πλεόνασμα παραμένει στο Ταμείο ή θα καλύπτει το έλλειμμά του, ανάλογα με την περίπτωση. Τα έσοδα από κάθε μεταγενέστερη πώληση *επηρεαζόμενης περιουσίας* από την ιδιοκτησία του Συμβουλίου Περιουσίας θα μεταφέρονται απευθείας στο <common state>, το οποίο και θα έχει την υποχρέωση να καταβάλλει οποιαδήποτε αποζημίωση, η οποία μπορεί να αποφασίζεται από το Συμβούλιο Περιουσίας, μετά τη διάλυση του Ταμείου Αποζημιώσεων.

²⁵ Παρατήρηση: Χρειάζεται εξειδικευμένη τραπεζική συμβουλή στο θέμα της έκδοσης, της αξίας και της χρήσης γραμματίων αποζημίωσης.

²⁶ Εναλλακτικά: το επιτόκιο δύναται να καθορισθεί στο ίδιο ποσοστό όπως το «επιτόκιο κυβερνητικών γραμματίων του <common state>»

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 3: ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΠΑΡΟΝΤΩΝ (CURRENT) ΧΡΗΣΤΩΝ**Τμήμα Α: Παράταση προθεσμιών εκκένωσης (vacating) επηρεαζόμενης περιουσίας****Άρθρο 1 Περιουσία που κατέχεται από παρόντες χρήστες που διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς πόρους**

1. Παρών χρήστης περιουσίας, που έχει καθορισθεί για αποκατάσταση (reinstatement), ο οποίος διαθέτει *επαρκείς οικονομικούς πόρους*, δύναται να ζητήσει από το Συμβούλιο Περιουσίας παράταση, ώστε να του δοθεί η δυνατότητα να συνεχίσει να χρησιμοποιεί την περιουσία για ιδίους του/της σκοπούς, για περίοδο μέχρι και τρία έτη από την έκδοση της απόφασης του Συμβουλίου Περιουσίας.
2. Η αιτούμενη παράταση θα χορηγείται από το Συμβούλιο Περιουσίας, εκτός εάν και μέχρι το χρόνο που θα διαπιστωθεί ότι ο παρών *χρήστης* δεν χρησιμοποιεί την περιουσία για ιδίους του/της σκοπούς, ή ότι ο παρών χρήστης έχει άμεση πρόσβαση σε *εναλλακτική στέγη (alternative accommodation)*.
3. Το Συμβούλιο Περιουσίας δύναται να παρατείνει το χρονικό όριο, που προβλέπεται στο παρόν Άρθρο, σε περιπτώσεις επείγουσας ανθρωπιστικής ανάγκης, όπως αυτή καθορίζεται από το Συμβούλιο Περιουσίας.
4. Ο παρών χρήστης θα καταβάλλει αγοραίο ενοίκιο (market rent) στο Συμβούλιο Περιουσίας για την περίοδο συνεχούς χρήσης της *επηρεαζόμενης περιουσίας*, από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του Συμβουλίου Περιουσίας, επί της καταλληλότητας για αποκατάσταση (reinstatement).
5. Στο τέλος της περιόδου που καθορίζεται από το Συμβούλιο Περιουσίας, ο παρών χρήστης θα εκκενώνει (vacate) την επηρεαζόμενη περιουσία.

Άρθρο 2 Περιουσία που κατέχεται από παρόντες χρήστες χωρίς επαρκείς οικονομικούς πόρους.

1. Ο παρών χρήστης περιουσίας, που έχει καθορισθεί για *αποκατάσταση (reinstatement)*, χωρίς επαρκείς οικονομικούς πόρους, και είναι Κύπριος πολίτης και χρησιμοποιεί την περιουσία για δικούς του/της σκοπούς, δεν θα υποχρεώνεται να εκκενώσει (vacate) την περιουσία μέχρις ότου να υπάρξει διαθέσιμη για αυτούς *εναλλακτική διαμονή (alternative accommodation)* ή μέχρις ότου να δύνανται, περιλαμβανομένου παροχής μέσω προνομιακών δανείων ή άλλης βοήθειας, να αγοράσει ή να μισθώσει στην αγορά, περιουσία η οποία να ανταποκρίνεται στο επίπεδο της εναλλακτικής στέγης (*alternative accommodation*).
2. Τέτοιοι παρόντες χρήστες δύνανται με αίτηση τους να ζητήσουν από το Συμβούλιο Περιουσίας:
  - α. Βοήθεια για αγορά ή μίσθωση *εναλλακτικής στέγης (alternative accommodation)*, με τη μορφή προνομιακών δανείων δυνάμει των παρουσών διατάξεων· ή
  - β. σε περιπτώσεις επείγουσας ανθρωπιστικής ανάγκης, και όπου δεν είναι δικαιούχοι προνομιακών δανείων, κατανομή χαμηλού-κόστους ή δωρεάν *εναλλακτικής στέγης (alternative accommodation)* από την ιδιοκτησία του Συμβουλίου Περιουσίας. Το

Συμβούλιο Περιουσίας, θα χορηγήσει τέτοιες παροχές στα πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια, νοουμένου ότι η *εναλλακτική στέγη (alternative accommodation)* είναι διαθέσιμη στην ιδιοκτησία του.

3. Παρών χρήστης περιουσίας, που έχει καθορισθεί για *αποκατάσταση (reinstatement)*, και *δεν διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους*, είναι νόμιμος κάτοικος αλλά όχι πολίτης της Κύπρου και χρησιμοποιεί την περιουσία για ιδίους του/της σκοπούς, δύναται να αιτηθεί κοινωνική στέγαση ή άλλη στεγαστική βοήθεια ή οικονομική βοήθεια από το <component state> του οποίου είναι νόμιμος κάτοικος. Τέτοιοι παρόντες χρήστες δεν θα απαιτείται να εκκενώσουν(vacate) την περιουσία προτού τέτοια στεγαστική ή οικονομική βοήθεια είναι διαθέσιμη, για περίοδο μέχρι, το μέγιστο, δύο έτη μετά την απόφαση του Συμβουλίου Περιουσίας για τα κριτήρια για αποκατάσταση (reinstatement).
4. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα χρεώνει ενοίκιο σε κάθε παρόντα *χρήστη χωρίς επαρκείς οικονομικούς πόρους*, μέχρι το μέγιστο δυνατό ποσό, που βασίζεται στο εισόδημα και στον πλούτο του/της.

Άρθρο 3 Καταβολή ενοικίου σε ιδιοκτήτες που έχουν στερηθεί κατοχής (dispossessed owners) μέχρι την αποκατάσταση(reinstatement)

Το Συμβούλιο Περιουσίας θα καταβάλλει αγοραίο ενοίκιο (market rent) (αξίας σύμφωνης με τους όρους αγοράς στον ιδιοκτήτη που έχει στερηθεί κατοχής(dispossessed owner), το οποίο θα ισχύει από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του Συμβουλίου Περιουσίας ότι η εν λόγω περιουσία πληροί τα κριτήρια για *αποκατάσταση (reinstatement)*, μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία η *αποκατάσταση (reinstatement)* επέρχεται.

Τμήμα Β: Προνομιακά δάνεια

Άρθρο 4 Προνομιακά δάνεια

1. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα επιβλέπει και θα διαχειρίζεται σχέδιο προνομιακών δανείων με την βοήθεια διεθνών και τοπικών τραπεζών, του <common state>, του <component state> και άλλων δωρητών. Το <common state> θα παρέχει κεφάλαια από τον προϋπολογισμό του για να υποστηρίξει το σχέδιο.
2. Σύμφωνα με το παρόν σχέδιο, προνομιακά δάνεια θα είναι διαθέσιμα με ευνοϊκούς όρους σε *ιδιοκτήτες που έχουν στερηθεί κατοχή (dispossessed owners)*, παρόντες χρήστες επηρεαζόμενης περιουσίας και ιδιοκτήτες *σημαντικών βελτιώσεων* σε επηρεαζόμενη περιουσία και είναι Κύπριοι πολίτες χωρίς επαρκείς οικονομικούς πόρους, ούτως ώστε να διευκολύνεται η αγορά ή μίσθωση ή αναδόμηση περιουσίας (περιλαμβανομένης της αγοράς σημαντικά βελτιωθείσας περιουσίας) ή να διενεργούν πληρωμές δυνάμει των παρούσων διατάξεων.
2. Δάνεια δυνάμει του παρόντος σχεδίου θα είναι διαθέσιμα σε πρόσωπα, που πληρούν τα κριτήρια, υπό τον όρο ότι συμφωνούν για ένα 20ετές moratorium στην πώληση οποιασδήποτε περιουσίας, την οποία αγόρασαν ή αναδόμησαν ή για την οποία έχουν παραλάβει τίτλο, αφού κατέβαλαν πληρωμή στο Συμβούλιο Περιουσίας με προνομιακά δάνεια. Η περίοδος του moratorium είναι δυνατό να συντέμνεται ή να απαλείφεται με την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου Περιουσίας.

Τμήμα Γ: Δικαίωμα πρώτης άρνησης

Άρθρο 5 Δικαίωμα πρώτης άρνησης του παρόντος χρήστη και άλλων στις πωλήσεις επηρεαζόμενης περιουσίας

1. Για μεταβατική περίοδο 20 ετών από την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οποιαδήποτε πώληση περιουσίας σε πρόσωπο, το οποίο δεν ήταν νόμιμος κάτοικος του <component state> όπου η εν λόγω περιουσία βρίσκεται, τουλάχιστον για τα 3 τελευταία έτη, υπόκειται σε δικαίωμα πρώτης άρνησης στην προτεινόμενη τιμή της σύμβασης, από τον παρόντα χρήστη, εφόσον είναι Κύπριος πολίτης. Τέτοιο δικαίωμα εφαρμόζεται:
  - α. για το χρονικό διάστημα, που ο παρών *χρήστης* συνεχίζει να χρησιμοποιεί τέτοια περιουσία, και
  - β. για πέντε χρόνια από την ημέρα εκκενώσεως της περιουσίας, εάν ο παρών χρήστης την έχει εκκενώσει (*vacated*), για να επιτρέψει την *αποκατάσταση*(*reinstatement*) του *ιδιοκτήτη*, που έχει *στερηθεί κατοχής* (*dispossessed owner*).
2. Εάν ο παρών *χρήστης* δεν ασκήσει το δικαίωμα πρώτης άρνησης σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο προερχόμενο από το <component state>, στο οποίο η σχετική περιουσία βρίσκεται, θα έχει δεύτερο δικαίωμα πρώτης άρνησης, για την τιμή της σύμβασης.
3. Τα δικαιώματα πρώτης άρνησης σύμφωνα με το παρόν Άρθρο δύνανται να ασκηθούν εντός 45 ημερών, αφότου ο *ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής* (*dispossessed owner*) υπογράψει σύμβαση με ενδεχόμενο αγοραστή, και στην ίδια τιμή όπως καθορίζεται σε οποιαδήποτε τέτοια σύμβαση πώλησης.
4. Οποιαδήποτε διαφορά αφορά δικαιώματα πρώτης άρνησης θα αναφέρεται στο Συμβούλιο Περιουσίας. Τα <component states> θα θεσπίζουν εναρμονισμένη νομοθεσία όπως απαιτείται για να ρυθμίζουν και διασφαλίζουν την εκπλήρωση συμβάσεων, που συνάπτονται δυνάμει των παρουσών διατάξεων για δικαιώματα πρώτης άρνησης, και, διαφορετικά, μεταξύ παρόντων *χρηστών* και προσώπων προερχομένων από διαφορετικά <component states>.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 4: ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΕΔΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 1 Εφαρμογή των παρουσών διατάξεων σε περιουσία που βρίσκεται σε περιοχές, που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή

Τα άρθρα στο παρόν Συνημμένο θα υπερέχουν οποιωνδήποτε άλλων διατάξεων του Προσαρτήματος VII και των άλλων συνημμένων αυτού σε σχέση με την *επηρεαζόμενη περιουσία* και άλλη περιουσία σε περιοχές που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή. Όπου δεν υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις στο παρόν Συνημμένο, εφαρμόζονται οι άλλες διατάξεις του Προσαρτήματος VII και των άλλων συνημμένων αυτού.

Άρθρο 2 Αποκατάσταση(reinstatement) ιδιοκτητών που έχουν στερηθεί κατοχής(dispossessed owners)

1. Υπό την επιφύλαξη των προσαρμογών και προϋποθέσεων, που καθορίζονται στο παρόν Συνημμένο, οποιοσδήποτε *ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* περιουσίας, σε περιοχές που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, δικαιούται *αποκατάσταση (reinstatement)*.
2. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα εκδώσει τελεσίδικες αποφάσεις για *αποκατάσταση (reinstatement)* περιουσιών, που βρίσκονται σε περιοχές, που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, μόλις καθορίσει ότι η περιουσία πληροί τα κριτήρια για αποκατάσταση (reinstatement) και θα διατάσσει όπως τέτοια *αποκατάσταση(reinstatement)* πραγματοποιηθεί μόλις ο παρών χρήστης έχει επανεγκατασταθεί (relocated), όχι όμως αργότερα από την πάροδο 3 ετών από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.
3. Το γενικό moratorium και συμφωνηθέντα μέγιστα επίπεδα για την αποκατάσταση(reinstatement), δυνάμει του Προσαρτήματος VII, δεν θα εφαρμόζονται σε περιοχές, που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή ούτε θα εφαρμόζονται διατάξεις, που επιτρέπουν την μεταβίβαση περιουσιών σε ένα παρόντα *χρήστη* ή μεταγενέστερο αγοραστή.
4. Το Συμβούλιο Περιουσίας θα χειρίζεται απαιτήσεις, που αφορούν την περιουσία σε περιοχές, που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή με βάση την προτεραιότητα.

Άρθρο 3 Βελτιωμένες περιουσίες

1. Ο ιδιοκτήτης, που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner) οποιασδήποτε βελτιωθείσας περιουσίας, θα καταβάλλει στο Συμβούλιο Περιουσίας την αγοραία αξία της βελτίωσης, εφόσον αξίζει περισσότερο από το 10% της αξίας της περιουσίας στην *αρχική της κατάσταση*. Ο ιδιοκτήτης της βελτίωσης δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση από το Συμβούλιο Περιουσίας για την *αγοραία της αξία*.
2. Εάν ο *ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* ικανοποιήσει το Συμβούλιο Περιουσίας ότι βελτίωση, η οποία αξίζει λιγότερο από την αξία της περιουσίας στην *αρχική της κατάσταση*, είναι ακατάλληλη για την προτιθέμενη χρήση της περιουσίας, εφόσον αυτή θα είναι παρόμοια

με τη χρήση πριν από την στέρση της κατοχής, ο *ιδιοκτήτης, που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* δεν θα καλείται να πληρώσει για την βελτίωση. Το Συμβούλιο Περιουσίας δύναται να ανακτήσει οποιαδήποτε αποζημίωση κατέβαλε, στο πρόσωπο που έχει συμβάλλει στην βελτίωση, εάν μεταγενέστερα διαπιστώσει ότι ο *ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* κάνει χρήση της βελτίωσης.

3. Όπου η αξία της βελτίωσης είναι μεγαλύτερη από την περιουσία στην αρχική της κατάσταση και ο *ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* δεν είναι έτοιμος να πληρώσει, ο *ιδιοκτήτης της βελτίωσης* δύναται να αποταθεί για να παραλάβει τίτλο για την περιουσία εις αντάλλαγμα για τη πληρωμή της τρέχουσας αξίας της αρχικής μη-βελτιωθείσας περιουσίας. Ο *ιδιοκτήτης που έχει στερηθεί κατοχής (dispossessed owner)* θα διατηρήσει για περίοδο 20 ετών από την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας δικαίωμα πρώτης άρνησης, για οποιαδήποτε σύμβαση πώλησης, ανταλλαγής ή μίσθωσης της περιουσίας στην προτεινόμενη τιμή της σύμβασης.

Άρθρο 4 Ιδιοκτήτες περιουσίας σε περιοχές, που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή, οι οποίοι επιθυμούν να αποχωρήσουν

Ο *ιδιοκτήτης περιουσίας σε περιοχή, που υπόκειται σε εδαφική προσαρμογή, ο οποίος εκκενώνει (vacate) τέτοια περιουσία, μετά την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, δύναται να απαιτήσει αποζημίωση από το Συμβούλιο Περιουσίας για τέτοια περιουσία στην τρέχουσα αξία, εις αντάλλαγμα με τον τίτλο του/της σε τέτοια περιουσία, νοουμένου ότι αυτός/αυτή δύναται να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ιδιοκτησίας προ του 1974 ή bona fide μεταβίβασης από τον ιδιοκτήτη του 1974.*

Άρθρο 5 Υφιστάμενοι χρήστες περιουσίας που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή

1. Ο παρών χρήστης περιουσίας σε περιοχή, η οποία υπόκειται σε εδαφική προσαρμογή, εάν είναι Κύπριος πολίτης δύναται να επιλέξει να:
  - α. Παραμείνει στην περιοχή και να αγοράσει περιουσία εκεί·
  - β. Λάβει *εναλλακτική στέγη (alternative accommodation)* στη περιοχή, εάν δικαιούται σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις (βλ. Συνημμένο 3)·
  - γ. Απαιτήσει *αποκατάσταση (reinstatement)* της επηρεαζόμενης περιουσίας του/της· ή
  - δ. Επανεγκατασταθεί (be relocated) στο άλλο <component state> και να αγοράσει περιουσία ή λάβει *εναλλακτική στέγη (alternative accommodation)* εκεί, εάν δικαιούται δυνάμει των παρουσών διατάξεων.
2. *Παρών ιδιοκτήτης, ο οποίος δεν είναι Κύπριος πολίτης, δύναται να ζητήσει στεγαστική ή οικονομική βοήθεια από το <component state> στο οποίο είναι νόμιμος κάτοικος.*

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ VIII: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ**Άρθρο 1 Ίδρυση**

1. Θα ιδρυθεί μία ανεξάρτητη και αμερόληπτη Επιτροπή Συμφιλίωσης.
2. Οι αρχές του <common state> και των <component states> θα παρέχουν στην Επιτροπή πλήρη συνεργασία και θα εκδίδουν οδηγίες προς το σκοπό αυτό προς όλους τους ενδιαφερομένους.

Άρθρο 2 Στόχοι

Με στόχο την προώθηση της κατανόησης, της ανεκτικότητας και του αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, η Επιτροπή Συμφιλίωσης, *inter alia*, θα:

- α. Προωθεί διάλογο χωρίς εμπάθεια ανάμεσα σε Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους σε σχέση με το παρελθόν, με την αναφορά, *inter alia*, στις ιστορικές παραμέτρους, εμπειρίες, και μνήμες·
- β. Προετοιμάζει περιεκτική έκθεση για την ιστορία του Κυπριακού Προβλήματος όπως έχει βιωθεί και ερμηνευθεί από τους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους·
- γ. Προβαίνει σε συγκεκριμένες συστάσεις για δράση από το <common state> και τα <component states> στοχεύοντας στην προώθηση της συμφιλίωσης, συμπεριλαμβανομένων κατευθυντηρίων γραμμών για εκδόσεις και σχολικά βιβλία, ώστε να ενθαρρύνεται η αμοιβαία κατανόηση των διαφορετικών παραμέτρων του παρελθόντος·
- δ. Προβαίνει σε συστάσεις για την εφαρμογή της απαίτησης του Συντάγματος για τη διδασκαλία των επισήμων γλωσσών σε όλους τους μαθητές μέσης εκπαίδευσης·
- ε. Προβαίνει σε συστάσεις επί των κατευθυντηρίων γραμμών για την τήρηση των κοσμικών δημοσίων αργιών από τα <component states>.

Άρθρο 3 Εξουσίες

1. Προς προώθηση αυτών των στόχων η Επιτροπή Συμφιλίωσης δύναται ανάμεσα σε άλλα να:
  - α. Συγκαλεί δημόσιες ή ιδιωτικές ακροάσεις και να συστήνει ερευνητικές ομάδες ή επιτροπές για τη συζήτηση και/ή διερεύνηση ερωτημάτων, γεγονότων, περιστατικών και χρονικών περιόδων που έχουν σχέση με την εργασία της·
  - β. Λαμβάνει πληροφορίες από ποικίλες πηγές, από κόμματα, κυβερνήσεις ή άτομα εντός και εκτός της Κύπρου·
  - γ. Συμβουλευείται εμπειρογνώμονες σε σχετικούς τομείς·

ΣΕΛΙΔΑ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

- δ. Ζητεί και λαμβάνει ταχεία, πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε οποιαδήποτε και όλα τα έγγραφα, αρχεία ή πληροφορίες·
  - ε. Ετοιμάζει και δημοσιεύει ενδιάμεσες εκθέσεις, ευρήματα και συστάσεις·
  - στ. Υιοθετεί και δημοσιεύει κανόνες, κανονισμούς και διαδικασίες, που απαιτούνται για την εκτέλεση των λειτουργιών της· και
  - ζ. Εκτελεί οποιοσδήποτε άλλες εργασίες παρεμπόπτουσες ή σχετιζόμενες με την εκτέλεση των καθηκόντων της.
2. Η Επιτροπή δεν θα έχει διωκτικές ή άλλες ποινικές νομικές αρμοδιότητες ή εξουσίες.
  3. Η Επιτροπή δύναται να αποφασίζει για την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών και των διαδικασιών της.
  4. Η εργασία, οι διαδικασίες, εκθέσεις και συστάσεις της Επιτροπής γίνονται άνευ επηρεασμού της εργασίας άλλων υφιστάμενων σωμάτων ή επιτροπών, περιλαμβανομένης της Επιτροπής Αγνοουμένων στην Κύπρο.

Άρθρο 4 Σύσταση

1. Η Επιτροπή Συμφιλίωσης θα αποτελείται από [πέντε/επτά/εννιά] άνδρες και γυναίκες, αφοσιωμένους στη συμφιλίωση στην Κύπρο, οι οποίοι διαθέτουν και κατάλληλη ακεραιότητα, αξιοπιστία και εμπειρία, θα αποτελείται δε από ίσο αριθμό Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, καθώς και ένα τουλάχιστον μέλος, μη-Κύπριο.
2. Ο Γενικός Γραμματέας καλείται να διορίσει τα μέλη της Επιτροπής, μετά από διαβουλεύσεις με τις δύο πλευρές και το κοινό, και να διορίσει τυχόν αναπληρωτές με τον ίδιο τρόπο.
3. Η Επιτροπή θα συνεπικουρείται από μία ομάδα προσοντούχου προσωπικού.

Άρθρο 5 Διάρκεια

1. Η διαδικασία διαβουλεύσεων για διορισμό των μελών της Επιτροπής Συμφιλίωσης, θα αρχίσει ουχί αργότερα των 60 ημερών από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας. Τα μέλη της Επιτροπής θα διορίζονται εντός 60 περαιτέρω ημερών και θα εγκαθίστανται εντός δύο περαιτέρω εβδομάδων.
2. Εκτός εάν ο Γενικός Γραμματέας, μετά από διαβουλεύσεις με τις δύο πλευρές και τα μέλη της Επιτροπής, αποφασίσει να χορηγήσει παράταση μέχρι και έξι μηνών, η Επιτροπή θα υποβάλει την τελική της έκθεση επί των συμπερασμάτων και των συστάσεων της, ουχί αργότερο της 30ης Οκτωβρίου 2005.

Άρθρο 6 Έξοδα

Τα έξοδα για την ίδρυση και τη λειτουργία της Επιτροπής Συμφιλίωσης θα καταβάλλονται από το <common state>, το οποίο δύναται να ζητήσει συνεισφορές από τις εγγυήτριες δυνάμεις και άλλους διεθνείς δωρητές.

Άρθρο 7 Συστάσεις και εκθέσεις

1. Η Επιτροπή Συμφιλίωσης θα υποβάλλει τις εκθέσεις και τις συστάσεις της στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, στο <common state>, και στα <component states>.
2. Η τελική έκθεση και όλες οι συστάσεις της Επιτροπής Συμφιλίωσης θα διαδίδονται ευρέως από τα <component states>. Η τελική έκθεση θα εκδοθεί στην Αγγλική, Ελληνική και Τουρκική. Τα ευρήματα της τελικής έκθεσης θα αντανακλώνονται στα σχετικά σχολικά βιβλία

Άρθρο 8 Διαδικασίες Συνέχισης (Follow-Up Procedures)

1. Μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης της Επιτροπής, μια επιτροπή συνέχισης (follow-up committee), διοριζόμενη [παράθεση μέθοδο διορισμού], θα εποπτεύει την εφαρμογή των συστάσεων της Επιτροπής.
2. Οι αρχές του <common state> και κάθε <component state> υποχρεούνται να υποβάλλουν κάθε 120 μέρες εκθέσεις στην επιτροπή σε σχέση με την εφαρμογή των συστάσεων. Οι εν λόγω εκθέσεις θα επεξηγούν τους λόγους αποτυχίας εφαρμογής των συγκεκριμένων συστάσεων.

[Παράθεση επιπρόσθετα άρθρα τα οποία είναι αναγκαία· περιλαμβανομένων, inter alia, επί των διαδικασιών για δημόσιες διαβουλεύσεις αναφορικά με τον διορισμό των μελών, ασυλίες, παροχή μαρτυρίας, αμοιβής των μελών της Επιτροπής, κλπ]

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΧ: Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ**Άρθρο 1 Διεξαγωγή ξεχωριστών ταυτόχρονων δημοψηφισμάτων**

1. Κάθε πλευρά θα διοργανώσει δημοψήφισμα στις 30 Μαρτίου, το οποίο θα ρωτά την ακόλουθη ερώτηση:

«Εγκρίνετε:

- i) τη Θεμελιώδη Συμφωνία και όλα της τα Προσαρτήματα, συμπεριλαμβανομένου του Συντάγματος της Κύπρου·
- ii) το Σύνταγμα του [Ελληνοκυπριακού/ Τουρκοκυπριακού] <component state> και τη διάταξη αναφορικά με τους νόμους, οι οποίοι θα ισχύουν για το <component state>·
- iii) τους όρους του σχεδίου Συνθήκης μεταξύ της Κύπρου, της Ελλάδας, της Τουρκίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, περί θεμάτων, τα οποία σχετίζονται με τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο, και απαιτείται η υπογραφή της από τους Συμπροέδρους·
- iv) την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τους όρους προσχώρησης, οι οποίοι αναφέρονται στο σχέδιο Συνθήκης, που αφορά την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και απαιτείται η υπογραφή και επικύρωσή της από τους Συμπροέδρους;

Ναι [ ]

Όχι [ ]»

2. Τα έγγραφα προς έγκριση ή τα οποία αναφέρονται στην ερώτηση του δημοψηφίσματος θα είναι διαθέσιμα, χωρίς χρέωση, σε οποιοδήποτε ψηφοφόρο, ο οποίος τα ζητά, στην Ελληνική, Τουρκική ή Αγγλική και θα τοποθετηθούν σε κοινή ιστοσελίδα, στις ίδιες γλώσσες.

Άρθρο 2 Έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας

Την ώρα 00:00 της ημέρας μετά την επιβεβαίωση του Γενικού Γραμματέα, της έγκρισης της Θεμελιώδους Συμφωνίας, σε χωριστά ταυτόχρονα δημοψηφίσματα, αυτή τίθεται άμεσα σε ισχύ, εισάγοντας ως εκ τούτου μια νέα κατάσταση πραγμάτων.

Άρθρο 3 Τελετές έπαρσης της σημαίας

Με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, λαμβάνουν χώρα τελετές σε όλο το νησί, κατά τις οποίες όλες οι σημαίες, εκτός από εκείνες που καθορίζονται στο Σύνταγμα, θα υποσταλούν, οι σημαίες της Κύπρου και των <component states> θα ανυψωθούν, σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κύπρου και τη σχετική νομοθεσία, και οι ύμνοι της Κύπρου και των <component states> θα ανακρουσθούν.

Άρθρο 4 Τα Ηνωμένα Έθνη

Με την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οι Συμπρόεδροι ειδοποιούν τα Ηνωμένα Έθνη ότι, από εκείνη τη στιγμή και στο εξής, τα δικαιώματα συμμετοχής και οι υποχρεώσεις της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη θα ασκούνται, σύμφωνα με τη νέα κατάσταση πραγμάτων. Η συμφωνηθείσα σημαία της Κύπρου θα ανυψωθεί στα Κεντρικά Γραφεία των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Χ: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

(παράθεσε χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των υποχρεώσεων από τη Θεμελιώδη Συμφωνία, καθώς και από άλλα μέρη της Συνολικής Διευθέτησης.)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΣΥΝΟΔΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ**

Κατά την περίοδο μεταξύ της υπογραφής της Συνολικής Διευθέτησης και της διεξαγωγής των χωριστών ταυτόχρονων δημοψηφισμάτων για την έγκριση της Θεμελιώδους Συμφωνίας, οι ακόλουθες διατάξεις θα εφαρμόζονται:

Άρθρο 1 Οριστικοποίηση της Θεμελιώδους Συμφωνίας

1. Οι δύο ηγέτες καθιστούν την οριστικοποίηση της Θεμελιώδους Συμφωνίας, το αργότερο μέχρι την 28^η Φεβρουαρίου 2003, πρωταρχικό στόχο τους και πρωταρχικό στόχο των αρχών τους.
2. Οι δύο ηγέτες περιορίζουν τις δραστηριότητές τους, και τις δραστηριότητες των αρχών τους, σε θέματα αυστηρώς αναπόφευκτα για τη λειτουργία των αρχών τους. Όλες οι πράξεις λαμβάνουν υπόψη το γράμμα και το πνεύμα του σχεδίου της Θεμελιώδους Συμφωνίας.
3. Οποιαδήποτε αναπόφευκτη ενέργεια στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων θα διεξάγεται στο πλαίσιο στενών διαβουλεύσεων μεταξύ των δύο ηγετών και θα προωθεί τα κοινά συμφέροντα και των δύο πλευρών. Δεν θα διεξάγονται διακρατικές επισκέψεις.

Άρθρο 2 Επιτροπές για την οριστικοποίηση της Θεμελιώδους Συμφωνίας

Με την υπογραφή της Συνολικής Διευθέτησης, οι δύο ηγέτες θα διορίσουν πρόσωπα, τα οποία θα συμμετέχουν σε διμερείς επιτροπές, των οποίων θα προεδρεύουν εκπρόσωποι των Ηνωμένων Εθνών, και θα προβαίνουν σε συναινετικές συστάσεις, πριν το τέλος της περιόδου οριστικοποίησης, επί του θέματος της οριστικοποίησης των Προσαρτημάτων της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

Άρθρο 3 Διαγωνισμός για σημαία και ύμνο

Θα διεξαχθεί διαγωνισμός για τη δημιουργία σημαίας και τη σύνθεση ύμνου της Κύπρου, και μια διμερής επιτροπή, της οποίας θα προεδρεύουν τα Ηνωμένα Έθνη, θα προβεί σε συναινετικές συστάσεις στους δύο ηγέτες, επί των υποβληθεισών συμμετοχών.

Άρθρο 4 Συντάγματα και Νομοθεσία του <component state>

1. Κάθε πλευρά προβαίνει, χωρίς καθυστέρηση, στις αναγκαίες προετοιμασίες, αναφορικά με θέματα του <component state>, τα οποία θα υποβληθούν σε δημοψήφισμα μαζί με τη Θεμελιώδη Συμφωνία. Για αυτό το σκοπό,
  - α. Κάθε πλευρά θα ετοιμάσει ένα σχέδιο συντάγματος του <component state>, το οποίο συνάδει με το σχέδιο Συντάγματος της Κύπρου.
  - β. Κάθε πλευρά θα ετοιμάσει μια διάταξη, η οποία θα καθορίζει τους νόμους, οι οποίοι θα είναι οι νόμοι του αντίστοιχου <component state>, νοουμένου ότι τέτοιοι νόμοι δεν εμπίπτουν στο συμφωνημένο πεδίο αρμοδιότητας του <common state> και είναι επίσης, κατά τα άλλα, συμβατοί με τη Θεμελιώδη Συμφωνία.
  - γ. Κάθε πλευρά θα συμπεριλάβει την ακόλουθη διάταξη στο σχέδιο συντάγματος του <component state>:
    - i) οι νόμοι του <component state>, οι οποίοι υιοθετούνται δυνάμει διάταξης, που υποβάλλεται σε δημοψήφισμα μαζί με τη Θεμελιώδη Συμφωνία και το παρόν Σύνταγμα, θα εφαρμόζονται στο παρόν <component state>, από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας, με τέτοιες αλλαγές, όπως δυνατό να κριθούν αναγκαίες για να τις καταστήσουν συμβατές με τη Θεμελιώδη Συμφωνία και το Σύνταγμα του παρόντος <component state>.
    - ii) Κάθε διάταξη σε οποιοδήποτε τέτοιο νόμο, η οποία είναι αντίθετη ή ασυμβίβαστη με οποιαδήποτε διάταξη της Θεμελιώδους Συμφωνίας ή του παρόντος Συντάγματος θα παύσει να είναι σε ισχύ.
    - iii) Ο όρος «αλλαγή» στις προαναφερόμενες παραγράφους περιλαμβάνει τροποποίηση, προσαρμογή και κατάργηση.»

Άρθρο 5 Μέτρα προώθησης εμπιστοσύνης

1. Λαμβάνονται μέτρα, χωρίς καθυστέρηση, για την άρση των περιορισμών στο εμπόριο, στη διακίνηση τουριστών, και για τη συμμετοχή σε διεθνείς αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.
2. Οποιοσδήποτε περιορισμός στην ελεύθερη διακίνηση της UNFICYP τερματίζεται αμέσως.

Άρθρο 6 Μεταβατικοί Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου

1. Οι δύο ηγέτες επιλέγουν συναινετικά, από κατάλογο υποψηφίων, ο οποίος παρουσιάζεται από τα τεκμαιρόμενα μέλη του μεταβατικού Δικαστικού Συμβουλίου (transitional Judiciary Board), τρεις μη – Κύπριους δικαστές και τρεις δικαστές από κάθε πλευρά για να μετέχουν στο μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου, για περίοδο ενός έτους μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.
2. Τα τεκμαιρόμενα μέλη του μεταβατικού Δικαστικού Συμβουλίου (transitional Judiciary Board), σύμφωνα με τις διατάξεις του νομοσχεδίου, θα συνέλθουν, εντός 30 ημερών από

της υπογραφής της Συνολικής Διευθέτησης, μετά από πρόσκληση των Ηνωμένων Εθνών, για να προτείνουν υποψήφιους για το μεταβατικό Ανώτατο Δικαστήριο.

Άρθρο 7   Άδειες εισαγωγής και διανομής

Οι δύο πλευρές θα ολοκληρώσουν διευθετήσεις, χωρίς επηρεασμό της εφαρμογής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό να διασφαλίζεται ότι η Θεμελιώδης Συμφωνία και η νέα κατάσταση πραγμάτων δεν θα ερμηνεύεται κατά τρόπο, ο οποίος να μεταβάλλει δικαιώματα τα οποία απολάμβαναν επιχειρηματίες, δυνάμει αδειών-προνομίων εισαγωγής και/ ή διανομής πριν την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας, και ότι τέτοιες άδειες, όπου αυτό είναι δυνατό, θα ερμηνεύονται ότι αδειοδοτούν τέτοια πρόσωπα να συνεχίσουν τη λειτουργία των επιχειρήσεών τους στο δικό τους <component state> μετά την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

Άρθρο 8   Αγνοούμενοι

Οι δύο ηγέτες λαμβάνουν μέτρα, χωρίς καθυστέρηση, για την οριστική επίλυση του θέματος των αγνοουμένων. Και οι δύο πλευρές συνεργάζονται πλήρως με την Επιτροπή Αγνοουμένων στην Κύπρο, σύμφωνα με τους όρους εντολής της και έχοντας υπόψη τη συμφωνία, στην οποία κατέληξαν την 31 Ιουλίου 1997. Κάθε πλευρά διεξάγει και περατώνει οποιαδήποτε και όλες τις αναγκαίες έρευνες, συμπεριλαμβανομένων εκταφών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ**ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΝΕΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ**

Η Κύπρος, η Ελληνική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Τουρκίας και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας,

i. Χαιρετίζοντας τη Συνολική Διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος και την έγκριση της Θεμελιώδους Συμφωνίας μέσω χωριστών δημοψηφισμάτων από τους Ελληνοκυπρίους και τους Τουρκοκυπρίους, ως επίσης και την απόφαση για προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και

ii. Επιθυμώντας να συμβάλουν σε ένα ειρηνικό και αρμονικό μέλλον για την Κύπρο, αλλά και για την Κύπρο να αποτελέσει μια γέφυρα φιλίας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας μέσα σε ένα ειρηνικό περιβάλλον στην Ανατολική Μεσόγειο

Υιοθετούν τις ακόλουθες διατάξεις:

Άρθρο 1 Έγκριση της Θεμελιώδους Συμφωνίας

Η συνημμένη Θεμελιώδης Συμφωνία δια της παρούσας εγκρίνεται και συμφωνείται και θα θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 2 Επιτροπή Εποπτείας

1. Τα μέρη συμφωνούν στη δημιουργία μιας Επιτροπής Εποπτείας, αποτελούμενης από ένα αντιπρόσωπο από κάθε εγγυήτρια δύναμη, δυο αντιπροσώπους από την Κυβέρνηση του <common state> (ένα προερχόμενο από το κάθε <component state>), ένα αντιπρόσωπο από κάθε <component state> και, δυνάμει απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, ένα αντιπρόσωπο των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος προεδρεύει της επιτροπής.

2. Η Επιτροπή Εποπτείας εποπτεύει την εφαρμογή της Θεμελιώδους Συμφωνίας και μπορεί να κάνει συστάσεις αναφορικά με οποιαδήποτε εξέλιξη, η οποία δυνατό να θέσει σε κίνδυνο την εφαρμογή της.

Άρθρο 3 Πρόσθετο Πρωτόκολλο στη Συνθήκη Εγγυήσεως

Το επισυνημμένο Πρόσθετο Πρωτόκολλο στη Συνθήκη Εγγυήσεως διά του παρόντος εγκρίνεται και συμφωνείται και τίθεται σε ισχύ με την παρούσα Συνθήκη.

Άρθρο 4 Πρόσθετο Πρωτόκολλο στη Συνθήκη Συμμαχίας

Το επισυνημμένο Πρόσθετο Πρωτόκολλο στη Συνθήκη Συμμαχίας διά του παρόντος εγκρίνεται και συμφωνείται από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τίθεται σε ισχύ για τα μέρη αυτά με την υπογραφή του μαζί με την παρούσα Συνθήκη.

Άρθρο 5 Μεταβατικές Διευθετήσεις Ασφάλειας

Οι επισυνημμένες Μεταβατικές Διευθετήσεις Ασφάλειας διά του παρόντος εγκρίνονται και συμφωνούνται από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τίθενται σε ισχύ για τα μέρη αυτά με την υπογραφή τους μαζί με την παρούσα Συνθήκη.

Άρθρο 6 Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συνθήκη τίθεται σε ισχύ με την υπογραφή της.
2. Τα μέρη θα προχωρήσουν το συντομότερο δυνατό στην εγγραφή της παρούσας Συνθήκης στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το Άρθρο 102 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι: ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

[Παράθεσε το κείμενο της Θεμελιώδους Συμφωνίας όπως αυτό εγκρίθηκε με χωριστά και ταυτόχρονα δημοψηφίσματα.]

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙ: ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ

Η Κύπρος, η Ελλάδα, η Τουρκία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν συμφωνήσει τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

1. Η Συνθήκη Εγγυήσεως εφαρμόζεται *mutatis mutandis* στη νέα κατάσταση πραγμάτων που εγκαθιδρύεται στην Θεμελιώδη Συμφωνία και στο Σύνταγμα της Κύπρου, καλύπτοντας επιπρόσθετα της ανεξαρτησίας, της εδαφικής ακεραιότητας, της ασφάλειας και της συνταγματικής τάξης της Κύπρου, την εδαφική ακεραιότητα, ασφάλεια και συνταγματική τάξη των <component states> αυτής.
2. «Συνταγματική τάξη» σημαίνει το Σύνταγμα της Κύπρου και το Σύνταγμα του κάθε <component state>, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε τροποποιήσεων αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις για το θέμα των τροποποιήσεων, οι οποίες προβλέπονται στο σχετικό σύνταγμα. Συνεπώς οι αναφορές σε «Θεμελιώδη Άρθρα» («Basic Articles») στη Συνθήκη παρακάμπτονται.

Άρθρο 2

Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ με την υπογραφή και υπερισχύει άλλων διατάξεων της Συνθήκης Εγγυήσεως.

Υπογραφή Κύπρος	Υπογραφή Ελληνική Δημοκρατία	Υπογραφή Δημοκρατία της Τουρκίας	Υπογραφή Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας.
--------------------	------------------------------------	--	---

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ: ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ

Η Κύπρος, η Ελλάδα και η Τουρκία

ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την Θεμελιώδη Συμφωνία και το Σύνταγμα της, η Κύπρος θα αποστρατικοποιηθεί

ii. επιβεβαιώνοντας εκ νέου τη δέσμευσή τους να αντιταχθούν σε οποιαδήποτε επίθεση ή επιθετική ενέργεια (aggression) εναντίον της ανεξαρτησίας ή της εδαφικής ακεραιότητας της Κύπρου,

Έχουν Συμφωνήσει ως ακολούθως:

Άρθρο 1

Η Συνθήκη Συμμαχίας εφαρμόζεται και λειτουργεί *mutatis mutandis* σύμφωνα με τη νέα τάξη πραγμάτων, η οποία εγκαθιδρύεται στη Θεμελιώδη Συμφωνία και στο Σύνταγμα της Κύπρου, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαίτερα την αποστρατικοποίηση της Κύπρου.

Άρθρο 2

Δεν υπάρχει Τριμερές Στρατηγείο. Οι διατάξεις της Συνθήκης Συμμαχίας εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στους διοικητές των Ελληνικών και των Τουρκικών αποσπασμάτων, οι οποίοι συσκέπτονται και συνεργάζονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, δυνάμει της Συνθήκης.

Άρθρο 3

Τα Ελληνικά και Τουρκικά αποσπάσματα, του κάθε ενός μη υπερβαίνοντος των [παράθεσε τετραψήφιο αριθμό] στρατιωτών όλων των βαθμίδων, θα δικαιούνται, δυνάμει της Συνθήκης Συμμαχίας, να σταθμεύουν στο Ελληνοκυπριακό <component state> και το Τουρκοκυπριακό <component state> αντίστοιχα. Η σύνθεση, ο εξοπλισμός, οι τοποθεσίες και οι δραστηριότητες των Ελληνικών και Τούρκικων αποσπασμάτων θα είναι ως καθορίζονται στο Συνημμένο στο παρόν Πρόσθετο Πρωτόκολλο.

Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ με την υπογραφή του και θα υπερισχύει άλλων διατάξεων της Συνθήκης Συμμαχίας.

Υπογραφή
Υπογραφή
Κύπρος

Υπογραφή
Ελληνική Δημοκρατία

Υπογραφή
Δημοκρατία της Τουρκίας

Συνημμένο: Σύμβαση, εξοπλισμός, τοποθεσίες και δραστηριότητες των Ελληνικών και Τουρκικών αποσπασμάτων.

**ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1: ΣΥΝΘΕΣΗ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ, ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ**

Άρθρο 1 Σύνθεση

Η σύνθεση κάθε αποσπάσματος για όλες τις υπηρεσίες είναι ισότιμη σε θέματα δομής και ισχύος και θα αποτελείται από αργηγείο, οργανωμένες μονάδες και άτομα. Η σύνθεση των αποσπασμάτων θα περιλαμβάνει τους ακόλουθους τύπους μονάδων μέχρι το ανώτατο ενδεδειγμένο όριο δύναμης.

Είδος Μονάδας	Ανώτατο όριο Δύναμης
Τεθωρακισμένο Τάγμα	
Τάγμα Πεζικού	
Λόχο Μηχανικού	
Τάγμα Πυροβολικού	
Λόχο Διαβιβάσεων	
Μοίρα Αεροπορίας (ελικόπτερα)	
Πυροβολαρχία Αεράμυνας	
Μονάδα Υποστήριξης	
Μονάδα Υγειονομικού	
Αρχηγείο Ταξιαρχίας	
[...]	
[...]	

Άρθρο 2 Όπλα και Εξοπλισμός

Τα αποσπάσματα θα έχουν ισότιμα όπλα και εξοπλισμό, αντίστοιχα με τον τύπο και τον αριθμό των μονάδων. Τα όπλα τους και ο εξοπλισμός τους θα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα, έως τον ανώτατο καθοριζόμενο αριθμό, με περιορισμούς ιδιαίτερα αναφορικά με τα τεθωρακισμένα οχήματα, βαρέα όπλα και πυροβολικά συστήματα και επιθετικά όπλα, όπως επιθετικά ελικόπτερα:

<u>Τύπος Όπλου/Εξοπλισμού</u>	<u>Ανώτατος Αριθμός</u>
Άρματα μάχης (μεσαίου μεγέθους)	
<u>Οχήματα Μάχης Πεζικού, περιλαμβανομένων και των APCs (κύριο κανόني μέχρι 25 χιλ.)</u>	
<u>Ρυμουλκούμενα Τμήματα Πυροβολικού (μέχρι 155 χιλ. Διαμέτρημα)</u>	
<u>Πύραυλοι αεράμυνας (μικρού βεληνεκούς μέχρι 7000 μ.)</u>	
[...]	
[...]	

Άρθρο 3 Δραστηριότητες

Τα αποσπάσματα περιορίζονται σε συνήθεις ειρηνικές δραστηριότητες για τις οργανωμένες στρατιωτικές μονάδες, οι οποίες κυρίως περιλαμβάνουν εκπαίδευση εντός των στρατιωτικών τους εγκαταστάσεων και των στρατιωτικών επιτελείων, συντήρηση εξοπλισμού και υλικού, τελετές και παρελάσεις καθώς και εξάσκηση σε καθορισμένους χώρους εκπαίδευσης.

Άρθρο 4 Διευκολύνσεις

Οι υποδεικνυόμενες στρατιωτικές διευκολύνσεις στις οποίες τα στρατεύματα και ο εξοπλισμός στηρίζονται είναι τα ακόλουθα:

Απόσπασμα	Τοποθεσία ²⁷ (με αναφορά σε ειδικό τετραγωνισμένο πίνακα)	Αριθμός Στρατευμάτων
Ελληνικό		
Τουρκικό		

Άρθρο 5 Πεδία Εκπαίδευσης

Τα υποδεικνυόμενα πεδία εκπαίδευσης για την κάθε πλευρά είναι τα ακόλουθα:

Απόσπασμα	Τοποθεσία ²⁸ (με αναφορά σε ειδικό τετραγωνισμένο πίνακα (έως 4 ψηφία))
Ελληνικό	
Τουρκικό	

Άρθρο 6 Διακίνηση

Τα αποσπάσματα διακινούν στρατεύματα στο <component state> στο οποίο ευρίσκονται, μέσω της πλέον ευθείας διαδρομής ανάμεσα σε σημεία επιβίβασης, ελέγχου, και περιοχές εκπαίδευσης και δεν προσεγγίζουν το όριο ανάμεσα στο <component

²⁷ **Παρατήρηση:** Συμφωνηθείσες στρατιωτικές διευκολύνσεις δεν μπορούν να ευρισκονται σε περιοχές υποκείμενες σε εδαφικές προσαρμογές.

²⁸ **Παρατήρηση:** Συμφωνηθέντα πεδία εξάσκησης δεν μπορούν να ευρισκονται σε περιοχή υποκείμενη σε εδαφική προσαρμογή.

states> ή σε περιοχές υποκείμενες σε εδαφική προσαρμογή, εκτός εάν η υποδομή του υφιστάμενου δρόμου καθιστά αναγκαία την διαφοροποίηση.

Άρθρο 7 Ειδοποίηση

Τα αποσπάσματα πληροφορούν γραπτώς το ένα το άλλο καθώς και τα Ηνωμένα Έθνη (παράθεσε αριθμό) μέρες προηγουμένως αναφορικά με την χρονική περίοδο, την τοποθεσία και τον σκοπό οποιασδήποτε διακίνησης στρατευμάτων, περιλαμβανομένης και της εκπαίδευσης σε πεδίο. Διακίνηση στρατευμάτων ορίζεται ως η διακίνηση περισσότερων από [παράθεσε αριθμό] στρατιωτικών οχημάτων με χωρητικότητα [παράθεσε αριθμό] επιβατών ή περισσότερων σε κάθε όχημα.

[παράθεσε συμπληρωματικά άρθρα όπου είναι αναγκαίο]

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ IV: ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**Άρθρο 1 Διάλυση των Ελληνοκυπριακών και Τουρκοκυπριακών δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένων και των εφεδρικών μονάδων**

Όλες οι Ελληνοκυπριακές και οι Τουρκοκυπριακές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων και των εφεδρικών μονάδων, διαλύονται, και τα όπλα τους μετακινούνται από το νησί, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα, το οποίο αρχίζει όχι αργότερα από πέντε μήνες από την υπογραφή της Συνθήκης για τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο [T-day] και θα εφαρμόζεται ως ακολούθως:

- α. Από (σήμερα) +150 μέχρι την (σήμερα) +270:20 τοις εκατό (4 μήνες)
- β. Από (σήμερα) +271 μέχρι την (σήμερα) +450:25 τοις εκατό (6 μήνες)
- γ. Από (σήμερα) +451 μέχρι την (σήμερα) +630 :25 τοις εκατό (6 μήνες)
- δ. Από (σήμερα) +631 μέχρι την (σήμερα) +870:30 τοις εκατό (8 μήνες)

Άρθρο 2 Προσαρμογή των Ελληνοκυπριακών και Τουρκοκυπριακών δυνάμεων

Οι Ελληνικές και οι Τουρκικές δυνάμεις και ο οπλισμός τους θα αναδιπλωθούν σε άλλες συμφωνημένες περιοχές και θα προσαρμόζονται σε συμφωνηθέντα επίπεδα, και οποιεσδήποτε επιπλέον δυνάμεις και οπλισμός αποσύρονται, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα, το οποίο θα αρχίσει όχι αργότερα των πέντε μηνών από σήμερα και θα εφαρμόζεται ως ακολούθως:

- α. Από (σήμερα) +150 μέχρι την (σήμερα) +270:20 τοις εκατό (4 μήνες)
- β. Από (σήμερα) +271 μέχρι την (σήμερα) +450:25 τοις εκατό (6 μήνες)
- γ. Από (σήμερα) + 451 μέχρι την (σήμερα) +630:25 τοις εκατό (6 μήνες)
- δ. Από (σήμερα) + 631 μέχρι την (σήμερα) +870:30 τοις εκατό (8 μήνες)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ**ΘΕΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΤΕΘΟΥΝ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗ****I.**

Σύμφωνα με τους όρους της Συνολικής Διευθέτησης του Κυπριακού Προβλήματος, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, με την πιστοποίηση από αυτόν της Θεμελιώδους Συμφωνίας και των οριστικοποιημένων Προσαρτημάτων αυτής, θα ζητήσει από το Συμβούλιο Ασφαλείας να λάβει αποφάσεις, οι οποίες θα τεθούν σε εφαρμογή ταυτόχρονα με τη Θεμελιώδη Συμφωνία, και με τις οποίες το Συμβούλιο Ασφαλείας θα:

1. επικυρώσει (endorse) τη Θεμελιώδη Συμφωνία και, ιδιαίτερα θα:
  - α. σημειώσει επίσημα ότι απαγορεύεται οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή στην κατάσταση πραγμάτων, που εγκαθιδρύεται με τη Θεμελιώδη Συμφωνία, και ιδιαίτερα η ένωση της Κύπρου εν όλω ή εν μέρει με οποιαδήποτε άλλη χώρα ή οποιαδήποτε μορφή διχοτόμησης ή απόσχισης, και,
  - β. αναγνωρίζει την πολιτική ισότητα και τη διαφορετική ταυτότητα των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων και το ισότιμο καθεστώς των <component states> τους εντός του Κράτους της Κύπρου, και,
2. απαγορεύει την προμήθεια όπλων στην Κύπρο κατά τρόπο που θα είναι νομικά δεσμευτικός τόσο σε εισαγωγείς και εξαγωγείς,
3. αποφασίζει να διατηρήσει ειρηνευτική αποστολή των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο, η οποία θα παραμείνει για όσο καιρό η κυβέρνηση του <common state>, με τη συναίνεση και των δύο <component states>, δεν θα αποφασίζει άλλως πως και θα είναι εξουσιοδοτημένη να αναπτύσσεται και να ενεργεί ελεύθερα σε ολόκληρη την Κύπρο με τους ακόλουθους όρους εντολής:

“να εποπτεύει την εφαρμογή της Θεμελιώδους Συμφωνίας και να καταβάλλει τις καλύτερες προσπάθειες της για την προώθηση της συμμόρφωσης με αυτή και, να συμβάλλει στη διατήρηση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος, και ιδιαίτερα:

- α. να εποπτεύει και να επιβεβαιώνει τη συμμόρφωση με τις περί ασφάλειας διατάξεις της Θεμελιώδους Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων:
  - i) της διάλυσης όλων των Ελληνοκυπριακών και Τουρκοκυπριακών δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένων των εφεδρικών μονάδων και της απομάκρυνσης του οπλισμού τους από το νησί,
  - ii) της προσαρμογής των Ελληνικών και Τουρκικών δυνάμεων και οπλισμού σε συμφωνημένα ίσα επίπεδα,

- β. να εποπτεύει και να επιβεβαιώνει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις της Θεμελιώδους Συμφωνίας αναφορικά με την αστυνομία του <common state> και των <component states>,²⁹
- γ. να χρησιμοποιεί τις καλύτερες προσπάθειες της για να διασφαλίζει τη δίκαιη και ίση μεταχείριση, σύμφωνα με το νόμο, προσώπων από ένα <component state> από τις αρχές του άλλου,
- δ. να επιβλέπει τις δραστηριότητες, που αφορούν τη μεταφορά περιοχών που υπόκεινται σε εδαφικές προσαρμογές,
- ε. να προεδρεύει και να παρέχει διοικητική υποστήριξη στην Εποπτική Επιτροπή η οποία θα εγκαθιδρυθεί δυνάμει της Συνθήκης μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας, Τουρκίας και του Ηνωμένου Βασιλείου περί θεμάτων τα οποία σχετίζονται με τη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο,
- στ. να εφαρμόζει τους όρους εντολής της μέσω, παραδείγματος χάρη, διεξαγωγής περιπολιών και δημιουργίας θέσεων και οδοφραγμάτων, καθώς επίσης με τη λήψη παραπόνων, τη διεξαγωγή ερευνών, την παράθεση γεγονότων, την παροχή επίσημων συμβουλών και διενέργεια παραστάσεων στις αρχές.”

II.

Οι αρχές του <common state> και των <component states>, καθώς επίσης και τα Ελληνικά και Τούρκικα αποσπάσματα, που είναι σταθμευμένα στο νησί, θα συνεργάζονται με την αποστολή των Ηνωμένων Εθνών. Τα έξοδα της αποστολής των Ηνωμένων Εθνών θα τα επιβαρυνθεί η Κύπρος.

---

²⁹ **Παρατήρηση:** Η αποστολή των Ηνωμένων Εθνών δεν θα αναλάβει άμεση ευθύνη για την τήρηση του νόμου και της τάξης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε**ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**ΠΡΟΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΣΥΝΑΦΘΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ**
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

- i. Λαμβάνοντας υπόψη τη Συνολική Διευθέτηση του Κυπριακού Προβλήματος μεταξύ της Ελληνοκυπριακής πλευράς και της Τουρκοκυπριακής πλευράς της [πρόσθεσε ημερομηνία] και τους όρους της Θεμελιώδους Συμφωνίας μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων της [πρόσθεσε ημερομηνία]
- ii. Λαμβάνοντας υπόψη τις Συνθήκες Εγγυήσεως και Συμμαχίας, τα Επιπρόσθετα Πρωτόκολλα αυτών και τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης
- iii. Έχοντας υπόψη και σεβόμενοι την αποστρατικοποίηση της Κύπρου
- iv. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Πράξη αναφορικά με τους όρους προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εμποδίσει την εφαρμογή της Θεμελιώδους Συμφωνίας και θα ικανοποιεί τους όρους της, σύμφωνα με τις αρχές επί των οποίων η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι θεμελιωμένη
- v. Έχοντας υπόψη ότι η Κύπρος θα λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα, είτε γενικά είτε ειδικά, για να διασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη συμμετοχή της στη Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Πράξης προσχώρησης και του παρόντος Πρωτοκόλλου και ότι οι μεταβατικές περίοδοι που συμφωνήθηκαν κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων προσχώρησης θα εφαρμόζονται στο <common state> και τα δύο <component states>, τηρουμένης της διαίρεσης των εξουσιών όπως καθορίζεται στη Θεμελιώδη Συμφωνία
- vi. Υπογραμμίζοντας ότι η πολιτική ισότητα των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, το ισότιμο καθεστώς των δύο <component states> και η απαγόρευση για οποιαδήποτε μονομερή αλλαγή της κατάστασης πραγμάτων που εγκαθιδρύονται με τη Θεμελιώδη Συμφωνία, εμπίπτει εντός των όρων του Άρθρου 6(1) της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- vii. Αναγνωρίζοντας την ανάγκη να προστατευτεί η ισορροπία μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων στην Κύπρο, ο διζωνικός χαρακτήρας του <common state> και η ταυτότητα των <component states>

- viii. Υπογραμμίζοντας ότι η προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα ωφελήσει το ίδιο τους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους και θα προαγάγει την ανάπτυξη για να βοηθηθεί η μείωση οικονομικών ανομοιοτήτων
- ix. Ενθυμούμενοι ότι, σύμφωνα με τα Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών στις 24 και 25 Οκτωβρίου, θα εγκαθιδρυθεί πρόγραμμα από το Συμβούλιο με την παραχώρηση 206 εκατομμυρίων ευρώ μεταξύ του 2004 και 2006, για στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης του βόρειου μέρους μιας επανενωμένης Κύπρου, και ότι αυτό το πρόγραμμα θα εγκαθιδρυθεί επιπρόσθετα από την κανονική λειτουργία των διαρθρωτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- x. Λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές σχέσεις των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων με την Ελλάδα και την Τουρκία αντίστοιχα
- xi. Έχοντας υπόψη ότι η Κύπρος, ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα εφαρμόζει τους κανόνες της Τελωνιακής Ένωσης-Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία, παρέχοντας έτσι στην Τουρκία μεταχείριση Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους τομείς όπου τούτο προβλέπεται
- xii. Επιθυμώντας να παραχωρηθούν, στο βαθμό που είναι συμβατό με τη συμμετοχή της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρόμοια δικαιώματα σε Έλληνες και Τούρκους υπηκόους έναντι της Κύπρου

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη έχουν συμφωνήσει ως ακολούθως:

Άρθρο 1 Διευθετήσεις αναφορικά με δικαιώματα σε ακίνητη περιουσία και διαμονή (residency)

Οι διατάξεις της Συνθήκης δεν θα αποκλείουν την εφαρμογή περιορισμών, κατά τρόπο που να μην υπάρχουν διακρίσεις, αναφορικά με:

- α. Το δικαίωμα φυσικών προσώπων, τα οποία δεν υπήρξαν κάτοικοι (resident), για τουλάχιστο τρία χρόνια στο Τουρκοκυπριακό <component state> και, για νομικά πρόσωπα, να αποκτήσουν και να κατέχουν ακίνητη περιουσία στο Τουρκοκυπριακό <component state> χωρίς την άδεια των αρμόδιων αρχών του Τουρκοκυπριακού <component state>
- β. Το δικαίωμα Κύπριων πολιτών να διαμένουν (reside) σε <component state> στο οποίο δεν κατέχουν εσωτερική ιδιότητα πολίτη<component state>, σε περίπτωση που:
  - i) Ο αριθμός τέτοιων κατοίκων έχει φτάσει το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού του δήμου ή χωρίου, ή
  - ii) Κατά μια μεταβατική περίοδο 20 χρόνων, ο αριθμός τέτοιων κατοίκων (residents) θα ανέρχεται σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού δήμου ή χωρίου· το σχετικό ποσοστό θα είναι 1% για τον πρώτο χρόνο μετά από την έναρξη της ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας και θα αυξάνεται κατά 3% για κάθε περίοδο 3 χρόνων από τούδε και στο εξής,
- γ. Το δικαίωμα των Ελλήνων υπηκόων να διαμένουν (reside) στην Κύπρο, εάν ο αριθμός των κατοίκων (resident) Ελλήνων υπηκόων έχει φθάσει το 10% του αριθμού των κατοίκων (resident) Κυπρίων πολιτών, που κατέχουν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του Ελληνοκυπριακού <component state>,

- δ. Το δικαίωμα των Τούρκων υπηκόων να διαμένουν (reside) στην Κύπρο, εάν ο αριθμός των κατοίκων (resident) Τούρκων υπηκόων έχει φθάσει το 10% του αριθμού των κατοίκων (resident) Κυπρίων πολιτών, που κατέχουν την εσωτερική ιδιότητα πολίτη <component state> του Τουρκοκυπριακού <component state>.

Άρθρο 2 Προστατευτικά Μέτρα (Safeguard Measures)

1. Όπου, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που χαρακτηρίζεται από την κατάργηση μεταξύ των Κρατών Μελών, των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, προκαλεί ή απειλεί να προκαλέσει, σοβαρές οικονομικές δυσκολίες στο Τουρκοκυπριακό <component state>, οι αρμόδιες Κυπριακές αρχές δύνανται να λάβουν κατάλληλα προστατευτικά μέτρα (safeguard measures) για περίοδο ενός χρόνου. Αυτά τα μέτρα δύνανται να παραταθούν με τη συγκατάθεση της Επιτροπής. Τέτοια μέτρα θα είναι αναλογικά και δεν θα αποτελούν συγκεκαλυμμένους περιορισμούς στο εμπόριο.
2. Σε περίπτωση που τα μέτρα που λήφθηκαν κάτω από περιστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση των συνθηκών του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή, μαζί με τους Κύπριους αντιπροσώπους, θα εξετάζει πως αυτά τα μέτρα μπορούν να αναπροσαρμοστούν.
3. Κατά παρέκκλιση από την διαδικασία που καθορίζεται στα Άρθρα 226 και 227 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή ή οποιοδήποτε Κράτος Μέλος, δύναται να φέρει το θέμα ενώπιον του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σε περίπτωση που κρίνει ότι η Κύπρος κάνει ανάρμοστη χρήση των εξουσιών που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 3 Δικαιώματα εισόδου και διαμονής (residency) Τούρκων υπηκόων

Χωρίς επηρεασμό των πολιτικών και των διευθετήσεων που ισχύουν σε σχέση με τα δικαιώματα εισόδου και διαμονής (residency) Τούρκων υπηκόων σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξουσιοδοτήσει την Κύπρο να παραχωρήσει ίση μεταχείριση όσον αφορά το δικαίωμα εισόδου και διαμονής (residency) αναφορικά με την επικράτειά της, σε Έλληνες και Τούρκους υπηκόους. Κανόνες εφαρμογής τέτοιων δικαιωμάτων εισόδου και διαμονής (residency) θα αποτελέσουν το αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ της Επιτροπής, της Κύπρου και της Τουρκίας εντός ενός χρόνου από την έναρξη ισχύος της Θεμελιώδους Συμφωνίας.

Άρθρο 4 Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας

Η συμμετοχή της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας θα σέβεται πλήρως τις διατάξεις της Θεμελιώδους Συμφωνίας και τις διατάξεις των Συνθηκών Εγγυήσεως και Συμμαχίας και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα αυτών, και σε καμία περίπτωση δεν θα υποσκάπτει αυτές τις διατάξεις

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Η ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΕΙ ΣΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΚΟΠΕΝΧΑΓΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνει να υιοθετήσει ειδικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης οικονομικής βοήθειας, για να συμβάλει στην ευθυγράμμιση της Τουρκοκυπριακής νομοθεσίας με το κεκτημένο (acquis), στην ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας του Τουρκοκυπριακού <component state>, και στη σμίκρυνση των οικονομικών ανομοιοτήτων εντός της Κύπρου.

INDEX

COMPREHENSIVE SETTLEMENT OF THE CYPRUS PROBLEM

- Article 1 Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 Treaty on matters related to the new state of affairs in Cyprus **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 Matters to be submitted to the United Nations Security Council for decision **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 Conditions of accession to the European Union **Error! Bookmark not defined.**

APPENDIX A: ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.FOUNDATION AGREEMENT ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

- Article 1 The new state of affairs **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 The State of Cyprus, its <common state> government, and its <component states> **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 Citizenship **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 Fundamental rights and liberties **Error! Bookmark not defined.**
- Article 5 The <common state> government **Error! Bookmark not defined.**
- Article 6 The Supreme Court **Error! Bookmark not defined.**
- Article 7 Transitional <common state> institutions **Error! Bookmark not defined.**
- Article 8 Demilitarization **Error! Bookmark not defined.**
- Article 9 <component state> boundaries and territorial adjustment **Error! Bookmark not defined.**
- Article 10 Property **Error! Bookmark not defined.**
- Article 11 Reconciliation Commission **Error! Bookmark not defined.**
- Article 12 Past acts **Error! Bookmark not defined.**
- Article 13 Entry into force and implementation **Error! Bookmark not defined.**
- Article 14 Annexes **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex I: Constitution of Cyprus 16

- Part I: General Provisions **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 1 The State of Cyprus **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 2 The <component states> **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 3 Constitution as supreme law **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 4 Rule of law **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 5 Secular nature of Cyprus and its <component states> **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 6 Demilitarisation of <common state> and <component states> **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 7 The official languages and promulgation of official acts **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 8 Official Holidays of the <common state> **Error! Bookmark not defined.**
- Part II: Fundamental Rights and Liberties **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 9 Fundamental Rights **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 10 Citizenship **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 11 Exercise of political rights **Error! Bookmark not defined.**
- Part III: The <common state> and the <component states> **Error! Bookmark not defined.**
  - Article 12 Competences and functions of the <common state> **Error! Bookmark not defined.**

- Article 13 Competences and functions of the <component states> **Error! Bookmark not defined.**
- Article 14 Cooperation and coordination **Error! Bookmark not defined.**
- Article 15 Joint Investigation Agency **Error! Bookmark not defined.**
- Article 16 External relations **Error! Bookmark not defined.**
- Article 17 Cyprus as a member of the European Union **Error! Bookmark not defined.**
- Part IV: <common state> Institutions **Error! Bookmark not defined.**
- Article 18 Eligibility and incompatibility and discharge of duties **Error! Bookmark not defined.**
- Article 19 <common state> immunities and exemptions **Error! Bookmark not defined.**
- Section A: The Legislature **Error! Bookmark not defined.**
- Article 20 Composition and election of Parliament **Error! Bookmark not defined.**
- Article 21 Organisation **Error! Bookmark not defined.**
- Article 22 Powers **Error! Bookmark not defined.**
- Article 23 Procedure **Error! Bookmark not defined.**
- Section B: The Executive **Error! Bookmark not defined.**
- Article 24 The Presidential Council **Error! Bookmark not defined.**
- Article 25 The President and the Vice-President of the Council **Error! Bookmark not defined.**
- Article 26 The Departments **Error! Bookmark not defined.**
- Article 27 Representation of the Presidential Council **Error! Bookmark not defined.**
- Article 28 The administration of the <common state> **Error! Bookmark not defined.**
- Article 29 The <common state> police **Error! Bookmark not defined.**
- Section C: Independent Officers and Institutions **Error! Bookmark not defined.**
- Article 30 Central Bank of Cyprus **Error! Bookmark not defined.**
- Article 31 Other independent officers **Error! Bookmark not defined.**
- Article 32 The office of the Attorney-General and the Deputy Attorney-General **Error! Bookmark not defined.**
- Article 33 The office of the Auditor-General and the Deputy Auditor-General **Error! Bookmark not defined.**
- Section D: The Judiciary **Error! Bookmark not defined.**
- Article 34 The Supreme Court of Cyprus **Error! Bookmark not defined.**
- Part V: Amendments of this Constitution **Error! Bookmark not defined.**
- Article 35 Amendments of this Constitution **Error! Bookmark not defined.**
- Part VI: Transitional provisions **Error! Bookmark not defined.**
- Article 36 <component state> institutions **Error! Bookmark not defined.**
- Article 37 Transitional <common state> Parliament **Error! Bookmark not defined.**
- Article 38 Transitional <common state> Head of State **Error! Bookmark not defined.**
- Article 39 Transitional <common state> government **Error! Bookmark not defined.**
- Article 40 Participation of [executive heads] of <component states> in meetings of Presidential Council **Error! Bookmark not defined.**
- Article 41 Entry into force of accession treaty to the European Union **Error! Bookmark not defined.**

Article 42 Appointment and initial term of office of Supreme Court Judges **Error! Bookmark not defined.**

Article 43 Public Service **Error! Bookmark not defined.**

Article 44 Responsibility for debts incurred prior to the entry into force of the Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Article 45 Teaching of official languages **Error! Bookmark not defined.**

Article 46 State-owned property **Error! Bookmark not defined.**

Part VII: Additional Provisions **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Map of Cyprus and its <component states> **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 2: Flag of Cyprus **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 3: Anthem of Cyprus **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 4: Property of the <common state> **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex II: Constitutional Laws **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Constitutional law on the elaboration and adoption of constitutional laws **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 2: Constitutional Law on police matters and the Joint Investigation Agency **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 <component state> police **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Joint Investigation Agency **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Cooperation **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 3: Constitutional Law on internal <component state> citizenship status **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Internal <component state> citizenship status upon entry into force of the Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Acquisition of internal <component state> citizenship status **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Exercise of political rights at the <component state> level **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Supreme Court injunctions on entry or residence **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Permissible limitation on residency of non-Cypriots **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Permissible limitation on residency of Cypriots **Error! Bookmark not defined.**

Article 7 Permissible transitional limitations on residency **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex III: <Common state> Legislation upon entry into force of the Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Law on the anthem, flag, insignia and honours of Cyprus (and their use) **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 2: Law on conduct of external relations **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Composition of diplomatic missions of Cyprus **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 3: Law on conduct of European Union relations **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 4: Law on Cypriot citizenship **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 General provisions **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 [Dual citizenship] **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Cypriot citizenship upon entry into force of the Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Acquisition of Cypriot citizenship **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Acquisition by naturalisation **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Acquisition by facilitated naturalization **Error! Bookmark not defined.**

Article 7 Loss of Cypriot citizenship **Error! Bookmark not defined.**

Article 8 Passports **Error! Bookmark not defined.**

- Article 9 The Citizenship Board **Error! Bookmark not defined.**
- Article 10 Implementation of this law **Error! Bookmark not defined.**
- Article 11 Review of decisions on citizenship **Error! Bookmark not defined.**
- Article 12 Transitional rules and regulations **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 5: Law on aliens, immigration and asylum **Error! Bookmark not defined.**
- Article 1 General provisions **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 Entry and residency rights of Greek and Turkish nationals **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 Asylum **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 The Aliens Board **Error! Bookmark not defined.**
- Article 5 Implementation of this law **Error! Bookmark not defined.**
- Article 6 Review of decisions on immigration, asylum, deportation and extradition **Error! Bookmark not defined.**
- Article 7 Transitional rules and regulations **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 6: Law on the Central Bank **Error! Bookmark not defined.**
- Part I: Transitional Provisions **Error! Bookmark not defined.**
- Article 1 Exchange of deposits of citizens and residents of Cyprus **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 7: Law on <common state> taxation and finances **Error! Bookmark not defined.**
- Article 1 Transfer to <component states> **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 8: Law on <common state> budget **Error! Bookmark not defined.**
- Article 1 Carry over of previous budget **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 9: Law on international trade, customs and excise **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 10: Law on aviation and airspace management **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 11: Law on international navigation, territorial waters, and continental shelf **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 12: Law on postal services **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 13: Law on communications **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 14: Law on meteorology **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 15: Law on weights and measures **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 16: Law on intellectual property **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 17: Law on antiquities **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 18: Law on election to popularly elected <common state> offices **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 19: Law on <common state> administration **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 20: Law on <common state> police **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 21: Law on legislative procedure and on procedure for amendments of the Constitution **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 22: Law on administration of justice **Error! Bookmark not defined.**
- Article 1 Judges of the Supreme Court **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 The Chief Justice **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 Seniority of judges **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 Judiciary Board **Error! Bookmark not defined.**
- Article 5 Partial periodic renewal of the Supreme Court **Error! Bookmark not defined.**
- Article 6 Transitional Supreme Court **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 23: Law on <common state> offences **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex IV: Cooperation Agreements between <common state> and <component states> upon entry into force of the Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

- Attachment 1: Cooperation Agreement on external relations **Error! Bookmark not defined.**
- Attachment 2: Cooperation Agreement on European Union relations **Error! Bookmark not defined.**
- Article 1 Scope of agreement **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 Duty to inform **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 Decision-making **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 Representation **Error! Bookmark not defined.**
- Article 5 Legal action **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Adaptation **Error! Bookmark not defined.**

Article 7 Presidency **Error! Bookmark not defined.**

Article 8 Disputes resulting from the application of this agreement **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 3: Cooperation Agreement on police matters **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex V: List of International Treaties binding on Cyprus upon entry into force of the Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex VI: Territorial Arrangements **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Delineation of <component state> boundaries **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Access and connecting roads **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Water resources **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Phasing of territorial adjustment **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Current inhabitants **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Properties **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Map of territorial adjustment **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex VII: Treatment of Property affected by Events since 1963 **Error! Bookmark not defined.**

Part I: General articles **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 General provisions **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 The Cyprus Property Board **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Property in areas subject to territorial adjustment **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Religious sites **Error! Bookmark not defined.**

Part II: Regulation of exercise of property rights **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Suspension of dealings, proceedings or alterations with respect to *affected property* **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Claims and applications **Error! Bookmark not defined.**

Article 7 Liability for damage **Error! Bookmark not defined.**

Section A: Compensation **Error! Bookmark not defined.**

Article 8 Entitlement to full and effective compensation **Error! Bookmark not defined.**

Article 9 Property owned by institutions **Error! Bookmark not defined.**

Article 10 Property used for public benefit purposes **Error! Bookmark not defined.**

Article 11 Property required for military purposes **Error! Bookmark not defined.**

Article 12 Property currently used by dispossessed owners **Error! Bookmark not defined.**

Article 13 Property currently used by subsequent purchasers from dispossessed owners **Error! Bookmark not defined.**

Article 14 Significantly improved property **Error! Bookmark not defined.**

Section B: Reinstatement into possession **Error! Bookmark not defined.**

Article 15 Eligibility for reinstatement **Error! Bookmark not defined.**

Article 16 Agreed levels of reinstatement **Error! Bookmark not defined.**

Article 17 Moratorium for reinstatement **Error! Bookmark not defined.**

Article 18 Improvements on reinstated property **Error! Bookmark not defined.**

Section C: Sale, exchange and long-term lease **Error! Bookmark not defined.**

Article 19 Option to sell, exchange or lease **Error! Bookmark not defined.**

Article 20 Incentives for dispossessed owners to sell, exchange or lease **Error! Bookmark not defined.**

Part III: Loss of use **Error! Bookmark not defined.**

Article 21 Compensation for loss of use **Error! Bookmark not defined.**

Part IV: Judicial review **Error! Bookmark not defined.**

Article 22 The Property Court **Error! Bookmark not defined.**

Part V: Amendment **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: Definitions **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Definitions **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 2: The Cyprus Property Board and compensation arrangements **Error! Bookmark not defined.**

Section A: Establishment, operation, powers, staff and costs of The Cyprus Property Board **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Establishment and conduct of the Cyprus Property Board **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Membership **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Powers **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Obligations of the <common state> and the <component states> in respect of the Property Board **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Obligations of <common state> and <component state> courts and competent authorities **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Staff **Error! Bookmark not defined.**

Article 7 Costs **Error! Bookmark not defined.**

Article 8 Period of operation of the Property Board **Error! Bookmark not defined.**

Section B: Handling of property transferred to or via the Property Board **Error! Bookmark not defined.**

Article 9 Handling of property transferred to or via the Property Board **Error! Bookmark not defined.**

Section C: Decision-making and claims for *affected property* **Error! Bookmark not defined.**

Article 10 Decision-making **Error! Bookmark not defined.**

Article 11 Claims procedure **Error! Bookmark not defined.**

Article 12 Determination of claims and applications **Error! Bookmark not defined.**

Article 13 Decisions on reinstatement **Error! Bookmark not defined.**

Section D: Assistance with sale, exchange or lease **Error! Bookmark not defined.**

Article 14 Assistance with sale, exchange or lease **Error! Bookmark not defined.**

Article 15 Standard form lease **Error! Bookmark not defined.**

Article 16 Sale, exchange and lease: other assistance **Error! Bookmark not defined.**

Section E: Compensation fund and bonds **Error! Bookmark not defined.**

Article 17 Compensation Fund **Error! Bookmark not defined.**

Article 18 Use of compensation bonds **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 3: Measures in favour of current users **Error! Bookmark not defined.**

Section A: Extension of deadlines for vacating *affected property* **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Property occupied by current users with sufficient financial means **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Property occupied by current users without sufficient financial means **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Payment of rent to dispossessed owner up to reinstatement **Error! Bookmark not defined.**

Section B: Preferential loans **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Preferential loans **Error! Bookmark not defined.**

Section C: Right of first refusal **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Right of first refusal for current user and others in sales of *affected property* **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 4: Property located in areas subject to territorial adjustment **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Application of these provisions to property in areas subject to territorial adjustment **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Reinstatement of dispossessed owners **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Improved properties **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Owners of property in areas subject to territorial adjustment who wish to leave **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Current users of property in areas subject to territorial adjustment **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex VIII: Reconciliation Commission **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Establishment **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Aims **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Powers **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 Composition **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Duration **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Costs **Error! Bookmark not defined.**

Article 7 Recommendations and reports **Error! Bookmark not defined.**

Article 8 Follow-Up Procedures **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex IX: Coming into Being of the New State of Affairs **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Conduct of separate simultaneous referenda **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Entry into force of the Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Flag-raising ceremonies **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 The United Nations **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex X: Calendar of Implementation **Error! Bookmark not defined.**

APPENDIX B: MEASURES TO ACCOMPANY AND FACILITATE THE FINALIZATION PROCESS **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Finalization of Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Committees to finalize Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Article 3 Flag and anthem competition **Error! Bookmark not defined.**

Article 4 <component state> constitutions and legislation **Error! Bookmark not defined.**

Article 5 Measures to promote confidence **Error! Bookmark not defined.**

Article 6 Transitional Supreme Court judges **Error! Bookmark not defined.**

Article 7 Import and distribution licenses **Error! Bookmark not defined.**

Article 8 Missing persons **Error! Bookmark not defined.**

APPENDIX C: TREATY BETWEEN CYPRUS, GREECE, TURKEY AND THE UNITED KINGDOM ON MATTERS RELATED TO THE NEW STATE OF AFFAIRS IN CYPRUS **Error! Bookmark not defined.**

Article 1 Approval of Foundation Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Article 2 Monitoring Committee **Error! Bookmark not defined.**

- Article 3 Additional Protocol to the Treaty of Guarantee **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 Additional Protocol to the Treaty of Alliance **Error! Bookmark not defined.**
- Article 5 Transitional Security Arrangements **Error! Bookmark not defined.**
- Article 6 Entry into force **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex I: Foundation Agreement Error! Bookmark not defined.

Draft Annex II: Additional Protocol to the Treaty of Guarantee Error! Bookmark not defined.

- Article 1 **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex III: Additional Protocol to the Treaty of Alliance Error! Bookmark not defined.

- Article 1 **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 **Error! Bookmark not defined.**

Attachment 1: composition, equipment, locations and activities of Greek and Turkish Contingents **Error! Bookmark not defined.**

- Article 1 Composition **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 Weapons and equipment **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 Activities **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 Facilities **Error! Bookmark not defined.**
- Article 5 Training fields **Error! Bookmark not defined.**
- Article 6 Movement **Error! Bookmark not defined.**
- Article 7 Notice **Error! Bookmark not defined.**

Draft Annex IV: Transitional Security Arrangements Error! Bookmark not defined.

- Article 1 Dissolution of Greek Cypriot and Turkish Cypriot forces, including reserve units **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 Adjustment of Greek and Turkish forces **Error! Bookmark not defined.**

APPENDIX D: MATTERS TO BE SUBMITTED TO THE UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL FOR DECISION ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

APPENDIX E: REQUESTS TO THE EUROPEAN UNION WITH RESPECT TO THE ACCESSION OF CYPRUS ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Protocol requested to be attached to the Act concerning the conditions of accession of Cyprus to the European Union **Error! Bookmark not defined.**

- Article 1 Arrangements relating to property and residency rights **Error! Bookmark not defined.**
- Article 2 Safeguard measures **Error! Bookmark not defined.**
- Article 3 Entry and residency rights of Turkish nationals **Error! Bookmark not defined.**
- Article 4 The European Security and Defence Policy **Error! Bookmark not defined.**

Paragraph requested to be included in the conclusions of the Copenhagen European Council **Error! Bookmark not defined.**